

2866
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΘΥΜΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΥΠΤΕΡΟΝ ΕΡΜΗΝ

— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

ΜΕΡΟΣ Α'. — **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ**, ἤτοι ἐκ τοῦ πραγματικοῦ βίου σκηναί. — «Ὁ Σίμος καὶ ἡ Φιλώ», ἑμμετρον διηγημάτιον. «Ἄν ἀγοράζεται ὁ Ἔρως», σατυρικὸν διηγημάτιον. «Ὁ Ἀδελφοκτόνος ἑραστής», δραματικὸς μονόλογος. «Τὸ μυστικόν», κωμικὸς μονόλογος. «Ἡ Κόρη τοῦ Καπιῶν Περικλή», διηγημάτιον.

ΜΕΡΟΣ Β'. — **ΕΡΜΑΪΚΑ**, ἀπαγγελίαι, προσόσεις, φδοαί, προσφωνήσεις ἐν τῇ «Ἑρμῇ», σχετικαὶ πρὸς τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ Γ'. — **ΛΥΡΙΚΑ**, ἁράματα ἐκ τῶν ψαλλομένων ἐπὶ τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ «Ἑρμοῦ».

ΜΕΡΟΣ Δ'. — **ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ**, διάφορα στιχογραήματα.

Ἐξεδόθη τῇ φροντίδι

Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΥ ΚΑΙ Π. Κ. ΣΦΥΡΑ

Μελῶν τοῦ ΕΡΜΟΥ — Βιβλιοπωλῶν καὶ Ἐκδοτῶν.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις Ι. ΠΑΛΛΑΜΑΡΗ

1893

Ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως
ὑπ' ἀριθ. 489 καὶ ἡμερομηνίαν 28 Ἰεβ-ουλ-αχέρ 1311. 26 Ὀκτωβρίου 1309.

Τῇ ἐκ τῶν Ἑρμαϊκῶν φιλομούσῳ δυάδι
Κ. Κ. Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΩ, ΚΑΙ Π. Κ. ΣΦΥΡΑ,

ὣν μερίμνη ἐξεδόθη Ἡ ΕΝΘΥΜΗΣΙΣ

Δυὸ Λόγια.

Τὴν πρώτη τοῦ βιβλίου μου σελίδα
τὴν ἤθελα μὲ τ' ὄνομά σας,
γιὰ νάχω πάντα βέβαιη ἐλπίδα
ὅτι θὰ βρίσκουμαι σιμὰ σας.

Καὶ πρὶν κανεὶς γυρίσῃ ἄλλο φύλλο
κ' ἐτομασθῇ τὰ ἔργα μου νὰ κρίνῃ,
νὰ βλέπῃ πρῶτα τὸν καλὸ μου φίλο
τῆς κριτικῆς τοῦ ἤπερ τὴν εὐθύνη...

Νὰ βλέπῃ ποιοὶ γενήκανε αἰτία
παληόχαρτα ν' ἀναστηθοῦνε
κ' ἀγκαλιαστὰ νὰ ζοῦν μὲ τὴ φιλία
τοῦ τᾶξερε τὸ φῶς πρὶν διοῦνε.

Κι' ἂν τύχῃ νὰ γενοῦνε καὶ δυσία
θὰ ἴνε εὐχαριστημένα πάλι
γιατὶ τῆς δάφνης τὴν ἀθανασία
τὴν ἠῶραν 'ς τῆς φιλίας τὴν ἀγκάλῃ...

Πέραν, 1 Μαΐου 1893.

Κ. Ν. Μ.

ἘΣ τὸν ΕΡΜΗ (*)

ἘΣ Ἐσένα ἵπου τὰ βλέπεις ὅλα γελαστὰ
καὶ σὲ θερμὴ τὰ δέχεσαι ἀγκάλη,
ἵπου ἵπερηφάνεια ἢ καρδιά σου δὲν βαστά,
μόν' γιὰ φιλοξενία πάντα πάλλει,

*

ἘΣ Ἐσένα τὴν ὀλόφωτη παρηγοριά
ἵπου δίνεις φῶς καὶ θάρρος καὶ ἐλπίδα,
ὅταν τὸ παγωμένο χέρι τοῦ βοριά
σβύνη ἀδύνατη καμμιὰ τσιμπλίδα,

*

ἘΣ Ἐσένα τέλος πᾶχεις γίνεαι ἀφορμὴ
κ' ἐγὼ μὲ ὅλη τὴν πεζότητά μου
νὰ γράφω κάπου κάπου, φίλτατε Ἐρμῆ,
ὅτι γιὰ Σὲ μοῦ λέγει ἢ καρδιά μου,

*

Προσφέρω γιὰ ἐνθύμησι παντοτεινὴ
τὴν πτωχορορεμένη « **Ἐνθύμησί** » μου,
γιατὶ τὸ ζέρω πᾶς δεκτὴ Σου θὰ γενῆ,
καὶ εἶν' αὐτὸ ἢ μόνη ἀμοιβή μου.

(*) Τὸ ποίημα τοῦτο ἐγράφη τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1889, ὅτε ἀγγέλθη μὲν ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἐνθυμώσεως», παρημελήθη ὅμως ἐνεκα λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τῶν ἐκδοτῶν. Ὡς ἐκ τούτου ἐπὶ τετραετίαν τὸ χειρόγραφον ἔμεινεν ἀγνωστον εἰς τὸν «Ἐρμῆν», γνωριζόμενον ἤδη διὰ τῆς δημοσιότητος.

*

Μέσ' ἔς τὴν ἀπλή της φορεσιᾶ λαμποκοπᾷ
τὸ ὄνομα «**Ἑρμῆς**», κί' αὐτὸ θαμβώνει
τῆς κριτικῆς τὰ ἴματα τὰ ἀγριαπὰ
ὁποῦ παντοῦ τὰ χέρια της ἀπλόνει...

*

Ναί· δὲν μὲ μέλει ὅταν Σὺ ριλοξενῆς,
Σὺ, ὁ πολύπτερος, πτωχὰ τραγοῦδια,
κ' ἐμπρός Σου τολμηρὸς δὲν θά βρεθῆ κανεῖς
νά τσουμαδίση τῆς καρδιᾶς λουλούδια.

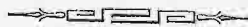
*

Ἐσ' αὐτὰ μιά ἡμέρα θὲ νὰ βλέπω μὲ χαρὰ
ἄσαν νὰ ἔχω ἀντίκρυ μου καθρέπτη
τὰ ὄνειρα τῆς νεότητος μου τὰ τρυφερὰ
ἔπου ὁ ζηλειάρης χρόνος μᾶς τὰ κλέπτει.

*

Καὶ ἂν οἱ στίχοι μου ἔγεννήθηκαν πεζοί,
θά τοὺς πτεράσουν τὰ γοργὰ πτερά Σου,
θά διοῦνε ἕψη ἄγνωστα μ' Ἐσὲ μαζὺ
καὶ δόξα των θά ἴγνε τ' ὄνομά Σου...

Πέραν, 4 Ἰανουαρίου 1889.

ΥΜΝΟΣ ΧΑΜΗΤΙΕ

εις κείμενον ἑλληνικὸν (1)

Ψαλμὸς ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐν Γαλατᾷ ἑλληνικῆς τῶν ἀρρένων σχολῆς
τῆ 11 Μαρτίου 1892 κατὰ τὴν διδασίαν τῆς

A. A. M. τοῦ ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ τοῦ Β'.

Στίχοι ἐξηρημοσμένοι ἐπὶ τῆς ποιικίης τῷ μέτρῳ μελωδίας τοῦ τοιοικοῦ
μουσουργήματος.

I

Σουλτάν Ἀπιοῦλ Χαμίτ Γιασᾶ!! (δις)
Ἐμπρός, παιδιά.

II

Δέξου, Σουλτάνε, τὴν εὐχὴ μας
βαθεῖα ἔπο τὴν ψυχὴ μας
καί ἔς τὴν καρδίᾳ μας ζῆσε
ὦ Σερμὴ καρδιά!
Μέσα ἔς τὰ στήθη μας εἶ ἦσαι
εἰκὼν εὐγνωμοσύνης
κι' ἀξέχαστος θά μείνης
παντοτεινά.

III

Χαίρε Σὺ!
ὦ χρυσὴ
καρδιά,
Ἦλιε τοῦ κήπου τῶν γραμμάτων,
γλυκεῖα δίνων μυρωδιά
ἔς τὰ λούλουδά των (2)
μ' ἀκτίνες τῆς ματιᾶς σου
ποῦ ἀγρυπνᾷ.

IV

Ὁ κυβερνῶν
Σὺ πατὴρ τῶν ὀφθαλμῶν
ποῦ φροντίζεις ὅσων νὰ ἦν' παιδιὰ
τρισευτυχῶν [σου,
Ζῆσε! ἡ ζωὴ πτωχῶν...

V

Τ' ὄνομά σου
ὦ Μονάρχα ἔχουστέ!
τῶγον τόσα πλήθη
φυλακτὸ ἔς τὰ στήθη
κι' ὅλοι τ' ἄπειρα καλά σου
δὲν ξεγυῶν ποτέ...

VI

Εἶσαι θεία βρούσι
ποῦθε νὰ δροσίση
κάθε ἄνθος μακραμμένο
ἴδιό ἢ ξένο
καὶ εἶσαι Σὺ
τ' οὐρανοῦ ἀκτὶς χρυσῆ!
ποῦ λαμποκοπᾷ ἐκεῖ τὸν θρόνο!
Νυχθημερόν
ἄσματα γορῶν
κηλοῦν
καὶ Σὺ μόνο
νὰ μᾶς Ζῆς παρακαλοῦν...

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

τῆς σχολῆς Γαλατᾷ (3)

(1) Ἡ Διεύθυνσις τῆς σχολῆς ἐπέδωκεν ἀντίγραφον τοῦ κειμένου τοῖς ἀρμο-
δίαις, τὴν στιγμήν τῆς παρελάσεως.

(2) Ἐν τῇ ἐκτελέσει ὁ χορὸς παραλείπει τὴν λέξιν «ἔς τὰ λούλουδά των» χάριν
τῆς μελωδίας.

(3) Τὸν χορὸν διηγήθητε ὁ μουσικοδιδάσκαλος Ν. Βασιλείδης, μέλος τοῦ «Ἐρμου».

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ Ἰ. Α. Σπαθάρη,
ἐπίτομος τῆς 15᾽ ἐπετηρίδος τοῦ ΕΡΜΟΥ.

*

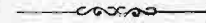
Μουσικὴ καὶ ποίησις ἐκ παραλλήλου ἰστάμεναι ὑπερέχουσι τῶν λοιπῶν καλῶν τεχνῶν, ἢ μὲν ποίησις ὡς τέχνη τοῦ πνεύματος, ἢ δὲ μουσικὴ ὡς τέχνη τῆς ψυχῆς· ἐκείνη ἀποτελειομένη μᾶλλον πρὸς τὴν νόησιν, αὕτη μᾶλλον πρὸς τὴν αἴσθησιν, συναμρότερα δέ, νόησις καὶ αἴσθησις, ἀμοιβαίως διεγειρόμεναι συμπληροῦσι μάλιστα τὸ τέλειον ἐγώ.

*

Ὁ προφορικὸς λόγος, ὡς κίνησις, διεγείρει τὴν ἀφορμὴν τῆς διαθέσεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ τὸ αἶσθημα τὸ γεννῆσαν αὐτήν, ἢ δὲ μουσικὴ τὴν ψυχικὴν συγκίνησιν, τὴν ἀδιασπάστως μετὰ τοῦ αἰσθήματος συνδεομένην.

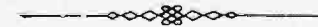
ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΗΤΟΙ

ΣΚΗΝΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Ο ΣΙΜΟΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΙΩ ⁽¹⁾

Ἑμμετρον διηγημάτων.

Ἀφιερῶται τῇ μητρί μου ΜΑΡΙΑ Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΔΟΥ (ΚΑΙΤΕΛΑΡΗ).

Α'

Περάστε μὲν τὸ Βόσπορο γιὰ γιὰ μαζὺ μου,
 κ' ἔλατε πᾶμε μὲν στιγμὴ εἰς τὸ χωριὸ τοῦ Σίμου,
 πῶγει τὸ ὄνομα Χιλὴ,
 κ' εἶν' ἔξω ἀπὸ τῆ γραμμῆ σὰ φτωχοκόρη ντροπαλή.

*

Ἐκεῖ ὁ Γέρω-Φώτης ζῆ μὲς' σὲ μικρὸ καλύβι,
 γυρτὸς ὡσάν ἱππὸς κλαδί,
 κ' ἓνα παντέρημο παιδί
 σὰ θησαυρὸ τὸ κρύβει.

Κ' ἐνῶ 'ς τὴ ράχη τὸ βαρὺ τῶν γηρατειῶν φορτίο
 τοῦ κόβει τὴν ἀναπνοή, ἐκεῖνος 'ς τὸ σχολεῖο
 στέλλει τὸ Σίμο ταχτικά, βοήθεια δὲ θέλει,
 κ' ἂν ἀπ' τὸ βᾶρος πλακωθῆ, καθόλου δὲν τὸν μέλει.

(1) Σ.Ε. Ἑμμετρον διηγημάτων ἐκ τοῦ ὁμωνύμου λερικοῦ τετραπλάκτου εἰδυλλίου του (1890), ἀπαγγεῖθεν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν μὲν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Ἐρμού» κατὰ τὰς καλλιτεχνικάς ἐσπερίδας αὐτοῦ (τὸν Μάρτιον τοῦ 1892 καὶ Ἰανουάριον τοῦ 1893), ἐν δὲ τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου» κατὰ τὴν ἐσπερίδα τῆς «Συμπνοίας» τὴν ἐπὶ τὴν προστασίαν τῶν προσεβεντῶν Γαλλίας καὶ Ἑλλάδος δοθεῖσαν (6,18 Ἀπριλίου 1893).

*

Κ' είναι ο Σίμος του παππού μονάκριβο έγγονο,
 'που του σκοτώσαν τους γονεϊούς μιὰ νύχτα δολοφόνοι
 κι' αφήκανε 'ς τὰ χέρια του αυτόν μωρό άκόμα,
 μωρό 'που δέν του έκοψαν τὸ γάλ' από τὸ στόμα.

*

'Ο Σίμος έμεγάλωσε' και μόλις εἶχε κλείσει
 τὰ δεκαπέντε χρόνια του σαν βγήκε απ' τὸ σχολειό.
 'Αλλά μαζί 'μεγάλωνε μ' αυτόν και ἡ Φιλιά,
 'που εἶχε λάμψη 'ς τὴ ματιά τὸν ἥλιο νά νικήση'
 τὸν ἥλιο, γιατί δέν 'μπορεί εκείνος νά φωτίση
 μέσα 'ς τὰ βάθη τῆς καρδιάς, και οὔτε ν' άντικρύση
 'μπορεί τὴ φλόγα τῶν ματιῶν 'που ἔρωσ τὴν ανάφτει.
 Σάν αγαπήη ἡ καρδιά, ἔχει ματιά 'που άστράφτει,
 κι' ὅθε περνᾶ, τὴ λάμψη της πειρὸ δυνατὴ σκορπάει.
 Ναί! μιὰ ματιὰ ἔρωτικὴ τὸν ἥλιο τὸν νικάει . . .

*

'Ηταν ὁ Σίμος τυχερός' αὐτὴ τὸν αγαπούσε,
 αὐτὴ 'που ἔλουλούδιζε τὸ μέρος 'που πατοῦσε
 και 'που τὴν εἶχε τοῦ χωριοῦ τὸ κάθε παληκάρι
 εἰκόνημα τοῦ ὄρκου του, λατρεία του, καμάρι.

*

Τὸ πρῶτό της χαμόγελο μὲ χάρι ὡπλισμένο
 βρίσκει τὸ Σίμο μιὰν αὐγὴ σὲ σκέψες βυθισμένο
 και τοῦ πληγώνει τὴν καρδιά. 'Ο Σίμος ζαλισμένος
 από χτυπήματα γλυκά,
 γυρνᾶ και βλέπει ξαφνικὰ

πὼς ἦτανε 'ς τὰ πόδια της αἰχμάλωτος δεμένος'
 και τὴν πληγὴ 'που τοῦδωκε τῆς ἔμμορφιάς ἡ χάρι
 μόν' ἓνα εἶχε γιατρικό — γυναῖκα νά τὴν πάρη.—
 Γυναῖκα! Μὰ ἦτανε μικρός, μικρότερη εκείνη,
 κ' εὑρίσκουνταν κ' οἱ δύο τους σὲ ὄνειρο 'που σβύνει
 άκόμα πρὶν γενῆ πρῶτ' σὲ ὄνειρο ὠραῖο
 ὅπου πρὸ πάντων τὸ γεννᾶ τὸ στῆθος τὸ πειρὸ νέο.

*

. . . . Πέρασε κάμποσος καιρὸς μὲ πόθους, μὲ ἐλπίδες,
 και 'ς τὴν καρδιά τρεμόσβυναν ἀπόκρυφαις τσιμπλίδαις'
 καιρὸς 'που ἔδινε τροφή τὸ στεναγμό, τὸν πόνο,
 ἀλλά και 'μέραις τ' οὐρανοῦ γεμάταις ἔμμορφιά'
 'μέραις εἰς ὄλους ἄγνωσταις' γνωστὰς 'ς ἐκείνους μόνο,
 'που ἔχουνε τὸν ἔρωτα 'ς τὰ στῆθεια συντροφιά.

*

Μὰ πάντ' ἀλλάζουν οἱ καιροί! Και σταματᾶ 'μπροστὰ τους
 μιὰ 'μέρα μὲ γλυκειὰ μορφή,
 'που ἔσπειρε καταστροφή
 'σὲ τόσα ὄνειρά τους . . .

Κάτω ἀπὸ ψεύτικη ἔμμορφιά εἶχε κρυφτὴ ἡ 'μέρα,
 και σέρνοντας ὀπίσω της φαρμακερὸ ἀγέρα
 τρέχει τὸ Σίμο τὸν φιλεῖ,
 βγάζει τὴν πρώτη του στολή
 και τοῦ παγώνει τὴν καρδιά μὲ τὸ φιλι ἐκείνο . . .

'Αχ! τὸν ἔχθρὸ δὲ γνώρισε τὸ ζηλεμένο κρῖνο,
 γιατί ἦταν ξένος κι' ἄγνωστος 'ς τὸ νοῦ του ὅπως διόλου'
 κ' ἦταν αὐτὸς — τὰ χρήματα! — τὸ χέρι τοῦ διαβόλου,
 ὅπου γυρνᾶ ἀνάποδα τὴ σφαῖρα ὅταν θέλῃ,

και 'σέ μεγάλοι και μικροί
περνᾶ τὴ γεῦσι τὴν πικρὴν
τοῦ φαρμακιοῦ γιὰ μέλι . . .

Β'.

'Απ' τ' ὄνειρο τὸ παιδικὸ ὁ Σίμος πρὶν ἔξυπνήσει,
πειὸ ἔμμορφη ἀπ' τὴ Φιλίῳ δὲν ἔβλεπε 'ς τὴν κτίσι·
ἀλλὰ . . . τοῦ προὔχοντα θεωρεῖ μέσ' 'ς τὰ χρυσᾶ τὴν κόρη,
και βλέπει νέο ὄνειρο 'ς ἐκεῖνα ποῦ ἐφόρει.

'Η λάμψι τόσο χρυσαφιῶ τοῦ θάμπωσε τὸ μάτι
κ' ἐνίκησε τὴν ἄστατη καρδιά του ἢ ἀπάτη.

*

Ἐρχνᾶ ὁ Σίμος τὴ Φιλίῳ· μὰ ἐκεῖνος δὲν ξεχνιέται . . .

'Η ἄμοιρη τὸ εἶχε διῆ πῶς δὲν ἀνταγαπιέται,
μὰ 'πὸ τὸ νοῦ της δὲν ἔμπορεῖ καθόλου νὰ τὸν βγάλῃ,
γιατὶ ἀγάπησε πολὺ κ' εἶχε φωτιὰ μεγάλη.

'Ω! εὐκόλα δὲν σβύνεται τούτ' ἢ φωτιὰ 'ς τὰ στήθια,
κι' ἀλλοίμονο τέτοιαις στιγμαῖς ἀν ἀγαπᾶς . . . 'ς τ' ἀλήθεια.

'Προχώρησε ὁ ἔρωτας τοῦ Σίμου μὲ τὴν ἄλλη,
μὰ τὸ κρυφὸ τὸ ἔθεταψε ὁ χρόνος ἴγαλι ἴγαλι.

*

'Ο προὔχοντας 'περήφανος' τὴν προικισμένη κόρη
τὴν θάρρευε πῶς ἦτανε γιὰ πρίγκηπος ἀγόρι·
ἀλλ' ὅταν ἔμαθ' ἔξαφνα τοὺς ἔρωτας τοῦ Σίμου,
— « Θέλω τὸν ἄρπαγα νὰ διῶ, φωνάζει, ἀντικρὺ μου . . . »
Και στέλλει δούλους του ἐδῶ κ' ἐκεῖ γιὰ νὰ τὸν βροῦνε.
Τὸ Γέρω-Φώτη ἔξαφνα 'ς τὸ δρόμο ἀπαντοῦνε

και τοῦ προφταίνουν τὸ κακό. 'Σ τὸ ἄκουσμα ἐκεῖνο
νοιώθει σεισμὸ 'ς τὰ σπλάγχνα του. — « Ἀπάντησι τοῦ δίνω
ἐγώ, τοὺς λέγει· ξέρετε, τὸ ἰδικὸ μου ἐγγόνι
εἶνε φιλότιμο πολὺ,
και μία τέτοια προσβολὴ
εὐθὺς τὸ θανατόνει.

Τὴν 'περηφάνεια τ' ἀφεντὸς ἀπ' τὰ παληὰ τὴ ξέρω·
θὰ τὸ πικράνη τὸ παιδί. Ἀφήστε με τὸ γέρο
νὰ 'πάγω, κ' εἶμαι βέβαιος πῶς θὰ τὸ συχωρέση ».

. . . 'Σὰν νᾶτανε κατὰδικος, τὸν βάλανε 'ς τὴ μέση
και ἴσια γιὰ τοῦ προὔχοντα τὸ σπητικὸ κινουνε.

Σὲ ἴλιγο ἔμπρός 'ς τ' ἀφεντικὸ τὸ γέρο παραιτοῦνε
σὰ θυμὰ ποῦ τὸ φέρνουνε ἔμπρός εἰς τὴν ἀγγόνη.

— « Γιὰ 'πὲς μου, λέγει ὁ προὔχοντας, εἶν' τὸ 'δικό σου ἐγγόνι
ἐκεῖνο ποῦ ἐτόλμησε γαμπρός μου γιὰ νὰ γείνη; . . .

— Ἦταν μιὰ τρέλλα παιδική, ἀφέντη μου, ἐκεῖνη,
'ποῦ ἄνθρωπος ὡσὰν ἐσᾶς μὲ φρόνησι και σκέψι

'μπορεῖ μὲ τὴ συχώρεσι ἀμέσως νὰ γιαιτρέψη.

'Ξέρω τοῦ Σίμου τὴν καρδιά· εἶνε παιδί 'δικό μου
κι' ἄμα τοῦ 'πῶ, θὰ τραθηχθῆ· δὲν εἶν' παιδί τοῦ δρόμου
νὰ θέλῃ τάχα . . . » Δεύτερη δὲν εἶπε λέξι ἀκόμα,

και μιὰ ματιὰ τοῦ προὔχοντα τοῦ σφάληξε τὸ στόμα.

'Σὰν κῦμα ποῦ τὸ φούσκωσε ἔξαφνικὸ ἀγέρι,
σηκόνεται ὅλος θυμὸ· ἀρπάζει ἀπ' τὸ χέρι

τὸ Γέρω-Φώτη θέλοντας νὰ τὸν καταγκρεμίση,

κ' — « Ἐξω, τοῦ λέγει, ἄλλη μιὰ ἐδῶ νὰ μὴν πατήση

τὸ πόδι σου, παληόγερε, ποῦ ἦρτες νὰ μοῦ ψάλης

πῶς εἶνε τὸ ἐγγόνι σου τάχα γενηᾶς μεγάλης·

και νὰ τολμᾶς ἀκόμα ἐδῶ ἔμπροστά 'ς τὸ πρόσωπό μου

νά λέγης κοροφέξαλα· (δέν εἶν' παιδί τοῦ δρόμου
νά θέλῃ τάχα . . .) τί 'μπορεῖ νά θέλῃ; 'Αποκρίσου.

Τί σχέσι ἔχει μέσα 'δῶ μία γενητὰ 'δική σου;

Καί μοῦ ζητᾶς τήν τρέλλα τοῦ ἐγὼ νά τοῦ τῆ γιάνω.

Ἔξω, σοῦ λέγω, πρὶν μ' ἐλθῆ τὸ αἶμα ὅλο ἐπάνω.»

Κι' ἀσπλαγχνά σπρώχνει τὸν φτωχὸ σπύθαις, φωτιαῖς γεμαῖτος.

'Αλλά . . . ἐκείνη τῆ στιγμή ὁ Σίμος 'μπρός τους νάτος

μὲ τὰ μαλλιά ὀλόρτα

ἀπὸ τῆ μέση πόρτα,

καὶ ξεπροβάλλει μὲ ὀρμὴ λεονταριοῦ· μονάχος

ἀνάμεσά τους 'στάθηκε ἀκίνητος, 'σὰ βράχος,

καὶ 'σκόρπισε 'ς τὰ πόδια τοῦ τὸ φουσκωμένο κύμα . . .

*

Πρώτη φορά ἐθύμονε ὁ Σίμος· κάνει βῆμα

καὶ μὲ φουρτούνα 'ς τὴν καρδιά τὸν προὔχοντα σιμόνει.

Θαρρεῖς καὶ μὲ τὸ βλέμμα τοῦ μονάχα μαχαιρώνει.

Εἶχε ἀκούσει τῆ βρισιὰ 'ποῦ 'δῶσαν ἐκειπέρα

'ς ἐκείνον ὅπου 'γνώρισε γιὰ μάνα, γιὰ πατέρα,

καὶ 'μπρός 'ς τὸ αἶσθημα αὐτὸ ποῦ εἶχε ξεχειλίσει,

ὅλα τὰ ἄλλα τῆ στιγμή ἐκείνη εἶχαν σβύσει,

κ' ἔλεγε, τώρα . . . νά . . . ἰδοῦ . . . θε νά τὸν κομματιάσῃ·

ἀλλὰ ὑπάρχουνε καρδιαῖς μέσα 'ς αὐτὴ τὴν πλάσι

'ποῦ ἔχουν τὴν παληκαριὰ μὲ φρόνησι μεγάλη

καὶ τὴν ὀρμὴ τῆς σταματοῦν 'μπρός σὲ λευκὸ κεφάλι.

'Ο Σίμος μὲ χαμόγελο πικρὸ, φαρμακευμένο,

λέγει ψυχρὰ 'ς τὸν προὔχοντα — « Μ' ἔχουν σφικτὰ δεμένο

ἢ ἀσπρισμέναις τρίχες σου, καὶ θάτανε 'ντροπή μου

μαζὺ μ' ἐσένα νά πιαστῶ· μὰ ξέρε πῶς τοῦ Σίμου

εἶν' ἡ καρδιά πειρὸ πλούσια ἀπ' τ' ἄψυχο πουγγί σου

καὶ . . . σοῦ χαρίζει τὴ ζωὴ . . . Αὐτὸ μόνο θυμήσου,
σὰν πλέης μὲς' 'ς τὰ ὄνειρα τοῦ πλούτου σου, καὶ ὅτι
εἶς' ἄνθρωπος . . . φτωχότερος . . . ἀπὸ τὸ Γέρω-Φώτη.»

*

Αὐτὰ εἶπε καὶ ἔφυγε μὲς' σὲ σιγὴ μεγάλη . . .

'Ο προὔχοντας δὲν 'τόλμησε μὲς' λέξι κἂν νά βγάλλῃ,

καὶ οὔτε κἂν ἀνέφερε τὰ τρέχοντα εἰς κανένα,

ἀφίνοντας 'ς τὴ σιωπὴ νά μείνουνε θαυμμένα . . .

Γ'

Μετὰ ἀπριλιάτικη αὐγὴ, σιμὰ 'ς τὸ περιγιάλι,

'ποῦ εἶχε τὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ, μὲ μαραμμένα κάλλι

βγήκε μὲς' νηά, περίπατο 'ς τὴ μοναξιά νά κἀνῃ

καὶ τὰ παληὰ νά θυμηθῆ ὀλίγο πρὶν 'πεθάνῃ.

. . . Μ' ἀπόκρυφο παράπονο τραγοῦδι ἀρχινάει,

κι' ὅποιο τυχαίνει σύννεφο ἐμπρός τῆς νά περνᾷ,

εἴτε πουλί, τὸ σταματᾷ τοῦ τραγοῦδι τοῦ ὁ τόνος . . .

— τόσο μεγάλος ἦτανε τῆς δύστυχης ὁ πόνος. —

'Πίσω ἀπ' τὴ βᾶχη τοῦ βουνοῦ παίζει γλυκεῖα φλογέρα

καὶ τὰ τραγοῦδια ἐνόησαν εἰς τὸν ἀγέρα,

κι' ἀγάλι-ἀγάλι φθάνουνε 'ς τοῦ οὐρανοῦ τὸ δῶμα

μαζὺ ἀδελφωμένα· μὰ . . . κλεῖ ἔξαφνα τὸ στόμα,

'ποῦ ἔχυνε τὸ θλιβερὸ τραγοῦδι τοῦ θανάτου.

καὶ ἡ φλογέρα σταματᾷ π' ἀκούγονταν σιμὰ του . . .

*

Ποιὸς τὸ τραγοῦδι ἄρά γες ἐκεῖ νά τῶχε κόψη;

καὶ ποιὸς 'ζωγράφισε μὲ μὲς παντοῦ θανάτου ὄψι; . .

Ἄχ! στεναγμός τὸ ἄσκόρπισε βαρὺς μὲ πίκρα τόση,
 ποῦ ἀνατρίχιασε κ' ἡ γῆ ἄν νὰ τὸν εἶχε νοιώση . . .

*

Τοῦ Σίμου τοῦ ἐφάνηκε φωνὴ ἀπὸ τὰ ὕψη·
 γυρεύει τὸ μυστήριον αὐτὸ ν' ἀνακαλύψῃ
 καὶ φέρνει γύρα τὸ βουνό· μὰ . . . μόλις ξεχωρίζει
 τ' ὀλόχρυσον κεφάλι της, — « Ἐκείνη! ξεφωνίζει·
 δὲν μ' ἀπατοῦσε ἡ καρδιά! » Καὶ τρέχοντας σηκώνει
 τὰ χέρια του ἕψηλά ἕψηλά, ὡς ἄν φτερά τ' ἀπλόνει
 καὶ τὴν ἀγκάλῃ ἀνοίγει . . .

Φωνὴ σβυσμένη ἡ Φιλίω μὲ τὴ φωνὴ του σμίγει
 καὶ πέφτει ἔς τὴν ὀλόθερμη τοῦ Σίμου ἀγκαλιά·
 ὡς ἄν ἀκτίνες ἔχυθησαν ἐμπρὸς του τὰ μαλλιά
 κ' ἐγρύσωσαν τὸ στήθος του· ἦταν κ' οἱ δυὸ ὠραῖοι . . .
 Ἄλλὰ κομμένη μιὰ φωνὴ — « Σὲ... ἀγα... ποῦσα..., λέει·
 εἶνε... ἡ... χα... ρά μου... πε... ρισσὴ
 καὶ... μέσα... ἔς εὐ... τυγί... »
 τὴ λέξι ἄφησε μισή
 καὶ ἔπεταξε ἡ ψυχὴ.

Δ'

Τὰ σύννεφα χαμήλωσαν· ἐπλάκωσε μαυρὴ γλα,
 καὶ ἀκούγονταν ποῦ ἔκλαιε κρυφὰ ἡ φιλομήλα
 μέσα ἔς τῶν δένδρων τὰ κλαδιά. Τὰ κύματα βογγοῦσαν
 ὡς ἄν νὰ ἔκλαιαν καὶ αὐτά· κ' οἱ βράχοι ἀντηχοῦσαν
 τὰ λόγια της τὰ ὕστερνα . . . Νεκρὴ ἔς τὴν ἀγκαλιά του

τὴ βλέπει καὶ . . . τὰ μάτια του θολόνουν· ἔς τὴν καρδιά του
 ἀρχίζει ἐπανάστασι, καὶ ἀνάβεται· καμίνι!
 Ὁ Σίμος φλογερὸ φιλι ἔς τὴν ἑπιθαμένη δίνει,
 καὶ ἀγκαλιαστὸς μαζί μ' αὐτὴν περνᾷ ἔς τὸ βράχο πλάγι...
 . . . Ἦταν γραφτὸ ἡ θάλασσα τὰ νεῖατα τους νὰ φάγη . . .
 . . .

Πέραν, 10 Μαρτίου 1890.

ΔΕΝ ΑΓΟΡΑΖΕΤΑΙ Ο ΕΡΩΣ!...

1)

τ' ἀταίρωγραχα ἀνδρόγυνα.

Σατυρικὸν διηγημάτιον ἐκ τοῦ ὁμωνύμου κωμειδουλλίου του,
ἀπαγγελθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν τῇ β' καλλιτεχνικῇ ἐσπερίδι τοῦ **ΕΡΜΟΥ**
τῆν 23 Ἰανουαρίου τοῦ 1893.

Α'

Πολλαῖς φοραῖς μέσ' σέ μυθιστορίαις,
σάν βλέπουμε καμμιὰ ὑπερβολή,
θυμόνουμε, καὶ λέμε, φλυαρίαις
ὁ συγγραφεὺς πῶς τάχα μᾶς πουλεῖ . . .
Καὶ ὅμως εἰς τὴν ἐποχὴ 'ποῦ ζοῦμε
ὑπάρχουν κ' εἶνε ὅλα ζωντανά.
κι' ἂν τὴν ἀλήθεια θέλουμε νὰ 'ποῦμε,
αὐτὴ τὰ παραμύθια τὰ περνᾷ . . .
Τὰ σημερινὰ παράδοξα κι' ἀστεία
ὁ μῦθος τώρα εἶνε ἱστορία.
πουλιέται κι' ἀγοράζεται ὁ ἔρωσ,
καὶ ἡ γρηᾷ εἶν' νεῖα καὶ νεῖός ὁ γέρος.
'Ὡς λόγου χάρι μ' ὅλη τὴν εὐθύνη
θε νὰ σᾶς 'πῶ τῆς ἄλλαις τ' εἶχε γείνη ...

Β'

Κάποιος 'ποῦ εἶχε ὄπλα του 'σάν ἦταν νεῖός τὰ χρήματα,
καὶ . . . ἐννοεῖται, ἔκαμε μ' ἐκεῖνα χίλια θύματα,
(γιατ' εὐκόλα ἀντίκρουζε τοῦ ἔρωτος τὰ βέλη
κι' ἀνάγκαζε κάθε καρδιά νὰ πάλλη ὅταν θέλη),
'ς τὸ τέλος, 'σάν ἐπέρασε τὸν ἥμισυ αἰῶνα
τοῦρθε 'ς τὸ νοῦ συζυγική νὰ βάλῃ περὶ κορῶνα
καὶ ἴσια 'ς τῆς κυρᾶς Φλουροῦς τῆς προξενήτρας πάει.
. . . Στρίθει μουστάκι τρίχρωμο ξέθωρασμένο πλάι,
φορεὶ καὶ μαύρη φορεσιὰ, γάντια, μπλαστρόν γραβάτα,
κ' ἔχει 'ς τὸ νοῦ του μιὰ μικρὴ ποῦ εἶδε μαυρομάτα.

*

Κτυπᾷ τὴν πόρτα τῆς Φλουροῦς. « Καλῶς τὸν κύρ 'Λεφθέρη,
ἀκούεται μιὰ φωνή, καλῶς τὸ περιστέρι,
καλῶς τ' ἀκριβοθώρητα, τὰ δυὸ γλυκὰ μου μάτια . . . »
Κ' ἰδοὺ τῆς πόρτας ἀνοιξαν μὲ μιᾶς τὰ δυὸ κανάτια
για νὰ χωρέσῃ ἄνθρωπος παχὺς . . . κατὰ τὴν τσέπη.
'Ἡ προξενήτρα ἤξερε μέσ' 'ς τῆς καρδιαῖς νὰ βλέπῃ
καὶ τὸν σκοπὸ του διάβασε εὐθὺς μὲ πρῶτο βλέμμα.
Τὸν κύρ 'Λεφθέρη ἄφησε μόνος νὰ 'μπῆ 'ς τὸ θέμα
καὶ λόγια ἄλλα ἔλεγε, μὲ κοπλιμέντα τόσα
'ποῦ προξενήτρας σάν αὐτὴν μόνον τὰ 'ξέρει γλωσσα.

*

— « Κυρὰ Φλουροῦ, βλέπω περνᾷ ἡ ὥρα καὶ . . . ἀκόμα
για τὸ σκοπὸ ποῦ ἦρτα 'δῶ δὲν σ' ἀνοιξα τὸ στόμα.
Μὲ δύο λογία ἄκουσε λοιπὸν τί θὰ σοῦ εἶπω . . .
Κυρὰ Φλουροῦ, . . . μὴν ἀπορῆς . . . εἰς τῆς ζωῆς τὸν κῆπο

ἔσους κι' ἂν ἔκοψα ἀνθούς, κανένας ὅμως . . . τόσο
δὲν ἦταν μάγος ἄν αὐτὴν τὴν πλαϊνὴ σου Φρόσω.
Εἶνε μικρὴ . . . μὰ ξέρεις πῶς . . . ὁ ἄνδρας πρέπει πάντα
νὰ ἦνε μεγαλείτερος. Σὰν ἔχη καὶ ἔς τὴ μπάντα
κάτι ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ψιλὰ . . . σιάζουν θαρρῶ καὶ τᾶλλα . . .

Ἐέρω, αὐτὴ εἶνε φτωχὴ κι' ἀρέσει τὰ μεγάλα·
ἀρέσει θέατρα, χορούς, ἀμάξια, φιλόγκους, λοῦσα·
ὄλα θὰ τᾶχη μπόλικά . . . ἴπες πῶς τὴν ἀγαποῦσα
πολὺν καιρὸ ἔξερεις ἐσύ . . . τὴν κάνεις κι' ἀγαπάει!
καὶ τὸν Δεκέμβρι σὺ ἔμπορεῖς νὰ τῆς τὸν κάνης Μάϊ . . .
— Πολὺ μὲ κολακεύετε, χρυσέ μου κύρ Ἀεφθέρη . . .

Ἄλλ' εἶχα καὶ καλλίτερα γιὰ ἴσως τῆς τύχης μέρη.

Εἶχα κορίτσι ὅπωςοῦν καὶ ἴλιγο μορφωμένο.

— Τί ἡλικίας;

— Μόλις δὲ νὰ ἦνε τὸ καυμένο
σαράντα ἢ σαρανταδυό . . . ἀλλ' ὄχι παραπάνω.

— Τί νὰ τὴν κάνω, ἀδελφὴ, γρη῏ά . . . τί νὰ τὴν κάνω; »

Τὴν ἤθελε τοῦ λόγου του πειρὸ τρυφερὴ τὴ νεῖά,
ἀφοῦ εἶδ' ἐζηντατρεις φοραῖς τὴ βαροχειμωνεῖά,
καὶ μὲ φωνὴ ποῦ ἔμοιαζε ἄν ἔς τὴν καρδιά νὰ κλαίῃ

γλυκὰ γλυκὰ τῆς λείει·

— « Ἐσὺ τὴ Φρόσω κύτταζε . . .

— Μὰ εἶν' δεκαεξάρα,

μωρὸ τῆς κούνιάς, γιὰτ' ἀμὲ θὰ ἦταν κουταμάρα
κανεῖς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τέτοια τιμὴ μεγάλη.

— Κυρὰ Φλουροῦ! μὴ πολεμᾶς τοῦ κάκου· τὸ κεφάλι
τοῦ κύρ Ἀεφθέρη δὲν ἔμπορεῖ κανόνι νὰ γυρίσῃ·
ὡς τῶρα ἔτσι ἔζησε καὶ ἔτσι θὲ νὰ ζήσῃ . . .

Αὐτὸ ποῦ θέλω κάμε το καὶ πάρε τὴ ψυχὴ μου.

— Καλὰ λοιπὸν, ἀφοῦ τὸ θές, εἶνε δουλειὰ ἴδική μου·
ἡ Φρόσω εἶνε ὄρφανή, ἐγὼ τὴν προστατεύω.
κι' ἀπὸ κανένα συμβουλή γιὰ κείνην δὲ γυρεύω·
θὰ τῆς τὸ ἴπῳ καὶ ξέρε το πῶς θὰ τὴν καταπεισῶ,
κι' ἂν ἔδωκε ἀλλοῦ καρδιά . . . ἐγὼ τὴν φέρνω πίσω.»

*

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἡ Φλουροῦ ἐμέθυσε τὸ γέρο,
κι' ἔφυγ' ἐκεῖνος λέγοντας· — Ἄχ! πόσον ὑποφέρω!
ἄν νάτανε ἀμούστακο ἀκόμα παληκάρι . . .
Ποῦ ξέπεσε τοῦ ἔρωτος τὸ ἄφοβο δοξάρι
καὶ ἴπεθαμέναις πειρὰ καρδιαῖς τολμᾶ καὶ σημαδεύει!
Ἄλλ' ὄχι! Μὲ τὸν ἔρωτα ἐκεῖνος ποῦ παλεύει,
ἂν ἦνε γέρος ἔπεσε σὲ φοβερὴ παγίδα . . .
κι' εἶδα πολλούς, μὰ πειρὸ πολὺ τὸν κύρ Ἀεφθέρη εἶδα.

*

Κ' ἰδοῦ . . . ἀρραβωνιάζεται παπποῦς μὲ τὸ ἐγγόνι
κι' ἀρχίζει τῆς κερατσιτσιᾶς ἡ γλωσσα ἄν ἀκόνι.

— Εἶδες ἐκεῖ νὰ μὴ ἴτραπῇ ὁ γέρος ὁ φαφούτης;

— Ἄμὲ ἐκεῖν' ἡ σοκακοῦ νὰ θέλῃ τὸν παπποῦ τῆς;

— Καλέ, καλέ θὰ τρελλαθῶ, ἐφώναζε ἡ ἄλλη·
φαντάσου πειρὰ τσακίσματα καὶ τοῦ γαμπροῦ τὸ χάλι!

— Τί πράγματα ἀταίργιαχτα!!!

— Μὰ ἦταν τοῦτο τρέλλα . . .

Ἰμοιάζει . . . τί ἴμοιάζει; ἄν νὰ τρῶς καϊμάκι μὲ σαρδέλλα.

Ἰμοιάζει μπουκέτο γασσεμιῶν μὲ ἀγκινάραϊς γύρω . . .

Ἰμοιάζει . . . Ἄ! ἔτσι μ' ἔρχεται νὰ πάω νὰ τοὺς δείρω.

*

Κι' ἀφοῦ ἐδροσιστήκανε καὶ εἶπανε καμπόσα,
κατόπι ἔξεκουράσανε τὴν ἀμπαδένια γλῶσσα,
κι' ἀρματωθῆκαν μ' ἀγρυπνιὰ νὰ διοῦν τί θ' ἀπογεῖνη . . .
Τέτοιος ὁ κόσμος· ἀγαπᾷ τὸν ἄλλονα νὰ κρίνη . . .
Καὶ ὄλ' αὐτὰ ποιὸς τᾶκαμε; ποιὸς φταίει κατὰ βάθος;
ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ τους ἔκαμε τέτοιο μεγάλο λάθος;
Κανείς. Μὰ τὸ τρελλόπαιδο τ' ἀρέσει νὰ πειράζει,
κ' ἡ γέρος εἶνε ἡ γρηά, καθόλου δὲν τὸ γνωιάζει,
γιατὶ τὰ ἴδια ἔκανε ἔς τὴ ματμαζελ Λουίζα
καὶ τὴν καρδιὰ τῆς ἀρπαξε μιὰ μέρ' ἀπὸ τὴ ρίζα . . .
κ' ἐκείνη ἔετρελλάθηκε μὲ τὸν Ἀποστολάκη,
γιατ' εἶχε χάρι, λεβεντιὰ κ' ἠρωϊκὸ μουστάκι.
Ἦταν δὲ πλούσια αὐτὴ μὲ κάμποσα ἔς τὴ ράχη
καὶ νεῖα δὲν ἴπαντρεῦόντανε. Γαμπρὸ ἤθελε, νᾶχη
ἀπὸ τὰ νύχια ἔς τὴν κορφὴν χάρες καὶ λίγη στίμη·
νὰ μὴν ἦνε ἀπένταρος, νὰ ἔξερη ἐπιστήμη·
κάλφας, γιατρός, ἢ νομικός, ἢ κάτι τι πρεσβείας . . .
ἄνθρωπος, τέλος, σαλονιοῦ . . . κι' ἄς ἦν ἠ φωστὴρ βλακειᾶς!
Φτάνει σὲ τάγμα εὐγενῶν νὰ ἠμπορῇ νὰ ἠμπαίνη,
κι' ἀδιάφορο γιὰ τὰ λοιπὰ, ἐφώναζ' ἡ καυμένη!
Ὁ ἕνας ἦτανε ξυνός, ἀνάλατος ὁ ἄλλος,
ὁ τρίτος ἦτανε φτωγός, ὁ τέταρτος μεγάλος,
ἡ ἄσχημος, ἡ ἀγενής, εἴτε κοντός ἔς τὸ μπόι.
ἦ, ἦ, ἦ, ἦ . . . δὲν ἦτανε ἀπὸ μεγάλο σοῖ.
Καὶ ὁ καιρὸς δὲν ἤξερε κρυφὰ κρυφὰ τί γράφει,
ὡς ὅτου τὸ κατάλαβε ἄν ἔμεινε ἔς τὸ ράφι.
Ἄλλαις ἔς τὰ πλούτη πέτονται, ἄλλαις ἔς τὴν ἐμμορφιά τους
κ' ἔξαφνα γάνουν καὶ τὰ δυὸ καὶ κλαῖν τὴν ἐρημιὰ τους.

*

Καθὼς καὶ εἰς τὸ ἄσχημο τὸ φύλο ἄλλο νᾶζει·
ἄμα ἀρχίσῃ ὁ ὠμμορφονεὸς μουστάκι πεῖα νὰ βγάζη
καὶ ἠμπορεῖ εἰς τὸ λαιμὸ κολλᾶρο νὰ περάσῃ,
ἀλλάζει σκέφες. Ποιὸς ἠμπορεῖ κατόπι νὰ τὸν πιᾶσῃ! . . .
Εἶνε γαμπρός, κι' αὐτὸς γαμπρός . . . (μὲ δυὸ πενηνταράκια),
ἔχει κι' αὐτὸς τὴν πιᾶτσα του· γυρνᾷει τὰ σοκάκια
καὶ σπείρει φλόγες κ' ἔρωτα σὲ κάθε παραθύρι . . .
Τὸν ἑαυτὸ του θεωρεῖ σπουδαῖο κελεπίρι,
καὶ εὐκολα δὲν λέγει ναί! Ἦωτᾷ κι' αὐτὸς τὴν προίκα,
ὡς ὅτου ἔξαφνα ἀκούς καὶ λέει « νύφη βροῖκα ».
Καὶ πράγματι νυφεύεται· ἡ τύχη του ἀνοίγει
καὶ βρίσκει ἀποκατάστασι μὲ γαρνιτοῦρα λίγη . . .
Θέλω νὰ πῶ . . . πῶς δηλαδὴ . . . τύχη καλὴ τυχαίνει,
μὰ . . . κάπου κάπου βρίσκεται κι' ἀνωρθογραφημένη.
Κι' ἂν εἶπ' ἀποκατάστασι ὁ νεῖος πῶς βρίσκει, εἴτε
ὅτι ἀνοίγ' ἡ τύχη του, κανείς μὴν ἀπορῇ . . .
Εἶπαμε· ὄλ' ἀνάποδα τὰ κάμαν οἱ καιροί,
ἀφοῦ καὶ ροῦχα ἀνδρικά σὲ κάποιαις νεῖαις θὰ διῆτε.

*

Κι' ὅταν ἡ νύφη ἀγαπᾷ καὶ ὁ γαμπρός τὸ νοιώσῃ,
— καὶ τέτοιο στήθος ἄκαρδο τὸ ἔχουνε καμπόσοι —
τότε ἀρχίζει τὸ φρικτὸ τοῦ νέου παζαρλίκι,
ἴσῃ νὰ ψουνίζῃ λάχανα, ἴσῃ ἂν τοῦ τύχουν ζῆλι,
ἂν δηλαδὴ εἰς τὸν χρυσὸ λείπη κανένα δράμι.
φεύγει, ξεσχίζῃ ἐγκλαβαιῖς καὶ . . . ἀκυροῖ τῆς γάμοι . . .
Καὶ εἶν' αὐτὰ πολὺ γνωστά, καὶ ὁ καθεὶς τὰ ξέρει·
ὥστ' ἔχει δίκη φανερὸ ὁ πόθος τοῦ Ἰεφθήρη

κι' ἂν τότε φέρης ἔμπρός 'ς αὐτὰ μὲ τὴν ὄρμη τοῦ πλούτου,
θὰ διῆς ὅτι ἐγλύστρησε ἰδέα ἀπ' τὸ νοῦ του,

ἰδέα ἐπιδημική,

καὶ ὡς πολὺ κολλητική

τὴν ἄρπαξε ὅπως ἔμπορῶν νὰ τὴν ἀρπάξουν κι' ἄλλοι,

κι' ἂν ἄρχισε ἀπ' τῆς μικροὶ τελειόνοι 'ς τῆς μεγάλοι.

. . . Καὶ τώρα ποῦ ἐβγήκανε εἰς τὸ γυαρῆσι ὅλοι,

κ' ἡ Ματμαζέλ Λουίζα μας γιὰ τ' ἄσπρο τὸ φακιδί.

ἦνρ' ἐποχὴ καιροῦ λαμπροῦ

πρὸς ἀγορὰν ἑνὸς γαμπροῦ,

κ' εἶπε μὲ θάρρος καὶ θυμὸ μιὰ ἡμέρα εἰς τὸ Χάρο.

— πρὶν νὰ μὲ πάρης, μάθε το, νέο γαμπρὸ θὰ πάρω.

Καὶ πείσμα καὶ παράπονο μαζί τὴν τυραννοῦσαν,

κι' ὅσο τὰ ἄσπρα τῆς μαλλιά 'ς τὰ σπλάχνα τὴν κεντοῦσαν,

τόσο γλυκὰ ἐκύτταζε τὸ γυιὸ τῆς Ἀφροδίτης·

καὶ μὲ τῆς μόδας τὰ τυράννια,

μὲ παρδαλά, κοντὰ φουστάνια

τοῦδειχτε τὸ χρυσὸ πουγγί της . . .

Κι' ὅταν παρλάτα ἔπιανε σὲ δρόμο ἢ σαλόνι,

κατὰ τὸ νέο σύστημα, συνήθιζε νὰ χώνη

μέσα σὲ πέντ' ἑλληνικὰ τέσσερης ξέναις λέξεις,

'ποῦ σοῦρχετο ἢ ὄρεξι γερὰ νὰ τῆς τῆς βρέξις . . .

*

'Αλλὰ τὴν κόστισε πολὺ αὐτὸς ὁ νέος δρόμος,

κι' ὁ ἔρωσ κατεδίκασε νύφη γρη῏ ἐννόμως,

καὶ σὲ σφικτὸ τὴν ἔρριξε καὶ τεχνικὸ πλεμμάτι,

'ποῦ 'ς τ' Ἀποστόλη τῶστησε τὸ γυμνασμένο μάτι . . .

Γ'

. . . Τῆς πούλησε αἰσθήματα ἐκεῖνος ἀκριβά,
καὶ πρὶν τὴν πάρη . . . ἄρχισε καπὰρα νὰ τραβᾷ . . .

Κατόπι λόγος δόθηκε νὰ γείνουνε ζευγάρι·

κι' αὐτὸ ἴσ' ἄλλο βέβαια . . . 'ς τοῦ ταιριγιαγμοῦ τὴ χάρι! . . .

μὰ ὁ κόσμος τῶρ' ἀνήσυχος ἐγύρισε ἄλλοῦ,

καὶ λέγοντας ὅτι χρωστοῦν κ' οἱ δυὸ τῇ Μιχαλοῦ . . .

τοῦ κύρ Ἀεφθέρη ἔφερνε 'ς τὸ νοῦ του τὸ καμάρι!

καὶ . . . χίλια δυὸ ψιθύριζε . . . Ἀλλὰ τὸ παλληκάρι

τὸ σύμφερε κουφὸ αὐτὶ νὰ κάνη, κ' ἐννοοῦσε

νὰ βλέπη τὴν πεντάμορφη ποῦ τόσο ἀγαποῦσε . . .

*

Φτωχὸς αὐτὸς, φτωχὴ κι' αὐτὴ, ἦνραν φραγμὸ 'ς τὴν ἴπαντρειά,

'ποῦ τὸν πηδοῦν καμμιὰ φορὰ

μόνον ὀλόχρυσά φτερά,

φτερὰ 'ποῦ λείπαν κι' ἀπ' τοὺς δυὸ καὶ τᾶχαν γέρος καὶ γρη῏.

*

Ὁ Ἀποστόλης τὸ λοιπὸν δὲν ἔγραφε κανένα,

καὶ γύρευε ἐκδίκησι σὲ νεῖατα νικημένα . . .

ὡς 'που τὸν 'πρόδωσ' ὁ καιρὸς 'ς τὴν ἀγρυπνιά τῆς γειτονιάς

κι' ἀκούστηκε τὸ ὄνομα μιανῆς ἀδικημένης νεῖας! . . .

κ' ἦταν αὐτὴ . . . τί σύμπτωσις! . . . ἡ Φρόσω τοῦ Ἀεφθέρη.

*

Ὁ γέρος ἐμυρίστηκε τοῦ μπαρουτιοῦ τῇ μυρωδιᾷ·

ἡ ζήλεια τὸν ἀνάγκαζε νὰ κάνη πῶς δὲ 'ξέρει,

ἀλλὰ τοῦ ἦρτε 'ξαφνικὴ ἢ μαχαιριὰ μέσ' 'ς τὴν καρδιά.

Δ'

Ἡ Φρόσω κατὰ συμβουλή τοῦ φίλου Ἀποστόλη,
 ἔπρεπε πειὰ τὸν γέροντα νὰ τόνε κἀνη σκόλη,
 καὶ ὅ,τι ἐπερίσσεψε εἰς τὰ θυλάκιά του
 νὰ τὸ συνάξῃ μ' ἄσματα χαιρετισμοῦ ὑστάτου . . .
 . . . Τὸ ἔργον ἐτελείωσε. Μ' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη,
 βρέχ' ἡ Ἀποστολάκαινα σὰ μπόρα πικρὸ δάκρυ
 γιὰ τὴ διπλῆ 'ποῦ ἔπαθε 'ς τὸ βίον της ζημία·
 τῆς κλέψανε τὸ βλάμη της ἐν πλήρει μεσημερίᾳ
 καὶ ἀπένταρη τὴν ἄφηκαν 'ς ἀπελπισίας σκότη . . .
 . . . Ἀλλὰ δὲν ἦτανε αὐτὴ 'ποῦ τῶπαθε ἡ πρώτη
 καὶ κάποιαις φιληνάδαις της μ' αὐτὸ τὴν σταματοῦσαν
 τὴν κατασπρομαλλοῦσαν
 σὰν ἤθελε νὰ σκοτωθῇ. Καὶ ἡ αὐτοκτονία
 νὰ γένητ' ἀπὸ ἔρωτα 'ς τὰ μαῦρα γηρατεῖα
 εἶν' κωμωδία τραγική, πρᾶμμα φρικτὸ καὶ ὠραῖο,
 εἶναι νὰ κλαῖς καὶ νὰ γελάς, πρωτότυπο, σπουδαῖο . . .
 Ἄλλ' εὐτυχῶς δὲν γένηκε, καὶ πρὶν αὐτοκτονήσῃ
 ὁ κύρ Ἀεσθέρης ἔρχεται τὸ αἶνιγμα νὰ λύσῃ
 καὶ ἀρχίζει ὡσὰν γνωστικὸς τὴν ἱστορία ὅλη . . .
 Τότε ἡ γρηᾷ κατάλαβε τὸν πόνο τ' Ἀποστόλη,
 καὶ ὅτι 'ποῦ ἀπεφάσισε γυναῖκα νὰ τὴν πάρῃ
 γιὰ νὰ γεμίση τῶκανε τὸ ἄδειο του ἀμπάρι,
 καὶ φαρμακιοῦ τὴν 'πότισε τὴν πειρὸ μεγάλη κουπα,
 καὶ εἶπε καὶ ἀράδειασε ὅσα δὲν σέρν' ἡ σκουπα,
 'ς τὴ Φρόσω Ἀεσθεράκαινα 'ποῦ ἄρπαξε τὸ πᾶν της . . .

Ε'

Ἐσ αὐτὸ πειὰ δὲν χρειάζεται κανεὶς νὰ ἦνε μάντις
 γιὰ ναῦρη καὶ μονάχος του τί γένηκε κατόπι . . .
 Τὸ ζεῦγος τὸ ἐρωτικὸ γυρνοῦσε 'ς τὴν Εὐρώπη·
 ἡ Φρόσω λέγονταν Madame Ἀποστολάκη πλέον
 καὶ εἶχε νέον σύζυγον καὶ πλούσιον καὶ ὠραῖον . . .
 Τὰ χρήματά τους ἦτανε ἀπ' τὸ ἐμπόρευμά των!
 Ἦσαν τυφλοὺς ἀγοραστὰς σὲ πλῆθος αἰσθημάτων
 καὶ ἐπίτυχαν καλαῖς τιμαῖς· τὰ πούλησαν καὶ πῆραν
 μὲ ψεύτικο ἐμπόρευμα τοῦ παλαβοῦ τὴν λίραν.
 Ἄς εἶχαν οἱ ἀγορασταὶ ὀλίγη μόνον σκέψη
 νὰ μὴ δεχθοῦν τὸν ἐμπορο 'ποῦ ἦρτε νὰ τοὺς κλέψῃ . . .
 Ἐώρα ὁ γέρος καὶ ἡ γρηᾷ, οἱ δύο τους πλάϊ, πλάϊ,
 κλαῖν' γιὰ τὸ λάθος 'πῶκαμαν, ἀλλὰ πολὺ ἀργά·
 ἐκείνον 'ποῦ τ' ἀταίριαχτα μὲ χρῆμα κυνηγᾷ,
 'ς τὸ τέλος 'φειδὶ τρομερὸ σὰν τοῦτο θὰ τὸν φάῃ.

*

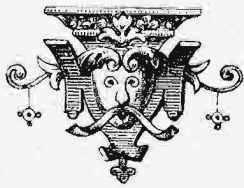
Καλὰ νὰ πάθουν τὸν καιρὸ 'ποῦ ἦταν ἡ σειρά τους
 ἄς βλέπανε ὅτι πετᾷ
 μ' ἄλλα φτερά πειρὸ δυνατὰ
 ὁ χρόνος, 'ποῦ 'περίπαιζε τὰ πρόσκαιρα φτερά τους,
 νᾶχουν παιδιὰ τῆς παντρεῖας, ἐγγόνια 'ς τὴν ἀγκάλη,
 καὶ ἂν κλαῖν, νὰ κλαῖν ἀπὸ γὰρὰ ἀνέκφραστη, μεγάλη.
 Ἡ 'περηφάνεια, τὸ ἐγὼ, δὲν ἔχουν καλὰ τέλη,
 καὶ εἶν' εὐτυχῆς ὅποιος μ' αὐτὰ σχέσι καμμιά δὲν θέλει . . .
 Ἄλλ' ὅπως 'ς τῆς γραμματικαῖς ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις,
 καὶ 'ς τοὺς ἀνθρώπους βρίσκονται σὰν τούταις μερικαῖς

κι' αξίζει τὴν ἐξαίρεσι πολὺ νὰ ἐπαινέσης,
μὰ πρῶτα νὰ ξεπαστρευτῆ ἀξίζει ὁ λεκές.

*

Ὁ κύρ' Ἀεφθήρης κ' ἡ φτωγὴ Λουίζα εἰν' βαρειά·
παλεύουν μ' ἓνα φάντασμα ὡσάν ζωντοχηρειά,
κι' ἀναμασῶντες μούσμουλα οἱ παλαιοὶ ἀρχόντοι,
— τροφὴ διασκεδαστικὴ σὲ γούλια δίχως δόντι, —
ἀπὸ τῆ μίᾳ ἢ γρη῏α κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ γέρος
γιά τῆς ἀγάπης τὸν καῦμό
ξελαρυγγίζουσι τὸ λαϊμό,
καὶ λέν, **δὲν ἀγοράζεται** μὲ τὰ φιλά **ὁ ἔρωσ!** . . .

Πέσαν, 20 Ἰανουαρίου 1893.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΤΡΑΤΗ ΚΑΙ ΠΑΝΤΕΛΗ

Κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ ΦΑΣΟΥΛΗ.

ΕΣΠΕΡΑ ΠΡΩΤΗ

- Σ. — Βρὲ Παντελῆ, σοῦ ἔτυχε ν' ἀκούσης 'παινεσιάρη;
Π. — Ὅταν 'παινᾶρ ἄλλονα ἢ τῆ 'δική του χάρι;
Σ. — Κι' ἀπὸ τοὺς δυό. Ἡ κόλακα, ἢ τέλος ξεππασμένο.
Π. — Ὅταν ἀκούς τὸν κόλακα κατενουσιασμένο,
περίμενε καὶ μὴ βιαστῆς νὰ μάθης τὸ τί τρέχει.
Σ. — Μὰ πῶς; !!!
Π. — Μονάχος ὁ καιρὸς 'ς αὐτὸ τὸν λόγον ἔχει·
εἰν' τὰ ἐννέα δέκατα συμφέροντα καὶ μόνον.
Ἡ περὶ αἰσχροῦ ὑπόκρισις τῶν τελευταίων χρόνων.
Ἡ ἴδια γλῶσσα ποῦ 'παινᾶ, κατόπι βρίζ' ἢ ἴδια
καὶ ἔχουν τὰ στεφάνια τῆς 'πίσω ἀπὸ τ' ἄνθη 'φειδία.
Καὶ τὸν ἀγγελοκάμωτο νὰ βλέπης μ' ὑποψία . . .
Σ. — Λοιπὸν 'σηκώθηκε ἀπ' τῆ γῆ ἢ ἀμεροληψία;
Καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, θελεῖς νὰ 'πῆς, κανέναν
μὲ μιὰ σταλιὰ φιλότιμο;
Π. — Εἰς τοὺς χιλίους ἓνας . . .
Μὰ ποῦ 'μπορεῖς κι' αὐτὸν νὰ βρῆς καὶ νὰ τὸν ἐννοήσης;
Στρατῆ μου, ἐκατήντησε διαβολικὴ ἢ φύσις . . .
τῶνα τὸ χέρι εἰν' ἅγιον, τὸ ἄλλο δολοφόνον . . .
Σ. — Κι' ὁ ξεππασμένος τί ζητεῖ τῆς φλέβης τοῦ πεντόνων;
Π. — ὦ! τὸν καῦμένο! Ἄν 'μπορῆς τὸν δύστυχο ἐτοῦτον

'ποῦ τῆ δεκάρα τῆ θαρρεῖ περιουσία, πλούτον,
 'ποῦ μόνος του βαπτίζεται μαρκήσιος. βαρόνος,
 κ' αἰσθάνεται ἀσήκωτο τὸν πλούτὸ του ὡς ὄνος,
 φορτία φανταζόμενος χρυσοῦ μὲ Λόρδου στάσι.
 κι' ὅτι 'σάν θέλῃ ἤμπορεῖ τὸν κόσμον ν' ἀγοράσῃ·
 κ' ἓνα ἄλλο εἶδος ἀπ' αὐτοὺς 'ς τὸν κύκλο τῶν λογίων
 'ποῦ ὅλα τὰ ξερένονται καὶ εἶν' αὐτοὶ βιβλίον
 ἀτέλειωτο, ἀπέραντο, μὲ ὕψος καὶ μὲ βάθος,
 'ποῦ μέσα 'ς τῆς σελίδες του εἶν' ἄγνωστο τὸ λάθος,
 βιβλίον 'ποῦ 'μπροστά 'ς αὐτὸ τὰ λεξικά φυλλάδες,
 ὁ Κέντος ἀναλφάβητος, ὁ Βερναρδάκης νοῦλα,
 οἱ 'Ραγκαθεῖς καὶ χίλιοι δυὸ ἐξακουστοὶ λογάδες
 ἀνούσιοι κι' ἀνάλατοι γιὰ τῆ λεπτή τους γούλα,
 'ποῦ ὅ,τι νέον προϊόν νοῦς κανενὸς γεννήσῃ
 κ' ἡ μύτη τους 'ς τὰ πεταχτὰ ὀλίγο τὸ μυρίση,
 εὐθύς θ' ἀκούσῃς νὰ σοῦ 'ποῦν γιὰ πέταμα πῶς εἶνε
 (καὶ σὺ περὶ γιὰ νὰ μυρισθοῦν ὅ,τι κι' ἂν εὐρῆς δίνε)...

Σ. — Γράφουν κι' αὐτοὶ καμμιὰ φορὰ;

Π. — Θὰ γράψουνε μιὰ 'μέρα.

Σ. — Ποιὸς 'ξέρει τί γιγάντεια!!

Π. — Ποιὸς 'ξέρει ποῖα λέρα!!!...

Σ. — Τί λέγουν δὲ περὶ μικρῶν;

Π. — Γι' αὐτοὺς ζητῶντας γνώμη
 πρέπει νὰ ἔχῃς ἑτοίμα τὰ πόδια σου 'ς τοῖς ὤμοι
 γιὰτὶ 'μπορεῖ 'ς τὰς κρίσεις των ἐπάνω ἂν κουνήσῃς
 κι' ἀφ' ὅσα 'ποῦν μηδερικά κανέν ἂν ἀκουμπήσῃς,
 κι' ἀπὸ τῆς φούσκαις 'ποῦ σκορποῦν σπάσῃς τυχόν
[καμμία,
 'μπορεῖ ν' ἀρχίσουν τῆς κλωτσιαῖς μετὰ τῆ φαφλατία.

'Ξέρω δὲ πάμπολλους ἐγὼ τοῦ κούφου τουτοῦ γένους,
 'ποῦ γουβαρτάδικα σκορποῦν μηδερικά κ' ἐπαίνους,
 κι' ὅλο τὸν κόσμον ὡς μικρὸ περιφρονοῦν, διότι
 αἰσθάνονται τῆ μούρη τους νὰ ξεχωρίζῃ πρώτη,
 ἐτούτους, λέγω. κλάψε τους, γιατί 'ἡ δική τους τρέλλα
 δὲ 'μοιαζει τοῦ διμαρχανᾶ . . .

Σ. — Χά! χά! χά! χά!

Π. — Σὺ γέλα·

ἀλλὰ δὲν κάνεις φρόνιμα· κι' αὐτοὺς καὶ κάτι ἄλλους,
 'ποῦ λέγουν πῶς 'γεννήθηκαν ἀπὸ γονεῖους μεγάλους
 καὶ τοῦτο ἔκανε ὁ μπαμπᾶς κ' ἐκεῖνο ἡ μαμά τους
 καὶ βλέπουν μόνο 'πίσου τους χωρὶς νὰ 'δισοῦν 'μπρο-
[στά τους,

καὶ μάλιστα ὅσοι κι' αὐτὸ τὸ παρελθὸν ἀκόμα
 χωρὶς νὰ τῶχουν τὸ μασοῦν κάθε στιγμὴ 'ς τὸ στόμα,
 ὅλους αὐτοὺς λυπήσου τους... Δὲ φταῖνε οἱ καῦμένοι!
 Σὲ πρόλογο ἀτέλειωτο τῆς τρέλλας εἶν' 'μπλεγμένοι
 καὶ τὰ ἀχρεῖά τους μυαλὰ ἀδιάκοπα σαλεύουν
 χωρὶς νὰ φεύγουν . . .

Σ. — 'Α!!! γι' αὐτὸ λοιπὸν δὲν τὸ πιστεύουν
 πῶς εἶνε ὅλοι ὄριμοι γιὰ δέσιμο. Ναι· μπράβο!
 μπράβο! τὸ ἡῦρες, Παντελῆ! Τώρα κ' ἐγὼ περὶ παύω
 καὶ ἄλλο δὲν σὲ ἐρωτῶ . . . μὲ μία συμφωνία.

Π. — 'Σάν ποιὰ;

Σ. — Μοῦ εἶνε δύσκολο νὰ λυπηθῶ ἀγγεῖα
 ὡσάν αὐτοὺς. Κάλλιε γελῶ 'σάν βρίζομαι 'μπρο-
[στά τους.

Π. — Μά . . . γιὰ ποιανούς μὲ ὀμιλεῖς;

Σ. — Γι' αὐτοὺς τοὺς ἀποπά . . .

Κατάλαβες; Μὰ 'ξέχασα νὰ σ' ἐρωτήσω κάποιους,
(κ' ἴσως αὐτοὺς θεὸ νὰ τοὺς βρῆς περὶ βρώμικους καὶ
[σάπριους),

κάποιους 'ποῦ ὅταν σὲ 'μιλοῦν καὶ 'ς τὰ στενὰ τὰ φέρουν
δὲν ἔχουν τίποτις νὰ 'ποῦν γιὰ νὰ τὰ καταφέρουν
καὶ σ' ἀπαντοῦν — «ποιητικὴ ἰδέα! σκουριασμένη» —
(ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς ἀγράμματοι, ἄλλοι γραμματισμένοι),
καὶ χαίρονται πῶς τάχατες εἰς τὸ ψιλὸ σὲ 'πῆραν
γιατὶ σὲ εἶπαν «ποιητὴ», σὺ πῶχαις τόσην πείραν,
'πὲς μου γι' αὐτοὺς... ἀλλὰ pardon 'ποῦ τοὺς ἀφῆκα
['πίσου . . .

Π. — Ἦτανε κρίμα δι' αὐτοὺς καὶ ἡ ἐρώτησίς σου . . .

Σ. — Ἄχ! κ' ἓνα ἄλλο - mille pardons - θυμῆθηκα ἀκόμη
καὶ ἤθελα νὰ διῶ 'ς αὐτὸ ἐσύ ποιὰ ἔχεις γνώμη . . .

Π. — Τί εἶνε; λέγε . . .

Σ. — Πρόκειται περὶ τῆς φλυαρίας!!

'ποῦ καὶ τὰ πλέον σοβαρὰ τὰ καταντᾷ μωρίας,
κ' ἐκεῖ 'ποῦ εἶχες ὄρεξι ν' ἀκούσης μάνι μάνι
ἀρχίζει τὸ διάσημο καὶ φοβερὸ ροδάνι
καὶ σὲ ζουρίζει, Παντελῆ, ἀλύπητα, μὲ φούργια,
κ' ἐκεῖ 'ποῦ λές, 'τελείωσεεεε! ἀρχίζει τὰ καινούργια.
Τί γνώμη ἔχεις δι' αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ δύο γένη:

Π. — Εἶνε ἀρρώστια, βρὲ Στρατῆ, αὐτὴ ἀφωρεσμένη,
ἀπ' τὸ χτικιὸ χειρότερη, περὶ κρύα ἀπὸ χολέρα,
'ποῦ ἡ μάννα διώχνει τὸ παιδί, ἐκεῖνο τῆ μητέρα,
γιατὶ ἓνα 'φείδι τῆ ψυχῆ τ' ἀκροατοῦ τῆ σφίγγει
'σάν πάσχη λογαδιάρροια τὸ ἄρρωστο λαρύγγι . . .

Σ. — Μὰ τί!! Βρωμᾶ θέλεις νὰ 'πῆς:

Π. — Χειρότερο ἀκόμα . . .

Μέσ' 'ς τὰ ρουθούνια τῆς καρδιᾶς πηγαίνει αὐτὴ ἡ
[βρώμα,

καὶ πνίγεται 'ς ἀτμόσφαιρα χωρὶς . . . χωρὶς ἀγέρα.

Σ. — Σ' εὐχαριστῶ 'ποῦ ἔμαθα πρωτάκουστη χολέρα,
κ' εἰς τὸ ἐξῆς τὰ μέτρα μου θὰ ἔχω 'σάν μου τύχη
κανένα μεγαλόβιο . . . Εἶνε μακρὺ;

Π. — Μιὰ πῆχη . . .

Σ. — Καλὰ λοιπόν . . . περὶ εὐκολα τὸ κροῦσμα θὰ προλάβω.

Π. — Μὰ ἂν δὲν παύσης καὶ ἐσύ . . . θαρρῶ πῶς . . .

Σ. — Στάσου . . . παύω . . .

ἀλλὰ μὲ γενικὰς γραμμὰς θὰ σ' ἐρωτήσω τώρα,
νὰ διῶ τί θὰ μ' ἀποκριθῆς . . .

Π. — Ἐμπρός . . . περνᾷ ἡ ὥρα.

Σ. — Ποιὸ εἶν' τὸ προστυχώτερο 'ς τὸν κόσμον ἐδῶ κάτω
καὶ ὅλως διόλου ἄχρηστο:

Π. — Πολλά, μὰ περὶ βαρβᾶτο
καὶ τέλειο 'ς τὴν προστυχία 'ποῦ ἀπ' ὅλα τὸ 'ξεχώριζα
ἦταν τὰ δύο ζώφια: ἡ ψείρα καὶ ἡ κόρυζα . . .
μὰ τώρα τελειότερο 'ς τὴν ἀνθρωπίνη ράτσα
εἶδα καὶ βλέπω τῆ φρικτὴ ἀρσενικὴ κεράτσα . . .

Σ. — Κι' ἀπ' ὅλα σπουδαιότερο καὶ χρήσιμο ποιὸ κρίνεις;

Π. — Γιὰ τὸ χαβᾶ τοῦ καθενὸς πεντάρια νὰ μὴ δίνης,
ποτὲ νὰ μὴν κατηγορῆς, καὶ 'σάν ἐγκωμιᾶζης,
μὲ χρυσοχόου ζυγαριὰ τὰ λόγια νὰ ζυγιάζης . . .

(Ἔπονται αἱ λοιπαὶ ἐσπέροι τοῦ διαλόγου των).

Ο ΑΔΕΛΦΟΚΤΟΝΟΣ ΕΡΑΣΤΗΣ

Θεατρικός μονόλογος ρωμαντικής σχολής
 άπαγγελθείς τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ γράψαντος τὴν 4/16 Ἀπριλίου 1893
 ἐν τῷ θεάτρῳ Μνηματακίων κατὰ τὴν συναυλίαν τοῦ **ΕΡΜΟΥ**.

Α'

(Ὁ ὑποκριτὴς εἰσέρχεται σκεπτόμενος).

Δάκρυ ἂν φέρῃ ἢ χαρὰ, κ' ἢ λύπη φέρει δάκρυ·
 πότε δροσιὰ, πότε φωτιὰ
 'ς τὴν ἴδια φαίνεται ματιὰ·
 κ' ἐδῶ ἰτιὰ τρέφει ἢ γῆ καὶ ρόδο 'ς ἄλλη ἄκρη...

*

Μετὰ τὸ γλυκοχάραγμα προφταίνει νύχτα μαύρη·
 δύοσι ζηλειάρα, τὴν αὐγὴ
 τὴν κυνηγᾷ καθὼς βγῆ·
 τὸ γέλοιο σκέψι θλιβερή, τὴ νεύοιτη γῆρας θαῦρη...

*

¹ "Αχ! πρὶν χαράξῃ νύχτωσε ὁ ἰδικός μου βίος·
 κ' ἀδιάκοπα παραληρῶ
 μέσα σὲ σκότος ζοφερό·
 κάθε μου γέλοιο καὶ χαρὰ ἐσβύστηκαν ἀγρίως.

1. Φαίνεται συντετριμμένος.

*

¹ Εἰς τῆς γαλήνης τὸ πλευρὸ κοιμάται ἡ τρικυμία.
 Τῆς ἴδιας μάννας δύο παιδιὰ,
 μὲ ἴδια σπλάγγνα καὶ καρδιὰ·
 τὸ ἓνα λέγεται ἐλπίς, τὸ ἄλλο ἀπελπισία.

*

Δίπλα 'ς τὸ σκότος θαῦρης φῶς, δίπλα 'ς τὸ γρόνι Μάϊ·
 'μπρὸς σὲ νεογέννητο, νεκρό·
 σιμὰ εἰς τὸ γλυκὸ πικρό,
 κ' ὅλα ἐδῶ 'ς αὐτὴ τὴ γῆ κοιμούνται πλάϊ, πλάϊ.

*

² Σκηνὴ θεάτρου πανταχοῦ, τὰ πάθη παραστάσεις·
 ὁ ἄνθρωπος ὑποκριτὴς
 κ' ὁ χρόνος μόνος θεατῆς,
 'ποῦ θέλει μὲ δακρύγελω νὰ τὸν διασκεδάσῃς.

*

³ Ὁ χρόνος ἄ! νεκρὴ καρδιὰ, αὐτὸς τί σ' ἔχει κάνει·
 σοῦδωκε θρόνο μαγικὸ
 'ς τὸ στῆθος τῆς τὸ θεϊκό...
 ... μὰ ἦταν ὁ θρόνος τάφος σου, ἦταν ἀπάτη, πλάνη...

*

⁴ Ὅ,τι χαρίση φανερά, κρυφὰ 'ς τὸ κλέφτει μόνος...
 ... καὶ μιὰ ἐλπίδα πρὶν σκεφθῆς
 σοῦ τὴν ἀρπάζει παρευθὺς·
 αὐτὸς μ' ἀπάτη σ' ἔθαψε, αὐτὸς ὁ δολοφόνος...

1. Καὶ πάλιν σκεπτόμενος. 2. Ἐξανίσταται ὀργίλος. 3. Ἐντονώτερον.
 τ4. Μεὰ πικρίας.

*

Ἡ τρικυμία τῆς ζωῆς εἶν' ἡ χαρὰ του μόνη·
θάνατο θέλει ν' ἀγροικᾷ·
δράματα θέλει τραγικὰ
κ' εἰς ὅλα τέρπεται αὐτὰ, τὸ γέλοιο τὸν πληγώνει.

*

Ὅταν 'ς τ' αὐτὴ του ἡ βοή του γέλοιο ἄλλο πάη
ἔξερει πῶς εἶνε ἐμπαιγμός,
τὸν κυριεύει ὁ θυμὸς
καὶ τὰ γοργὰ του βήματα ἀμέσως σταματᾷ ...

*

¹ Ξύπνα, καρδιά μου, γέλασε... καὶ πνίξε πικρὸ... πόνο·
στειρέψου δάκρυ θλιβερό,
φεύγει ὁ χρόνος 'ς τὸ φτερό.
Ξέχνα καὶ γέλα· μὲ αὐτὰ τὸν σταματᾷς τὸν χρόνο ...

B'

(Μετὰ τινὰ παύσιν κατερχόμενος τὴν σκηνήν).

... Ξέχνα καὶ γέλα! ... Ἀλλὰ πῶς! ὦ! πῶς νὰ σὰς ξεχάσω;
Ἐν τὰ παγωμένα χεῖλη μου τὸ γέλοιο πῶς νὰ φέρω;
Πῶς ἔμπορῶ 'ς τὸν τάφο σας ἐπάνω νὰ γελάσω,
ἀφοῦ πῶς πήγατε ἄδικα κ' οἱ δύο σας ... τὸ 'ξέρω; ...

*

² Ἀκόμα χθές 'ς τὸ πλάι μου ἐκείνη ὀμιλοῦσε·
ἀκόμα χθές μου ἔλεγε σὲ ἀγαπῶ, κὶ ἀκόμα

1. Μετ' εἰρωνείας. 2. Περίλυπος.

μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου ἀντηχοῦν τὰ λόγια 'ποῦ 'σκορποῦσε,
κ' ἐγὼ προδότη θάρρευα τ' ἀγγελικὸ τῆς στόμα.

*

¹ Ἄχ! σὲ ἀγάπησα πολὺ ... καὶ ζήλευα μὲ πόνο
τ' ἀγέρι 'ποῦ ἐγλάιδευε τ' ὠραῖο πρόσωπό σου·
² κὶ αὐτὸν τὸν ἥλιο ζήλευα 'ποῦ ἀπ' τὸν χρυσὸ του θρόνο
σοῦ ἐρριχτε κυρταῖς ματαῖς εἰς τὸ παράθυρό σου ...

*

³ Καὶ ἤθελες ... καὶ ἤθελες 'ς ἀνθρώπους νὰ χαρίσω
ἐκεῖνο τὸ δικαίωμα 'ποῦ εἶχε ἡ καρδιά μου:

⁴ Ἐν ἀνθρώπους: ὦ! τῆς ζήλευας μου τὴ φλόγα γιὰ νὰ σβύσω,
ἔπρεπε αἵματα νὰ πιῶ ... Ἀλλὰ ... ⁵ ὦ! συμφορὰ μου ...

*

⁶ μέσ' 'ς σὲ φοικτὰ μεσάνυκτα ἡ ζήλεια μ' εἶχε φέρει,
καὶ ἀνανδρα σκέψαις κακιαῖς ἀρπάξανε τὸν νοῦ μου·
⁷ ἐβάλλανε τὸ χέρι μου 'ς ἐφονικὸ μαχαίρι
γιὰ νὰ τρυπήσω ἄδικα τὰ στήθη τ' ἀδελφοῦ μου ...

*

⁸ Κ' ἐκείνην ... ὦ! τὴν ἔσυρα ἀπ' τὰ μαλλιά 'μπροστά μου,
τὴν ἔσφιξα 'ς τὰ στήθη μου καὶ ἄγρια τῆς εἶπα·
«Πάρε αὐτὴν τὴ μαχαίρι καὶ δός μου τὴν καρδιά μου ...»
Κ' ἡ σκέψαις ἐφωνάζανε· «κτύπα τὴν ψεύτρα κτύπα ...»

1. Περιπαθέστατα. 2. Σφριγῶν. 3. Γοργῶς. 4. Μετὰ παύσιν. 5. Ὡσεὶ
πληγείς ὑπὸ φανεραῖς ἀναμνήσεως. 6. Τεταραγμένος καὶ μετὰ πόνου ἐξακα-
λουθεῖ βραδέως. 7. Ζωηρῶς. 8. Ζωηρότερον.

*

¹ Τῆς δίνω δύο, τρεις, τέσσερες, κι' ἀκούω τὴ φωνή της
πνιγμένη μέσ' ἔς τὰ αἵματα, « τί σ' ἔκαμα » νὰ λήη ...

² Τὸ σκότος ἔπληθαι με μιᾶς· μὰ εἶδα τὴ ψυχὴ της
ὡσάν λαμπάδα ἔς τ' ἀδελφοῦ τὸ πτώμα ἐμπρὸς νὰ καίη ...

*

καὶ νὰ μὲ φέγγη γιὰ νὰ διῶ καλὰ τὴν ἀδικία ...

³ Τὴν εἶδα· ἔραυνώθηκα· παραμερῶ ὀπίσω ...

μοῦ φαίνεται· ὅσων ὄνειρο ἢ αἱματοχυσία

καὶ φέρω πλάι καὶ τοὺς δύο· ζητῶ νὰ τοὺς ἠμιλήσω ...

*

Μά... τίποτε!... « Εἶνε νεκροί, μὴν τοὺς ἔξυπνᾶς », φωνάζει

μὲ γέλοιο περιπαικτικὸ ἢ ζήλεια ἀντικρῦ μου ...

Καὶ μὲ χιλιάδες μαχαίραις τὰ ἴσθητά μου σφάζει,

μὰ δὲν ἀφίνει τὴ ψυχὴ νὰ βγῆ ἀπ' τὸ κορμί μου ...

*

Κάθε στιγμή τὸν θάνατο μὲ στέλλει γιὰ νὰ παίξῃ·

ἔς τὴν ἀγκαλιὰ του γύνομαι καὶ ... φεύγω ἴσως πάλι ...

Τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴ μὲ δείχνει σὲ τραπέζι,

ἔποῦ κάθονται γύρω ἐχθροὶ μὲ ταραχὴ μεγάλη ...

*

Παρέκει βλέπω τὴ γλυκεῖα ἀγάπη μου θλιμμένη,

καὶ « φύγε, λείε, μὴν ἐλθῆς ἐδῶ, μὴ μᾶς ἐγγίσῃς ... »

Κ' ἰδοὺ μὲ φεύγει ὁ θάνατος καὶ ἡ ψυχὴ μου μένει,

καὶ μιὰ βοή τριγύρω μου ἀκούεται: « Θὰ ζήσης ».

1. Θηριώδης. 2. Μετὰ τινὰ παῦσιν. 3. Ὀπισθοχωρῶν.

*

¹ Θὰ ζήσω; ... Θάνατος φρικτὸς ὅσων τούτη τὴ ζωὴ μου

ἔς τὸν κόσμον ἔγεννηκε ποτὲ καὶ ἔμπορεῖ νὰ γείνη; ...

Τὰ δύο τοὺς φαντάσματα τρομάζουν τὴ ψυχὴ μου

καὶ μένω πάλι ζωντανός² ... "ὦ! νάτος!! νά! ἐκείνη ...

*

— Φεύγω... δὲν ἔρχομαι... καλὰ... Σταθῆτε... θεὸ νὰ φύγω.

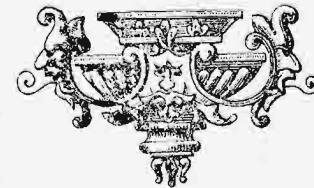
Μὴ μοῦ τῆς δείχῃς τῆς πληγαίς... ἀδελφοί μου, σκεπάσου...

Καὶ σύ, ἀγαπητὴ μορφὴ, ὁμίλησέ με ἄλλο...

³ Ἄ! ... μὴ! ... τὴν βλέπω ... ἔγεννηκε ... κομμάτια ... ἢ
[καρδιά σου.

1. Ὡς παράφρων. 2. Προσπαθεῖ νὰ πνιγῇ διὰ τῶν δακτύλων σφίγγων τὸν
λαιμόν του, ὅτε ἡ ὄψις τῆς συνειδήσεως ἀνακόπτει αὐτόν, ὀπισθοχωροῦντα
περιδεῶς. 3. Ὀπισθοχωρῶν βραδεῖ τῷ βήματι ἀπαγγέλλει διακεκομμένως,
ἀφανιζόμενος εἰς τὰ βάθη τῆς σκηνῆς, ὡς παράφρων.

Πέραν, 3 Ἀπριλίου 1893.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ

ἦ

Ο ΚΑΤΑ ΛΑΘΟΣ ΕΥΛΙΣΘΕΙΣ ...

Κωμικός μονόλογος

ἀπαγγελθείς εἰς οἰκογενειακὰς συναναστροφὰς ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν νέων,
ἐκ τῶν τοῦ Δραματικοῦ Τμήματος τοῦ ΕΡΜΟΥ.¹

Α'

Σκοπὸ δὲν εἶχα νὰ τὸ 'πῶ ... ἀλλὰ ... δὲν εἰστε ξένοι
καὶ θὰ τὸ ξεμυστηρεθῶ·
προσέξτε ὅμως, θὰ χαθῶ.
ἂν μεταξὺ τῶν δύο μας² τὸ μυστικὸν δὲν μένη.

*

Καὶ τώρα 'ποῦ τὰ λέγουμε 'σάν φίλοι ἐδωπέρα,
ὡς ρίζω γύρω μὲν 'μαγιά,
γιατὶ καὶ τὰ ντουβάρια αὐτὰ
'κατήντησε νὰ ἔχουνε τὴν σήμερον ἡμέρα.

*

'Ξέρετε: εἶνε σοβαρὸ κι' ἀπὸ τὰ πλέον νέα ...
ἀλλὰ καὶ νόστιμο πολὺ
μὲ μιά παράδοξη στολή,
συνειθισμένο μὲν, ἀλλὰ ... δὲν εἶν' ἀπ' τὰ τυχεῖα.

1. Λίαν ἐπιτυχῶς ὑπεκρίθη ἐν τῇ μονολόγῳ τούτῳ ὁ νεαρὸς κ. Γαλάτης,
νῦν σπουδαστὴς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐν Ἐδρῳπῃ.

2. Δεικνύει τὸ ἀχροατήριον ὡς ἐν ἄτομον αὐτὸ ὑπολαμβάνων.

*

Γι' αὐτὸ πολὺ παρακαλῶ νὰ μείνη μεταξὺ μας
τέτοιο μεγάλο μυστικὸ,
γιατὶ εἰς ὅλους εἶν' κακὸ
εἴην καὶ τρίτος εὐρεθῆ μὲν 'μέρα ἀντικρὺ μας

*

καὶ 'ξέρει τὴν ὑπόθεσι αὐτὴ ὅπου σὰς λέω·
σὰς βεβαιῶνω, χωρατὰ
δὲν εἶν' τὰ λόγια μου αὐτὰ . . .
ἀκούστε το καὶ μόνοι σας θὰ 'πῆτ' ἂν ἦν σπουδαῖο . . .

Β'

Προχθὲς ἐκεῖ 'ποῦ 'πήγαίνα — ὁ διάλογος νὰ πάρῃ —
ἢ ὥρα 'πὲς δεκάμιση μετὰ τὸ φαγητόν,
'περνοῦσα παρασόκακο 'ς τὰ χέρια μου κρατῶν
κ' ἓνα κουτσὸ φανάρι.

Τυχαίνω ἓναν παρεκεῖ· γιὰ κλέφτη τὸν ἐπήρα
καὶ στρέφω τὸ τιμόνι μου πρὸς τὰ ἀριστερά . . .
γυρνῶ σοκάκι δεύτερο· μὰ . . . νέα συμφορὰ
'ς αὐτὴ τὴ νέα γύρα!

Τὶ νᾶναι; Ἕνας κύριος κατακουκουλωμένος
κοντὰ 'ς ἓνα παράθυρο 'μισόκλειστο θαρρῶ
καὶ κουθεντιάζει· τότ' ἐγὼ μὲ θάρρος προχωρῶ
καὶ τρέχω τεντωμένος.

Μὰ τὸ φανάρι ἐσβύσε καὶ σκοτεινὰ μ' ἀφίνει.

— Φύγε, ἀκούω μὲν φωνή. Τὸ κόβει 'ς τὸ τρεχῆθ
ἐκεῖνος 'ποῦ 'κουθεντιάζει· σὺν νᾶμουνι στοίχειθ
τὸ ἔστριψε κ' ἐκείνη.

*

Καθόλου δὲν ἀμφέβαλα πῶς θᾶταν δεσποσύνη
 κι' ἀμέσως ἐκατάλαβα τὴ φλογερὴ σκηνή·
 ἴσως μὲ παρεγνώρισαν γιὰ κάνα συγγενῆ
 κι' ἄφαντοι εἶχαν γείνει . . .

Ἵσάν κάπως νὰ μοῦ ἄρρесе αὐτὴ ἡ κωμωδία,
 καὶ ἰνοιώθω μὲς ἔς τὰ σκοτεινὰ κουράγιο δυνατόν.
 — Μωρὲ θὰ κάμω δοκιμὴ, λέω ἔς ἐμὲ αὐτόν.
 μὲ τούτη τὴν κυρία . . .

Κ' ἰδοῦ προβαίνω σιγανά· — Ψίτ, ψίτ! πετῶ γενναῖο.
 Ψίτ! τρίτο μὲν ξιπετῶ κι' ἀκούω περπατεῖ . . .

Ἄ! ἡ γατήσια πρόσκλησις θὰ βγάλῃ κάτι τι,
 μέσα ἔς τὸ νοῦ μου λέω,

καὶ πέρνω πόζα ἐραστοῦ μὲ ὄρεξι καὶ πόθο,
 καὶ μὲ καρδιόχτυπο γλυκὸ σκυφτός τὴν καρτερῶ·
 μὰ δὲν ἀπέρασε λεπτὸ καὶ χέρι σοβαρό . . .

ἔς τὸ σβέρκο ἐπάνω ἰνοιώθω.

— ὦ! ὦ! φωνάζω, τ' εἶν' αὐτό;

— Νά! ἀκου' τὴ φωνὴ του·

καὶ μποῦμ. ἡρωικὴ γροθιά ἀκούεται εὐθύς·

κρεμιζοῦμαι εἰς τὸ χέρι του ἀποζαβλακωθεὶς

καὶ πιάνουμαι μαζὺ του.

Τότες ἀρχίζει μουσικὴ γροθομπατσοξυλένια·

ἀπ' τὸ παράθυρο πηδᾷ ἔς τὴ λάσπη μὲ βουτᾶ.

Πέρφτει βαρὺς ἐπάνω μου, κ' ἐγὼ ἔς τὰ πεταχτὰ

τοῦ ξεμερδῶ τὰ γένεια . . .

Κι' ὅπως ἔσ' ἐμπάντα μουσικὴ καλῶς κατηρτισμένη
 ἀκοῦς μὲ χρόνον μπᾶμ. καὶ μποῦμ. νταβουλικῆς φωνῆς,

ἢ ἔσ' ἐπυροτεχνήματα γιορτῆς νυκτερινῆς

κανεῖς σας ἴσάν τυχαίνῃ,

ὅπως ἐκεῖ τὸ τσάτ, πᾶτ, μποῦμ, ἀκούει μ' ἀρμονία,

ἔτσι θὲ ν' ἀκούε ἔς ἐμᾶς ἀρμονικαῖς γροθιαῖς

νὰ πέφτουν καταποδιαστὰ δεμένας ἔς ἀρμαθιαῖς

μὲ μιὰ πρωτοτυπία . . .

Καὶ ὅλ' αὐτὰ γιὰ ἓνα γ' ἔτ' ποῦ εἶπα ὁ καῦμένος,

ἐνῶ ποῦς ἔξέρει τ' εἶχε πῆ ὁ ἄλλος ἐραστής!

ὦ! εἶνε ἀνυπόφορα γι' αὐτὴν νὰ ξυλιστῆς

καὶ νὰ τῆς ἦσαι ξένος . . .

Καὶ μέσα ἔσ' ἐξεφωνητεῖα, σαλτέρνω, πέρνω δρόμο·

ἴσάν μεθυσμένος τρέχοντας κουτρῶ καὶ κοντυλῶ·

δὲ ἔξέρω πῶς εὐρέθηκα ἔς τὸ σπίτι μὲ καλὸ

ἀπ' τὸν πολὺ μου τρόμο!

Γ'

. . . Κ' ἔτσι τὸν ἄφησα ἐκεῖ γιὰ πάντα ζουρισμένο,

κ' ἴσως σπανὸ ἀφύσικο, σπανὸ βεβιασμένο . . .

Κι' ἀφοῦ τοῦ ἐξερρίζωσα τὴν κάθε μία τρίχα,

ἴσκειπτόμουνα τὸ ἔγκλημα καὶ μυστικὸ τὸ εἶχα

ἀπὸ τὸν κάθε φίλο . . .

Γι' αὐτὸ φοβούμουν νὰ τὸ πῶ . . .

Μὰ τώρα χῶρις νὰ ἴτραπῶ,

μιὰ ποῦ τὰ λέμ' ἀδελφικά,

πρέπει νὰ πῶ δυὸ μυστικά!!

Τὸ ἄλλο εἶνε . . . ποῦ αὐτός . . . μ' ἐσάπισε ἔς τὸ ξύλο·

καὶ ἂν ἐγὼ τὸν ἔκαμα ἀγένειο παλληκάρι,

εἶν' ἡ ἀλήθεια πῶς αὐτός μ' ἔκαμε ἄλλη χάρι,

κι' ἀπ' τῆς σθερκαίης 'ποῦ μοῦδωσε ἀλλοιθωρίζω τώρα
καὶ τὰ μονὰ βλέπω ζυγά, καὶ τὴν ψιχάλα μπόρα·
τὴ μία ὥρα ἔνδεκα, τῆς ἔξη ἐξηνταἕξη,
τὸν ἥλιο βλέπω δίδυμο 'σάν ἔρχεται νὰ φέξη,
κι' ἂν ὅλοι ἓνα βλέπετε 'ς τὸν οὐρανὸ φεγγάρι,
ἐγὼ 'μπορῶ νὰ βλέπω δυὸ μὲ τὴ 'δική του χάρι.

.

Πέραν, 15 Ἀπριλίου 1891.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΚΑΙΤΑΝ ΠΕΡΙΚΛΗ

ἠ

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΜΙΣΟΣ

Ἱστορικὸν διηγημάτιον

ἀπαγγελλθὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου εἰς διαφόρους οἰκογενειακὰς ἀναστροφάς.

Α'

Νὰ τότε βλέπη ἔπρεπε διὰ νὰ ζῆ·
ν' ἀκούη ἀπ' τὸ στόμα του μὴ λέξι·
μαζὺ του νᾶνε πάντα καὶ παντοῦ μαζὺ,
γιά νὰ 'μπορῆ 'ς τὸ πάθος τῆς ν' ἀνθέξη ...

Τὸν ἀγαποῦσε 'σάν τρελλή·
βαθειὰ ὁ ἔρωσ του τὴν 'πλήγωσε πολὺ·
εἶχε φωτιὰ 'ς τὰ στήθη
καὶ 'ς τὴν καρδιὰ παράπονο 'ποῦ δὲν ἀντηγαπήθη.

Τοῦ κάκου 'γύρεψε νὰ βρῆ παρηγοριά·
τοῦ κάκου 'γύρεψε νὰ τὸν ξεχάση.
Μέσ' 'ς τὴν καρδιὰ τῆς ἦταν ἡ πληγὴ βαρειά
κ' ἦταν ἀδύνατο γιὰ νὰ περάση.

Μαραίνονταν μὲ τὸν καιρὸ
'σάν λούλουδο μὲ δίχως ἥλιο καὶ νερὸ
καὶ εἶχε ἀποφασίσει
μὲ τὸ ψυχρὸ τὸ αἷμά του τὴν φλόγα τῆς νὰ σθύση...

Β'

Ὁ μανιώδης ἔρωσ της εἰς μῖσος μετετρέπη·
 — ἦταν ὁ πρῶτός της θυμὸς ἔς τὴν πρώτη της ἀγάπη. —
 Δὲν εἶχε ὕπνο· μοναχὴ τὴν νύκτα καὶ ἀγρία
 ἐπολεμοῦσε τὸ θηριό, τὴ σκέψι, μ' ἀγρυπνία.
 Ἄλλὰ τὴ σκέψι ποιὸς ἔμπορεῖ ποτὲ νὰ καταβάλλῃ;
 ἐκεῖ ἔπου ἀφανίζεται προβαίνει πειρὸ μεγάλη . . .

Ἡ λύπη της ἑπέσσευε τῆς νύκτας τὸ σκοτάδι
 κ' ἔκαμε γύρω της τὴ γῆ νὰ ἑμοιάζῃ ἄν τὸν Ἄδην . . .
 Σηκόνεται καὶ περπατεῖ τὸν οὐρανὸ κυττάζει·
 τὴν φοβερίζουσε σκιαῖς· ἐκείνη δὲν τρομάζει,
 μόν' χύνει δάκρυο πικρὸ ἀπ' τὸ στεγνὸ της μάτι,
 ὡσάν νὰ ἐκατάλαθε ἔς τὸν Ἄδην πῶς ἐπάτει . . .

Ἀπελπισία ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Δὲν ἔζη πειρὰ ἐκείνη·
 ὁ νοῦς της ἐσταμάτησε καὶ δὲν τὴν διευθύνει . . .
 Ἡ μεθυσμένη της καρδιὰ ἐτάχθη ὁδηγὸς της,
 κ' ὅλο τὸν κόσμον ἔβλεπε ἄν ἄθυρμα ἐμπρὸς της·
 Ἐκεῖνος τὴν ἀδίκησε· τὴν ἀδικεῖ ἀκόμα,
 κ' αὔριο πάλι θὰ τὸν διῆ μὲ ὄρκους εἰς τὸ στόμα . . .

Γ'

Δὲν εἶχανε ἔξυπνήσει ἄνθη καὶ πουλιά,
 καὶ ἡ Λύγῃ βρισκοῦνταν ἔς ἄλλα μέρη
 ὅταν τὴν πατρικὴ της ἄφησε φωλιὰ
 κ' ἐπῆρε συντροφιά της τὸ μαχαῖρι.

Τὸν ἑκατεροῦσε μὲ χαρὰ!
 ἔς τὸ μέρος ἑπ' ἀνταμώνουνταν κάθε φορὰ . . .
 Μὰ τώρα ἔς τὸ καρτέρι
 ἑκρατοῦσε ἀντὶ λούλουδο τὸν θάνατο ἔς τὸ χέρι...

Ἄχ! εἶνε χρόνος, εἶν' αἰῶνας ἢ στιγμὴ·
 παλεύουν μῖσος κ' ἔρωσ ἔς τὴν καρδιά της . . .
 Μά! . . . νά . . . ἐκεῖνος· ποιοὶ τὸν φέρνουν λογισμοί;
 τί νᾶνε ἔπου τὸν σύρει ἐμπροστὰ της;

Ἡ ἀδικία τὸν τραβᾷ·
 τῆς κόρης τὴν τιμὴ πληρώνει ἀκριβὰ·
 καὶ μαχαίριὰ ἔς τὰ στήθη
 τὸν ρίχτει κάτω . . . Πλάι του κ' ἐκείνη ἐκοιμήθη . . .

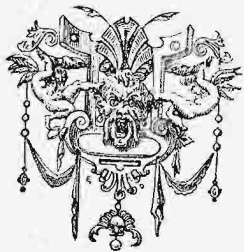
Δ'

Τρεῖς ὥραις ἔς τὸ παράμερο ἐκείνο μονοπάτι
 οὔτε πουλί τὸν ὕπνο τους τὸν μαῦρο δὲν ταράττει.
 Μόνο τ' ἀγέρι . . . τῶν δυσῶν τὰ αἵματα ἐνόνει,
 κ' ἀκούεται ψιθυρισμὸς ἔς τὴν πέτρα ἔπου ἑματόνει . . .
 Ποιὸς ἔξερει τί νὰ λέγουμε ἔς τ' ἀγέρι τὰ πετράδια,
 ἐκεῖνα ἔπου τοὺς εἶδανε τόσαις αὐγαῖς καὶ βράδουα . . .

Ἐ τὸν δρόμο τὸν περαστικὸ ἑσταμάτησε τὸ αἷμα·
 ὁ πρῶτος ἔπου ἀντίκρουσε τὸ ἐνωμένο ῥέμμα,
 ἦταν ὁ Καπτάν-Περικλῆς, τῆς κόρης ὁ πατέρας.
 Τρέμει ἄν κατὶ νᾶνοιωσε. Τὸν σπρώχνει ὁ ἀγέρας

και βρίσκεται ὁ δυστυχῆς ἐμπρός των ... λιθωμένος !
 . . . Δέν 'δάκρυσε ... Κλαίει ἐκεῖ κανεὶς 'σάν ἦνε ζένος ...

Βλέπει μονάχα κάτι τι παρέχει 'ποῦ πετάει.
 Τοῦ φαίνεται μικρὸ πουλί. Τὸ πιάνει, τὸ κυττάει ...
 Ἦταν τὰ λόγια τῆς Σμαρῶς 'ς ἓνα χαρτί γραμμένα ...
 Ἐκεῖ 'μιλοῦσε ἡ νεκρὴ καὶ τ'ἀλεγ' ἓνα ... ἓνα ...
 « Πατέρα μου, 'γελάστηκα ἀπ' ἓνα ψεύτη μάγο,
 μὰ πρὶν γελάση κι' ἄλληνα 'ς τὸν Ἄδη θὰ τὸν 'πάγω ».

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΡΜΑΪΚΑ

ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΙ, ΠΡΟΠΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΕΝ ΤΩ ΕΡΜΗ:

ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΥΤΟΥ

Ο ΔΕΚΑΕΤΗΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ "ΕΡΜΟΥ",

ΚΑΙ

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ¹

Ποίημα ἀπαγγελθὲν ἐν τῷ μεγάλῳ συμποσίῳ τῆς δεκαετηρίδος τοῦ **ΕΡΜΟΥ**
τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1887.

Α'

Δὲν θὰ 'τολμοῦσα ν' ἀναβῶ ἐδῶ 'ς αὐτὸ τὸ βῆμα
'ποῦ τὸ στολίζουν Παρνασσοῦ λουλούδια 'ξακουστά,
ἂν δὲν μ' ἀνάγκαζε σφοδρὸ 'ς τὸ στήθος ἓνα κῦμα,
εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὀρμὴ τὸ στόμα δὲν βαστᾷ.
... Ποτέ μου δὲν μοῦ ἔτυχε νὰ σχετισθῶ τῇ Μοῦσᾳ,
πρᾶγμα ὁποῦ — τ' ὁμολογῶ — πολὺ ἐπιθυμοῦσα,
καὶ δὲν μοῦ ἔτυχε ποτέ 'ς τὸν Πήγασο τὸν πτερωτὸ
ν' ἀνέβῃ· καὶ 'ς τὰ χέρια μου λύρα δὲ 'ξέρα νὰ κρατῶ.
Εἶμαι πεζός, πεζότατος· γι' αὐτὸ τὸ δίχως ἄλλο,
ἀντὶ 'ς ἀνθούς τοῦ Παρνασσοῦ τὸ χέρι μου νὰ βάλω,
κόπτω ὀλίγα τῆς καρδιάς λουλούδια μαραμμένα,
χαρίζω μεγάλη μυρωδιά, μ' ἀπ' τὴν καρδιά βγαλμένα...
"Ὅλα τοὺς λείπουν· ποίησις, καὶ χάρις, κ' ἐμμορφιά·
μὰ δὲν τοὺς λείπει ἡ πιστὴ τοῦ στήθους ζωγραφιά.

1. Ἐδημοσιεύθησαν ἀποσπάσματα ἐν ταῖς ἡμερῶσι: « Νεολόγῳ », « Κων-
σταντινουπόλει » καὶ « Ἐπιθεωρήσει ».

Β'

... 'Σ τὸν ἄρρωστο εὐσπλαχνικὸ ὅποιος ἀπλόνει χέρι
καὶ λέει δυὸ λόγια 'ς τὸν πτωχό, 'ς τὴ χήρα, 'ς τ' ὄρφανό·
ὅποιος μαθαίνει γράμματα ἐκείνον 'ποῦ δὲ 'ζέρει,
λένε πᾶς κάνει προσευχὴ διπλῆ 'ς τὸν οὐρανό.

*

Γιὰ τέτοια ἀπαράλλακτη, ᾧ φίλοι, ἐργασία
ζῆ καὶ ὁ φίλτατος Ἑρμῆς ἐδῶ 'ς τὴν κοινωνία·
καὶ προσπαθεῖ ὅσα 'μπορεῖ κι' ὅ,τι 'μπορεῖ νὰ κάνῃ·
φτάνει νὰ ἦν' ἀφέλιμο, αὐτὸ μόνον τὸν φτάνει...

*

Κ' ἐνόνουνται γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν τὸν εὐγενῆ,
πολλαῖς καρδιαῖς εὐσπλαχνικαῖς εἰς ἓνα σωματεῖο,
'ποῦ σκέπτεται ὅ,τι κι' αὐτὴν τὴν πέτρα συγκινεῖ,
νὰ δώσῃ ἀπ' τὸ αἷμά του ζωὴ 'σὲ σᾶμα κρύο·
'ποῦ σκέπτεται μὲ μυστικὸ τοῦ στήθους καρδιοχτύπι
εἰς τὸ 'σπητάκι τοῦ πτωχοῦ νὰ βάλῃ φᾶς 'ποῦ λείπει...
Νὰ βρέξῃ μὲ τὸ δάκρυ του χεῖλη στεγνά καὶ κρύα,
ροῦχα νὰ πάρῃ τὸν γυμνὸ καὶ τὸ παιδί βιβλία·
καὶ 'σὰν μητέρα τὸ ψαρὶ νὰ βάλῃ 'ς τὸ καλάθι
γιὰ νὰ τὸ στείλῃ 'ς τὸ σχολεῖο δυὸ γράμματα νὰ μάθῃ...!

*

Κ' ἔτσι μὲ θάρρος προχωρεῖ τὸ κάθε σωματεῖο
καὶ ἀψηφᾷ τοὺς κόπους του εἰς ὄλο του τὸν βίο·
κουράζεται, ἀνησυχεῖ, πάσχει πολλά, καὶ ὅμως
τοῦ εἶνε διασκέδασι ὁ δύσκολός του δρόμος,

1. Ὁ « Ἑρμῆς » κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε κυρίως φιλελευθερευτικὸν σκοπόν.

γιατὶ μὲ τὴν ἐπιμονή, καὶ τὴν ὑπομονή του
ἀμέσως ξεκουράζεται 'σὰν γίνωντ' οἱ σκοποὶ του.
... Καὶ εἴν' ἡ ἀγωνία του αὐτὴ ἀνάπαυσις του,
γιατὶ τοῦ δίνει δύναμι τὸ βλέμμα τοῦ Ἵψίστου!

*

Τὸ ἴδιο ἀπαράλλακτο εἰς τὸν Ἑρμῆ συμβαίνει
— 'Σὰν ἦν' ὁ πόθος εὐγενῆς, τὸν πόνο τὸν γλυκαίνει. —
Εὐχαριστεῖται ὁ Ἑρμῆς ὅποτεν δίνῃ μόνο,
καὶ ὅταν μένῃ ἀπρακτος αἰσθάνεται τὸν πόνο.
Εὐχαριστεῖται ἀγρυπνος νὰ μένῃ νύχτα 'μέρα
καὶ νὰ σπογγίζῃ δάκρυα 'ποῦ χύνει μιὰ μητέρα,
καὶ προτιμᾷ νὰ περπατῇ 'ξυπόλυτος 'ς τὸ χιόνι,
τὰ πέδιλά του νὰ δαυρῇ κι' ἄς τρέμῃ... ἄς κρούνη...

*

'Σὰν δίνῃ, μέσ' 'ς τὰ στήθη του αἰσθάνεται καρμῖνι,
'ποῦ τοῦ ἀνάθει τὴ φωτιὰ ἢ ἐλεημοσύνη...
Καὶ τέλος τὸν εὐχαριστεῖ αὐτὴ ἡ ἐργασία,
γιατὶ πολὺ συμπάθησε, πολὺ, τὴ δυστυχία!
'Ἐχει καρδιά Στεφάνοβικ καὶ τοῦ Ζαρίφη χέρι
καὶ δίνει 'ς ὅποιον τοῦ ζητᾷ, τὸν 'ζέρει δὲν τὸν 'ζέρει.
'Ὀνειρο βλέπει μ' ἀνοιχτὰ τὰ 'μάτια κάθε ᾠρα
εἰς τὴν περίλυπη ψυχὴ νὰ δώσῃ 'λίγα δᾶρα·
νὰ διῇ τὸ γέλοιο ν' ἀνεβῇ 'ς τὸ πικραμένο στόμα,
κι' ἂν ἦν' ἀνάγκη τὴ ψυχὴ νὰ τοῦ τὴν δᾶσῃ ἀκόμα...

*

'Ὅποιο κερὶ σκληρὸς βορειᾶς νὰ σβύσῃ φοβερίζει,
βάζει τὸ στήθος ὁ Ἑρμῆς ἐμπρὸς καὶ τὸν 'μποδίζει
καὶ ἂν τοῦ τύχῃ νὰ ἰδῇ 'μισόσβυστο λυχνάρι,
'λάδι τοῦ χύνει μονομιᾶς τὸ σκότος πρὶν τὸ πάρη.

*

Ἄλλ' ὅταν, ὅταν σκέπτεται τὰ ἄτυχα σχολεῖα,
 μὲ πόσο πόθο τῆς καρδιᾶς προσφέρεται θυσία!!
 Τρέχει, τὴν πόρτα τοῦ σχολείου ἀνοίγει ἄν ἀγκάλη,
 καὶ ἀγκαλιάζει τὰ πτωχὰ ὡσάν μητέρα ἄλλη...
 Ποιὸς εἰς τὰ ἔργα του αὐτὰ τὸ δάκρυ του ἀρνείται;
 καὶ ποιά καρδιά γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν δὲν συγκινεῖται;
 Ποιὸ χέρι θὲ νὰ τ' ἀρνηθῆ εἰς τὴν στοργὴ τὴν τόση,
 χέρι πλουσίου, μιὰ σταλιά βοήθεια νὰ δώσῃ;

*

Δὲν εἶν' ἀναίσθητος κανεὶς· καὶ ὅμως τὸν ξεχνοῦνε
 ὅσοι τὸ χρῆμα ἐδῶ κ' ἐκεῖ γιὰ τίποτε σκορποῦνε...
 Μ' ἐκεῖνο τὸ περίσσειμα ὅπου καθεὶς πετάει
 πόσα κλωνάρια ἀφυλλὰ γίνοντ' ἀνθοὶ τοῦ Μαΐ,
 καὶ πόσα πόσα ὄρφανὰ ἔς τὸν κόσμον ξεχασμένα
 βλέπουν τὸ φῶς, τρῶνε ψωμί καὶ ζοῦνε τὰ καῦμένα;...
 Μ' ἐκεῖνο τί ὁ γρήγορος Ἑρμῆς, καὶ τί δὲν κάρει!
 πόσους γλυτόνει ἀμαθεῖς ἀπ' τὸ θολὸ ποτάμι!...

*

Καιρὸς... καιρὸς οἱ πλούσιοι ἔς τὸν ὑπηρετὴ τοῦτο
 ν' ἀνοίξουν τὸ βαλάντιο, νὰ δώσουν ἄλλο πλοῦτο.
 Ὑπάρχουν μέρη ἀνοιχτὰ ἔπου θέλει νὰ σκεπάσῃ...
 καὶ ἄλλο χρῆμά τους ἔμπορεῖ τόπο πολὺ νὰ πιάσῃ.

Γ'

Δέκα τὰ χρόνια ἔγειναν μὲ τοῦτον, ἔς τὸν Ἑρμῆ,
 ἔπου πολέμα γιὰ τὸ καλὸ καὶ τόσα ἔχει πάθει
 πολλαῖς φοραῖς τὸν ἔκλόνησαν ἀνέλπιστοι σεισμοί·
 πολλαῖς φοραῖς τὸν ἔπληγωσε τῆς συμφορᾶς τ' ἀγκάθι.

Μὰ δὲν ἐδειλίασε ποτέ, τοὺς πόνους ἀψηφοῦσε
 καὶ πάντα ἔπηναν ἐμπρός, καὶ πάντα ἔπροχωροῦσε...

*

Κ' ἦλθε καιρὸς βοήθεια κανεὶς νὰ μὴν τοῦ δίνει,
 κ' ὁ φίλος του ἐγένετο κριτὴς γιὰ νὰ τὸν κρίνῃ.
 Ἐν τρυκυμίας βρέθηκε, ἐρρίχτηκε ἔσὲ βράχοι,
 μὰ τὸ τιμὸν ἦξερε πάντα ἔς τὰ χέρια νάχι.
 — Ὅλα ἔς τὸν κόσμον θέλουνε ὑπομονὴ καὶ θάρρος. —
 Τῶξερε τοῦτο κ' ἔγεινε αὐτὸς τοῦ Χάρου Χάρος.
 Ὁ Χάρος, ναί, τὸν ἔτρομαξε παλεύοντας μαζὺ του,
 καὶ ἔμπρός ὀπίσω ἔφυγε ἔσάν εἶδε τὴ μορφή του,
 ἔσάν εἶδε ὅτι μὲ θεὸ ἀθάνατο παλεύει,
 ὅπου θαρρεῖς ψυχομαχεῖ κ' ἰδοὺ τον ζωντανεύει.

*

Ἀκόμα δὲν ἀνδράσθηκε· εἶνε παιδί ἀκόμα
 ἀλλ' ἔχει τὴν ἐφηβικὴ φωτιά μέσα ἔς τὸ σῶμα,
 καὶ μ' ὅλη τὴν δεκαετὴ αὐτὴ τοῦ ἡλικία,
 ἀφοῦ δεξιά κ' ἀριστερὰ κυττάζει τὰ σχολεῖα,
 σκέπτεται, πάντα σκέπτεται, καὶ νέα ἔργα βγάζει,
 καὶ μαθητὰς τῆς μουσικῆς ἔσὲ ἄλλο ἐτοιμάζει
 τῆς μουσικῆς, ἔπου ἔμπρός ἔς αὐτὴν κ' ὁ Πλούτων γονατίζει
 καὶ ἔς τὸ ἱερό τῆς πρόσταγμα ζωὴ καὶ φῶς χαρίζει...

Δ'

... Τῆς μουσικῆς! ὦ! ἔπου μ' αὐτὴν τὴν οὐρανία γλῶσσα
 συνεννοοῦνται ἄγγελοι, πουλιὰ καὶ θεῖα τόσα,
 ὅπου μ' αὐτὴν καρδιαῖς ἔμιλοῦν, ψυχὴ, καὶ φαντασία,
 αὐτὴ ἔπου Χάρο συγκινεῖ καὶ λίθους καὶ θηρία...
 γλῶσσα κοινὴ ἔς ἀμέτρηταις φυλαῖς τῆς οἰκουμένης,
 μ' αὐτὴν ἔπου ἔς τὸν παράδεισον καὶ εἰς τὸν ἄδην ἔμπαινεις...

Ἡ μουσική! πόσον γλυκὸ καὶ ἰψηλὸν καὶ θεῖον!
 Τί λέξεις! ποῖον ὄνομα! ὅποῖον μεγαλεῖον!
 Μὲ τ' ὄνομά της βρίσκεται σφυκτὰ ἀγκαλιασμένη,
 ἀχάριστή της ἀδελφή ἀπ' ὅλαις χαϊδευμένη
 ἐκείνη ποῦ πολλαῖς φοραῖς τὴν κάνει νὰ ἰμλήσῃ
 ἢ ποιήσῃ... ὅπου γι' αὐτὴν γεννήθηκε νὰ ζήσῃ...

*

ὦ! μουσική! μυστήριον! μοναδικὴ θρησκεία, ...
 φανὴ ποῦ προσκαλεῖς θνητοὺς εἰς τὴν ἀθανασία
 καὶ μᾶς θυμίζεις οὐρανοὺς κ' ἀκτίνες μέσ' ἔς τὰ σκόπη
 ὁπότεν ἡ ἐλπίδα μας ἀστήρικτη ἰπνάττη...
 Σὺ εἶσαι τοῦ αἰτυχου θνητοῦ ἔς τὸν σύντομό του βίω
 λήθη τοῦ πόνου, συντροφιά, παρηγοριάς βιβλίον.
 Ἡ μαγικὴ σου ἡ πνοὴ ἔσ' ἔμυρα βαπτισμένη
 μέσ' ἔς τὸ χεῖμᾶνα τῆς καρδιάς ἄν' ἀνοῖξει προβαίνει
 κ' οἱ πόνοι καὶ τὰ βάσανα, — τ' ἀτέλειωτά της χιόνια—
 ὡσάν νὰ νοιῶθουν πῶρχονται ὅπως ἔς τὴ γῆ τ' ἀηδόνια,
 παραμεροῦν καὶ χάνονται, βγάζ' ἡ καρδιὰ λουλοῦδι
 κ' ἀκούεται μὲ σεβασμὸ τὸ θεῖόν σου τραγοῦδι...
 Μ' ἐσὲ ἐδίδαξαν μ' ἐσὲ οἱ Σοφοκλεῖς, Αἰσχύλοι,
 μυρόνοντες τὰ λόγια των εἰς τὰ ἴδικά σου χεῖλη...

*

Καὶ ὅμως φέρετε ἔς τὸ νοῦ τ' ἀρχαῖα δράματά μας
 ποῦ τ' ἀνεβάζουν ἔς τὴ σκιερὴ ξένοι λαοὶ ἔμπροστά μας,
 καὶ πᾶτε μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά, ὅταν τὰ ψάλλουν ἄλλοι
 καὶ ἡμᾶστε ἀκροαταί, δὲν εἶν' ἔντροπή μεγάλη;
 ... Μὰ φαντασθῆτε μιά στιγμὴ νὰ διοῦμ' ἀγάλι-γάλι
 τὸν μουσικὸν μας τὸν Ἑρμῆ ἔν' ἀπ' αὐτὰ νὰ ψάλλῃ.
 Νᾶχη συνθέτας φίλους του, τραγουδιστὰς συνάμα,
 καὶ καταλλήλους συγγραφεῖς νὰ ἐτοιμάζουν δράμα.

Μήπως τὰ ὄνειρα αὐτὰ εἶν' δύσκολο νὰ γείνουν;
 Φτάνει οἱ φίλοι του πιστοὶ ἔς τὴ θέσι τους νὰ μείνουν,
 φτάνει νὰ ἔχουν θέλησι μαζίν ἀδελφωμένοι,
 καὶ βλέπετε μελόδραμα ἂν ἴμπορῃ νὰ γένη.

*

Τὸ αἶσθημα τῆς μουσικῆς εἰς ὅλους μεγαλόνει,
 κ' ἐμεῖς σκληρὰ τὸ θάψαμε ἔς τὴ λήθη ἐμεῖς μόνοι...
 Ἄπὸ τὸν λήθαργο αὐτὸν ζητεῖ νὰ μᾶς ἔξυπνίσῃ
 ὁ ἄγρυπνος ἔς ὅλα Ἑρμῆς καὶ νὰ μᾶς ἐνθυμίσῃ,
 ὅτι τὴν θεῖα μουσική, τὴν δόξα τῶν ἀρχαίων,
 εἶν' ἄδικο νὰ στερηθῇ τὸ γένος μας τὸ νέον.

*

Τέτοιος ὁ νέος του σκοπός· ἀλλὰ κανεῖς ξεχνάει
 ἄν ὀμιλῇ γιὰ μουσική, καὶ... πάει... ὄλο πάει...
 Γι' αὐτὸ συγχώρησι ζητῶ, μέσ' ἔς τὴν ἀνεμοζάλῃ,
 χωρὶς νὰ θέλω πᾶκαμα παρένθεσι μεγάλη.

Ε'

Βλέπετε ὥστε τοῦ Ἑρμοῦ ἡ θέλησί του μόνη
 μὲ μιά σταλίτσα δύναμι ὡς ποῦ φτερὰ ἀπλώνει,
 καὶ πόσον εἶνε εὐγενής, μεγάλη ἡ ψυχὴ του;
 Ποῖος θὰ κλείσῃ τὸ λοιπὸν ἔς ἐτοῦτον τὸ πουργί του;
 Ποῖος τυφλὸς ἄν βρίσκεται ἔς τὸ ζοφερό του σκότος
 καὶ τὸν φωνάζουν νὰ διῇ ρᾶς δὲν θὲ νὰ τρέξῃ πρῶτος;

*

Ἴδου τί σκέπτετ' ὁ Ἑρμῆς, ἰδου τί ἐτοιμάζει,
 καὶ ἔς τὸ τραπέζι του αὐτὸ ὀλόχαρος γιορτάζει,
 καὶ λέγει, ὅτι προσπαθεῖ πάντα καλὸ νὰ κἀνῃ,
 νὰ φέγγῃ μέρη σκοτεινά, κρυφαῖς πληγαῖς νὰ γιάνῃ.

νερό νά χύνῃ 'ς τὴ φωτιά, 'ς τῆς τρικυμίας 'λάδι,
καὶ φῶς παιδείας ἄσβυστο εἰς ἀμαθῶν σκοτάδι...
Τὰ λέγει ὅλα κ' εὐχεται νὰ φθάσῃ 'ς τὴν ἀκμὴ του
καὶ τότες τότες νὰ γενῆ ἀλλοιότικ' ἢ γιορτὴ του.
Μέσ' σὲ 'δική του αἴθουσα, ἀπέραντη, μεγάλη,
νὰ ἔχῃ μέλη ἀμέτρητα καὶ θησαυρὸ νὰ θάλλῃ.
'Ἡ μουσικὴ του ν' ἀκουσθῇ 'ς 'Ανατολὴ καὶ Δύσι
κ' αὐτὸς νὰ εὐχαριστιθῇ κ' ἐμᾶς νὰ εὐχαριστήσῃ·
κ' εἰκοσ'πεντάρης πρὶν γενῆ νὰ κάνῃ ἔργα κ' ἄλλα
ἀκόμα σπουδαιότερα, ἀκόμα πειὸ μεγάλα...

Πέραν, 4 Ὀκτωβρίου 1887.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΠΟΧΩΡΟΥΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ε. ΑΜΑΞΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΠ. ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΥ

ἀμφοτέρων παρόντων ἐν τῇ συμποσίῳ τῆς δεκαετηρίδος τοῦ «Ἑρμοῦ».

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

Ὡς ὄνειρον γλυκύτατον, ὡς ἄλλη ὀπτασία
ἀπόψε κλείει τοῦ Ἑρμοῦ ἡ πρώτη ἡλικία...
Δύο ἀστέρες του λαμπροί, ὡς παρελθὸν καὶ μέλλον
παρίστανται, ὄρων ὁ μὲν, ὁ ἄλλος ἀνατέλλων!
Εἰκὼν γλυκεῖα! σύμπλεγμα ἀδελφικόν, ὠραῖον,
δύο λαμπτήρας ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ συνδέον.
Εἶνε σπουδαία ἡ στιγμή, καλοὶ συμποσιῶται·
δι' ὃ εἰς μίαν πρόποσιν τὴν προσοχὴν σας δότε...
... Ἡ εὐγενὴς αὐτὴ θυάς, τὸ σύμπλεγμα ἐκεῖνο
συνδέεται ἐδῶ δυσὶ προέδροις, οἷς προτείνω
τὴν ταπεινὴν μου πρόποσιν εἰς τὸ ποτὸν ἐπάνω,
ἀφιερῶν συγχρόνως
Ἀμαξοπούλῳ παρελθὸν καὶ μέλλον Ζαβιτσιάνῳ...

Πέραν, 6 Ὀκτωβρίου 1887.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΩ ΜΟΥΣΙΚΩ ΤΜΗΜΑΤΙ ΤΟΥ ΕΡΜΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΥ

Ἑσπέρα τῆς 13 Ὀκτωβρίου τοῦ 1888.

Α'

Δὲν ᾤχεασα τὴν ταραχὴν, δὲν ᾤχεασα τὸν κρότο
 ποῦ εἶχε κάμει τ' ἀκουσμα τῆς μουσικῆς τὸ πρῶτο.
 Ἐθυμοῦμαι ὅταν μάθαμε πῶς μουσικὴ θ' ἀρχίσῃ
 καὶ τὸν Ἑρμῆ με τὴ γλυκεῖα φωνὴ τῆς νὰ στολίσῃ,
 κρυφὴ χαρὰ ἔς τὰ στήθια μας ἐννοιάσαμε κ' ἐλπίδα
 καὶ χέρια νὰ συσφίγγωνται ἀδελφωμένα εἶδα...
 Εἶδα τὴ φλόγα τῆς καρδιάς ἔς τὰ μάτια ν' ἀνατέλλῃ
 καὶ περηφάνεια ἐθνικὴ εἰς ὅλα μας τὰ μέλη.
 Μᾶς πλημμυροῦσε αἴσθημα ποῦ δάκρυζε τὸ μάτι,
 καὶ ὄλ' αὐτὰ δὲν ἦτανε παρὰ κρυφὴ ἀπάτη...

*

Ἀπάτη, ναί! μᾶς φλόγισε μία στιγμὴ καὶ μόνη,
 ἀλλ' ἔπεσε ἔς τὴ φλόγα μας τῆς ἀπαθείας χιόνι.
 Ὅχι! δὲν γένηκε σωστὸ ὅ,τι ἔπρεπε νὰ γένη
 τὴν ἡῦρε τὴ χρυσοῦ αὐγὴ ἡμέρα θολωμένη...

1. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ὑφίστατο ψυχρότης τις μεταξὺ τῶν ἐταίρων τοῦ μουσικοῦ τμήματος, ἐκ δυσνοήτων παραπόνων τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ ἀπορρέουσα, ἐξ ἧς ὑπῆρχε κίνδυνος διαλύσεως τοῦ γοροῦ.

Χωρὶς φτερά δὲν ἤμασταν· ὁ πόθος, τὸ θυμοῦμαι,
 μᾶς εἶχε δάσει τὰ φτερά ψηλὰ γιὰ νὰ πετοῦμε.
 Ὁ πόθος ποῦ ἔς τὰ σύννεφα με μᾶς εἶχε φέρει,
 ὁ πόθος ποῦ τὸν ἔσάκισε ζηλιάρικο ἀγέρι.
 Ναί! πρὶν φανῇ ἀνατολή, μᾶς φοβερίζει δύσι,
 καὶ πάλιψασε ἡ κιθάρα μας τραγοῦδι πρὶν τονίσῃ...

Β'

Τόσος καιρὸς ἐπέρασε· ὀλόκληροι τρεῖς χρόνοι
 καὶ τὸ ἀηδόνι τοῦ Ἑρμοῦ παράπονα μαζώνει.
 Ἐχει τὸ στόμα του κλειστὸ, κομμένη τὴ λαλιά του,
 καὶ κρύβει λύπη μυστικὴ βαθειὰ μεσ' ἔς τὴν καρδιά του...
 Ὅποιος διαβάσῃ τ' ἀηδονιοῦ τὴ σιωπὴ ἐκεῖνη,
 δίκιο μεγάλο καὶ σωστὸ ἔς αὐτὴν θὰ διακρίνῃ
 θὰ δεῖ ἀγνὸ παράπονο καὶ λύπη ἀγιασμένη,
 καὶ θὲ ν' ἀκούσῃ τὸ πουλὶ νὰ πῇ πῶς περιμένει
 ἄλλα, πολὺ ἀνώτερα ποῦ ἤλπιζε κ' ἐλπίζει,
 γιὰτ' ἔχει βάσι ἔς τὸν Ἑρμῆ, γιὰτὶ τότε γνωρίζει.

*

Ἐδῶ εἶνε τὸ δίκιο του καὶ εἶν' αὐτὸ ἀλήθεια,
 γιὰτὶ δὲν λείπει ἡ φωτιὰ ἀπ' τὰ δικά μας στήθια.
 Καὶ βλέπει βλέπει καθαρὰ ψηλὰ ἀπ' τὸ κλωνί του,
 τόση νεότητα ἐδῶ ποῦ λάμπει ἀντικρὺ του.
 Ἀλλ' ὅμως ψεύτη τὰ βγαλε ἡ ἀδιαφορία
 ἐκεῖνη ὅπου δειξάμε σὲ μία τριετία!
 Τὸ σπόρο ποῦ φυτέψαμε με τὸ δικό μας χέρι,
 θέλει νερὸ ἀδιάκοπο λουλοῦδι γιὰ νὰ φέρῃ...
 Ἀλλιῶς μαραινεται εὐθὺς καὶ χάνεται ἔς τὰ στήθη
 θέλει καὶ κόπο κ' ἀγρυπνιά, ἀλλ' ὄχι, ὄχι λίβη.

*

Ἐξω προσμένει βιαστική μ' ἀνυπομονησία
τὰ ἔργα τὰ Ἑρμαϊκὰ νὰ διῆ ἡ κοινωνία.
Ἐμεῖς ἀργὰ τὸ δρόμο μας βαστοῦμε ζενοιασμένοι
κ' ἐκείνη μὲ θερμὸ παλμὸ ποιὸς ἔξερει τί προσμένει.
Σκεφθῆτε· ἀνελάβαμε μιά δύσκολη εὐθύνη,
καὶ ξένος κόσμος πρόκειται τὰ ἔργα μας νὰ κρίνῃ...
Ἄλλὰ ποιὸς φταίει; ἂν κανεὶς κ' ἐμένα ἐρωτήσει
γιὰ ποιὰν αἰτία τ' ἄστρο μας κρυφοματιάξ' ἢ δύοσι;
ποιὸς φταίει 'ποῦ μαραίνεται καινούργιο περιβόλι;
θὰ 'πῶ πᾶς φταίμε ὅλοι μας, ἀνεξαιρέτως ὅλοι...

Γ'

Βρεθήκαμε εἰς ἐποχὴ παλιὰ, σκοτεινιασμένη,
εἰς ἐποχὴ 'ποῦ τρώγονται κ' οἱ συγγενεῖς 'σάν ξένοι.
Ἐπολιόρησε τῆ γῆ ἀτέλειωτη διχόνοια
καὶ δύσκολα πηγαίνει 'μπρὸς κανεὶς 'ς αὐτὰ τὰ χρόνια.
Ἐναν καιρὸ δὲν ἦτανε τὰ πάθη καὶ τὰ μίση,
καὶ κάθε ἔργο 'πρόβαινε χωρὶς νὰ σταματήσει...
Ὅλοι τὸν ἴδιο εἶχανε παλμὸ καὶ πόθο ἕνα,
ὡσάν μιανῆς μάννας παιδιὰ, παιδιὰ ἀγαπημένα.
Κ' ἡ πρόοδος τ' ἀγκάλιαζε σφικτὰ εἰς τὸ πλευρὸ τῆς
κ' ἀμοιάξ' οἰκογένειαν ἢ τότε ἀδελφότης.
Τώρα 'σάν ὄνειρο γλυκὸ μᾶς φαίνονται ἐκεῖνα,
γιατὶ μᾶς ἐκυρίευσε ἐγωϊσμὸς καὶ γρίνα.
Καὶ ὅμως εἶνε εὐκολὴ πάλι γιὰ 'μᾶς ἡ νίκη,
κ' ἂν θέλουμε, τὸ διάχτουμε τὸ φοβερὸ σκουληκι.
Εἶνε 'ς τὸ χέρι μας αὐτὸ καὶ ἡμπορεῖ νὰ γένῃ,
νὰ μᾶς ἰδοῦν καὶ οὐρανὸς καὶ γῆ ἀγκαλιασμένοι
τὸν ἴδιο νάχουμε παλμὸ κ' ἐμεῖς μέσ' 'ς τῆ ψυχὴ μας,
κ' ὁ ὑψηλὸς μας ὁ σκοπὸς νὰ ἦνε ἡ τροφὴ μας...

Δ'

... Τὸ πλοῖο θέλει πλοίαρχο κ' ἐκεῖνος θέλει ναύτη,
θελ' ἢ τσιμπλίδα ὑλικό, ἀλλέως δὲν ἀνάφτει...
Κ' ἕνας σκοπὸς μὲ 'δάσκαλο μονάχα δὲν προβαίνει
ἐὰν δὲν ἦν' οἱ μαθηταὶ μ' αὐτὸν ἀγκαλιασμένοι.
Τὸ φταῖσμα μὴ γυρεύετε ποτὲ εἰς τὸ σχολάρχῃ
'σάν δὲν ὑπάρχη θέλησι καὶ ἔργο δὲν ὑπάρχει...
Λοιπὸν τὸ λάθος, φίλτατοι, εἶνε 'δικό μας μόνο,
γι' αὐτὸ μαζύ σας καὶ ἐγὼ ὄρκο θερμὸ ἐνόνα
ν' ἀρχίσουμε μὲ ἀνδρική ἀγάπη καὶ λατρεία
τὸ ἔργο νὰ τελειώσουμε 'ποῦ θέλ' ἡ κοινωνία.
Νὰ 'θυμηθοῦμε μιά στιγμὴ πῶς μᾶς προσμένουν τόσοι,
κ' ὁ αὐστηρὸς ἀκροατὴς τῆ δάφνη 'ποῦ θὰ δάσῃ·
κ' ἡ δάφνη δὲν κερδίζεται παρὰ μὲ κόπους μόνο,
'ποῦ πρέπει νὰ τοὺς δεῖξουμε ἀπὸ αὐτὸν τὸν χρόνο.

Ε'

Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἄς ἀναρτῆ πρὶν σβύση ἡ τσιμπλίδα,
ἄς ὀπλισθοῦμε ὅλοι μας 'ς τὰ στήθη τὴν ἐλπίδα,
καὶ μὲ τὰ πρῶτά μας φτερὰ πετᾶντες 'ς τὰ οὐράνια
νὰ φτάζουμε τῆς μουσικῆς τ' ἀθάνατα στεφάνια...
Νὰ 'μποῦμε μέσα 'ς ἀνοιξὶ ἀτέλειωτη, μεγάλη,
κ' ἐμπρὸς 'ς τῆς Μούσας τῆς ἐννεῖα νέος χορὸς νὰ ψάλῃ.
'Εκεῖ δὲ εἰς τὸν Παρνασσὸ ἂν μᾶς ἰδοῦν ξένοι χοροὶ,
νὰ 'ποῦν' ἐρέτος ὁ Ἑρμῆς καινούργιο φόρεμα φορεῖ.

Πέραν, 11 Ὀκτωβρίου 1888.

ΩΔΗ¹

ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΤΟΝ ΖΑΠΠΑΝ

κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰθοῦσῃ τοῦ ΕΡΜΟΥ ἐμπάνισίν του
τῇ 20 Νοεμβρίου 1888.

Α'

Ἵσ' ἄν ὄνειρο χρυσόλευκο μᾶς ἦταν τ' ὄνομά Σου
καὶ ἔβλεπαμε μέσα ἔς αὐτὸ τ' ἀνδραγαθήματά Σου.
Ἐβλέπαμε Σὲ μὲ τῆς ψυχῆς τὰ μάτια κάθε μέρα,
κι' ὁ ροῦς μας ἐπλάττε πολλαῖς εἰκόνας Σου, πατέρα.
Σήμερα ὅμως τέλειωσε τ' ὄνειροπόλημά μας
καὶ μὲ λαχτάρα βλέπουμε τὸν Ζάππα ἐμπροστά μας.

*

Ἄν ἤξερες ἄν τί γὰρὰ τὰ στήθη μας γεμίζει
καὶ ποῦ ἀσπύρησι γλυκεῖα τὸ μάτι μᾶς θαυρῶζει,
ἄν ἤξερες μέσα ἐδῶ τί λέγει ἡ ψυχὴ μας
καὶ τί θὰ πῆ τὴν γὰρὰ μᾶς τὰ ἦσαι ἀντικρὺ μας,
ἀμέσως θὰ ἔξερῶριζες τὴ μυστικὴ μας ζάλη,
ὅπου μᾶς κλεί' τὸ στόμα μας καὶ δὲν ἔμπορεῖ τὰ ψάλλει.

*

Μια εὐγὴ ὁλόθερμη, ἀπὸ καρδιᾶς καμίνι
ὅταν ἔς τὰ χεῖλη ἀρεθῆ κι' ἀργίλῃ τρεμοσβύρει,

1. Ἐπεδόθη τῷ ἴδιῳ ἀντίγραφον καλλιγραφημένον μέσον εἰδικῆς ἐπιτροπῆς
τὴν ἐπιούσαν τῆς ἐπισκέψεώς του ἐν τῷ « Ἐρμῆ ».

καὶ ἀπὸ φλόγα καταρτῆ τοιμπλίδα ἑσθαμένη,
δὲν ἔχει θάρρος τὰ φανῆ καὶ μέσ' ἔς τὰ σπλάγγα μένει.
Γι' αὐτὸ δειλιάζω καὶ ἐγώ, μὴ ἔχω κρυφὴ ἐλπίδα
ὅτι τὴ φλόγα τῆς καρδιᾶς θὰ δυῆς μέσ' ἔς τὴν τοιμπλίδα ...

Β'

Κάθε μεγάλη σκέψι Σου ποῦ ἐγέννας ἔς τὸ Βροσθένι,
μέσα ἔς τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς τὴν ἔχουμε γραμμένη.
Εἶσαι πατέρας ἔς τ' ὄρφανό, πηγὴ ἔς τὸν διψασμένο,
ἐλπίδα ἔς τὸν ἀνέλιπτο καὶ ἀγκαλιὰ ἔς τὸν ξένο ...
Εἶσαι χρυσὴ ἀνατολή σὲ ρύκτες ἀμαθείας
καὶ φεύγουν ἔμπρός Σου, τῆς σκορπῆς Σὺ, ἡλῖος τῆς παιδείας.
Γιατρός, ποῦ ἀρρώστιας ἀγριαῖς γυατρνεύεις μάνι μάνι,
Σὺ, ἔς τῆς πατρίδος τῆς πληγαῖς θαυματουργὸ βοτάνι.
Τὴ μάρα ποῦ τὸ γέννησε παιδί ἐγὼ δὲν εἶδα
τὰ ἀγαπᾶ καθὼς ἔσθ' ἐν τῇ μάρα σου πατρίδα.

*

Ὁλος ὁ κόσμος τριγυρνᾷ ἄν οἰκογένειά Σου,
κι' ὅπου Σὲ βλέπει μὲ γυρὰ πετᾷ ἔς τὴν ἀγκαλιὰ Σου
καὶ ὁ ἀθῶος πόθος του καὶ οἱ παλμοὶ ἐκεῖνοι
εἶνε θυμιάμα τῆς καρδιᾶς ποῦ ἡ προσευχὴ τῆς χύνει ...
Τὸ ἐνδοξὸ σου μέτωπο μὲ σεβασμὸ οἱ χρόνοι
ἴστολισαν μὲ διάδημα κατάλευκο ἄν χυόνι
καὶ ἔμπρός εἰς τὴν εἰκόνα Σου τὴν πατρικὴ ἐκείνη
ὁ πλούσιος μὲ τὸ φτωχὸ μαζὶ τὸ γόρτυ κλίνει
μ' ἐνλάβεια θαυμάζοντας ἔσθ' ἐν ψυχῇ μεγάλη
ποῦ τόση λάμψι ἐχρυσες καὶ τόσο λάμπεις πάλι.

*

Σ' ἐτρόμαξε ἡ καταστροφή, γιατί ὅπου πατήση
ἐκεῖ πελώριο ἐχθρὸ ἐσέρα θ' ἀπατήση·
ὅ,τι γκρεμίστη μορομιάς τὸ βλέπει ὠρθωμένο·
τὴν 'κούρασε, τὴν ῥίχισε τὸ χέρι τ' ἀγλασμένο,
τὸ χέρι πῶκαρε σὲ δυνὸ τοῦ Χάρου τὸ μαγαῖρι
κ' ἔσωσε φτώχεια καὶ γδυμυιά· τὸ ἰδικό σου χέρι ...

Γ'

Κ' εἶσαι λοιπὸν περαστικός; Ἀλήθεια τέλος εἶρε
πῶς θὰ μᾶς φύγῃς ἔαφρικά, ὦ Ζάπτα Κωνσταντῖνε;
'Μάθαμε πάλι πῶς θὰ πᾶς 'ς τὴν παλαιὰ φωνιά σου
κ' ἔχετε 'ρεῖα θὲν ῥὰ τὰ 'πῆς τ' ἀμέτρητα παιδιὰ σου.
... Μὰ θὲν ῥὰ ἦσαι, Ζάπτα μας, ἀχώριστος μαζί μας
γιατί Σὲ 'ζωγραφίσουμε βαθεῖα μέσ' 'ς τὴν ψυχὴ μας.
'Εκεῖνος 'ποῦ γὰρ τὸ καλὸ σ' αὐτὴ τὴ γῆ γεννιέται
πάντα 'ς τὰ 'μάτια 'μπρὸς πετᾶ καὶ δύσκολα ξεχνιέται.

*

Μὲ τὰ φτωχὰ λουλούδια μου τὸν δρόμο σου τὸν φαίρω·
κ' εἶν' τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ μὲ δάκρυα βρεγμένο.
Μὲ δάκρυα 'ποῦ τᾶφερε γὰρὰ καὶ ὄχι λύπη
εἶρε λουλούδια 'π' ἀρθισαν σ' ἀγάπης καρδιοχτύπι.
'Α.Λ.' ἂν γυρίσης καὶ τὰ 'διῆς σπαρμένα ὀλόγυρά σου,
ἤλιον ἀκτῖνες θὰ γενοῦν εὐθὺς τὰ βλέμματά σου
καὶ θὰ τὰ βάλουν φορεσιὰ ὀλόγυρη καὶ χάρι
'ποῦ θὲν ῥὰ 'μοιάξουν κέντημα ἀπὸ μαργαριτάρι
καὶ τότε πειὰ ἀντίκρυ σου μὲ θάρρος τὸ καθένα
θὰ τραγουδήσῃ τοῦ λαοῦ τραγούδια ζηλεμμένα,

τραγούδια 'ποῦ τὰ 'τόρισε βαθεῖα ἐγνωμοσύνη
καὶ τ' ὄνομά σου πῶκαρε ἀθάνατο ῥὰ μείνη.

*

Χαῖρε, καρδιά μοραδική! παρηγοριά! ἐλπίδα!
ὅπου παρτοῦ τὸ χέρι σου ζωὴ ῥὰ δίνῃ εἶδα.
Σὺ τοῦ Βαγγέλη ἀδελφέ, ἴδια καρδιά καὶ φύσι,
ζευγάρι πῶστειλε ὁ Θεὸς τὴ φτώχεια ρ' ἀναστήση.
Σὺ ... ζῆσε ... Τοῦτο θὰ τ' ἀκοῦς, παρτοῦ ὅπου γυρίσης·
ῥὰ ζῆς φωνάζουνε γὰρ Σὲ μικροί, μεγάλοι ἐπίσης.

Δ'

"ὦ! δὲν εἶν' ξένος εἰς 'Εσὲ κανεῖς 'σὰν ὑποθήρη·
τὸ διενθύνει ὁ Θεὸς τὸ ἰδικό σου χέρι
καὶ δίνεις εἰς τὸ φίλο σου καὶ 'ς τὸν ἐχθρὸ ἐξίσου.
Πατρίδα σου εἶρε αὐτὴ ἢ γῆ τοῦ παραδείσου
καὶ κἀνεῖς ὅ,τι κἀνουνε ἀγγέλοι ἐκειπέρα.
'Ἡ 'μέρα 'ποῦ 'γεννήθηκες ἦταν ἀγία 'μέρα!

*

Καὶ τί, καὶ τί δὲν ἔκανες! Τὰ γρόνια ἀπὸ 'μπροστά σου
ὅταν περνοῦν καὶ βλέπουνε τὰ κατορθώματά σου
ἀφύρουν πρῶτα θαυμασμὸ καὶ ξεψυχοῦν κατοπί.
Σ' ἐγνώρισε ἡ Ἀνατολή, Σ' ἐγνώρισε ἡ Εὐρώπη
καὶ τίποτε δὲν ἔμεινε 'ποῦ ῥὰ μὴ Σὲ γνωρίση,
καὶ 'ς τὴν καρδιά του ἀγαλμα γὰρ 'Σέρα ῥὰ μὴ στήση.
Γιὰ 'Σέρα πῶχρῃς τὴν καρδιά ἀπερᾶτο λιμένα
καὶ τῆς ζωῆς τοὺς ραναγὸς γλυτόρεις ... Ναι, γὰρ 'Σέρα.

Ε'

Χαῖρε, γλυκεῖα ἐλπίδα μας, ἄν οὐρανὸς μεγάλη!
 ἔποῦ τὴν κορῶνα Σὺ φορεῖς τῆς δόξης ἔς τὸ κεφάλι.
 Χαῖρε, τιμὴ ἀόριστη, ἀκοίμητο καρτῆλι,
 ἔποῦ τόσο φῶς τῆς ἡ ζωῆ σ' Ἐσένα τὸ ὄφειλει.
 Χαῖρε καὶ λάμπε ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὸ λευκό Σου στέμμα
 καὶ στρέφε πάντα γύρω Σου τὸ ἄγρυπνό Σου βλέμμα.
 ... Εἰς δὲ τὸν Αὐριστὴν Ἐρμιῆν ποῦνε κι' αὐτὸς παιδί Σου,
 καθὼς ποθεῖ τὸ μέλλον του γ' ἀξιώθῃ εὐχίσου ...

Ἐγγραφοῦ ἐν τῷ Πέραν τῆ 19 Νοεμβρίου 1888.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ "ΕΡΜΟΥ"

ΚΑΙ Ο ΑΠΟΧΩΡΩΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ἔξοχώτατος κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΣ, ἰατρός.

(Πρόποσις ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς λήξεως τῆς δεκαετηρίδος, 18 Δεκεμβρίου 1888.)

Α'

Ἔκαμε πάλι ὁ Ἐρμιῆς τὸ χρονικὸ ταξεῖδι
 κι' ἀπ' τὰ ἕψηλά κατέβηκε τοὺς φίλους του νὰ ἴδῃ.
 Καὶ ὅπως πάντα ἔργεται ἄν τούτη τὴν ἡμέρα,
 ἔσχισε σύννεφα πυκνά καὶ ἤρτε ἐδωπέρα.
 Ἐπάν' ἀπ' τὸ τραπέζι μας μὲ τὰ διπλᾶ πτερά του
 γὰρὰ γεμάτος τριγυρνᾷ κι' ἀκούει τῶνομά του.
 Ἀκούει κάθε πρόποσι κι' ὅταν καμμιὰ ξεχνιέται,
 γιὰ νὰ μάς δώσῃ εἶδησι μὲ τὰ πτερά κτυπιέται ...
 Σὲ τέτοιο ἓνα κτύπημα τὸν ἄκουσα νὰ λέγῃ
 πῶς περιμένει πρόποσι γιὰ τῆς καπεταναῖοι
 ἔποῦ δέκα χρόνια ἔσχιζαν τοῦ βίου τὰ πελάγη
 καὶ ἔς τὴ στεριά ἔβοήθησαν τὸ σκάφος των νὰ πάγῃ.
 Γιὰ ἔκείνους ἔποῦ ἀντίκρυσαν ναυάγια μὲ θάρρος,
 ἔποῦ δὲν τοὺς ἔτρόμαξε ποτὲ τῆς τρικυμίας χάρος
 καὶ μὲ βαρκοῦλα μιὰ σταλιά ἔποῦ ἄρπαξε τ' ἄρι
 κατώρθωσαν νὰ φθάσουνε ἔς ἀγαπημένα μέσοι.
 Σήμερα ἔχει ἀρματωσιά, ἔχει πανιὰ καὶ κάβοι
 ὅπου προφταίνει ἔς τὸ τρεχλὸ πελώριο καράβι.

Β'

Καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ 'κάμανε παληὰ καπετανάτα
 'ποῦ εἶχαν στήθη φλογερά, ἀπὸ καρδιὰ γεμάτα...
 Γιὰ 'κείνους λέει ὁ 'Ερμῆς ἓνα κρασί νὰ πρῶμε
 καὶ τ' ἀκριβό τους τ' ὄνομα μ' αὐτὸ νὰ εὐχηθοῦμε...
 Μὰ ὅλα τὰ ὀνόματα δὲν 'ξέρω καὶ λυποῦμαι
 'π' ὀλίγα μόνον ἔτυχε ἀπόψε νὰ 'θυμοῦμαι.

*

'Αλλ' ἔστω δὲν εἶνε κακό, Φαρρῶ, ἂν ἀπαγγεῖλω
 'μπρὸς 'ς τὸν 'Ερμῆ 'ποῦ μ' ἀγροικᾷ ὅποιον του 'ξέρω φίλο.

*

'Αλέκος ὁ Στερόπουλος εἶν' ἡ πιστὴ σκιά του·
 εἶν' ὁ 'Ερμῆς ὡς ἄνθρωπος σταλμένος ἐδῶ κάτω.
 Εἶνε ἐκεῖνος 'ποῦ πετᾷ 'ς τοῦ καθενὸς τὰ 'μάτια,
 ἐκεῖνος ὁποῦ γένεται γιὰ τὸν 'Ερμῆ κομμάτια,
 'ποῦ δὲν ἐλιποτάκτησε ποτὲ ἀπ' τὴ γραμμὴ του,
 γιὰτὶ δὲν ἦταν μητρικός ν' ἀφήση τὸ παιδί του...
 Μαζὺ του ἦταν 'ς τὴν ἀρχὴ ὁ Τζώνης Ζερβουδάκης
 καὶ ἓνας τρίτος ἰδρυτής, ὁ Κῶτσος Κωσταράκης·
 κατόπι ὅμως ἔρχονται μ' ἀπόφασι σιμά τους
 καὶ βάζουν πλάι 'ς τὸ σκοπὸ τὰ νειάτα, τὴ χαρὰ τους,
 Γεράρδος ὁ ἀκούραστος, ὁ Πέκιος, ὁ Μοστράτος,
 κι' ὁ 'Αφεντούλης, 'σάν αὐτοὺς καρδιὰ καὶ νοῦ γεμάτος,
 καὶ ἄλλοι... 'ποῦ 'σὲ μιὰ γραμμὴ κανέναν νὰ τοὺς βάλῃ
 θὰ διῆ ὅτ' ἦτανε παιδιὰ, μὰ μὲ ψυχὴ μεγάλη!

Αὐτοὶ τὸ βάρος 'σήκωσαν τὸ παλαιὸ 'ς τὴν πλάτη
 μὲ τὸν πολὺν 'Γάλεμο τὸν πρῶτό τους προστάτη.
 Αὐτοὶ 'ς τὸ φίλο τους 'Ερμῆ εἶχανε σκέψι μόνη
 πῶς πρέπει μ' ἀφοσίωσι νὰ στέκουν 'ς τὸ τιμόνι
 αὐτοὶ 'περάσαν κύματα ὡσάν βουνὸ μεγάλα,
 αὐτοὶ καράβι 'κάμανε βαρκοῦλα μία στάλα...

*

Καὶ εἶν' αὐτοὶ 'π' ἀγρύπνησαν κ' ἐπάθαν χίλια δύο,
 'ποῦ τοὺς 'κτυποῦσε ὁ βορειᾶς κ' ὑπόφερναν τὸ κρῦο...
 καὶ εἰς τὴν πρύμνη τῆ στενῆ ἐπάνω στηλωμένοι
 τὸ δρόμο τους 'κυττάζανε καὶ 'ς ὅλα ἦταν ξένοι...
 — "Ὅποιος 'ς τὸν κόσμον προσπαθεῖ ἓνα καλὸ νὰ γείνη,
 ἔχει 'ς τὰ στήθη του φωτιὰ καὶ τὸν ζεσταίνει ἐκείνη. —
 Αὐτοί, 'σὰ μάνα τὸ παιδί, μὲ δάκρυα καὶ πόνους
 αὐτοὶ τὸν 'μεγαλώσανε 'ς αὐτοὺς τοὺς δέκα χρόνους.
 Καὶ ἡ βαρκοῦλα ἔτρεχε, τὰ κύματα 'περνοῦσε
 καὶ 'σάν πουλάκι κάταστρο χωρὶς πτερὰ 'πετοῦσε...
 Μὰ ἔχει τῶρ' ἄρματωσιά, ἔχει πανιὰ καὶ κάβοι
 ὁποῦ προφταίνει 'ς τὸ τρεχλὸ πελώριο καράβι.

Γ'

'Εδωκαν σάρκα καὶ ὀστά 'ς τὸν σκελετὸ τὸν πρῶτο
 κ' ἔκαμαν τμῆμα μουσικὸ χωρὶς μεγάλο κρότο,
 κι' ἀπ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ κάθε στιγμὴ καὶ ὥρα
 'ς τὴν ἀγκαλιὰ τους τὸν 'Ερμῆ τὸν ἔχουνε ὡς τώρα.

*

“Οποια ἔς τὸ βίον τοῦ Ἑρμοῦ ἀνοίξετε σελίδα
 Σὰ διῆτε τὰ ὀνόματα αὐτὰ ἐγὼ ἴπου εἶδα . . .
 Μ' ἀκόμα ἓνα σπάνιο Σὰ διῆτε καπετάνο·
 Σὰ διῆτε μὲ συγκίνησι τὸν Σπῦρο Ζαβιτσιάνο·
 κ' ἐκεῖ Σὲ νὰ διαβάσετε τριγύρω ἔς τ' ὄνομά του,
 «ἓνας γενναῖος ἴπῳδωκε γιὰ δῶρο τὴν καρδιά του!!»
 Ναι, ναι· αὐτὸς ἐγέννησε τὴν πρακτικὴν ἰδέαν
 οἱ ναῦταί του νᾶνε πολλοί, νὰ φέρῃ μέλη νέα,
 κ' ἔφερε τέτοια ἓκατὸ κ' ἀκόμα παραπάνω . . .
 Ἐπὶ τέτοιον ἓνα πρόεδρο τί πρόποσι νὰ κάνω;
 Ποιὸς ἤμπορεῖ τὸν ὕμνον τοῦ κατάλληλο νὰ ψάλῃ,
 ποιὸς νὰ τοῦ πλέξῃ ἤμπορεῖ στεφάνι ἔς τὸ κεφάλι;
 Ἐπρόσθεσε τὸ ἔργον τοῦ ἔς τὸ ἔργον τὸ μεγάλο,
 κ' ἔδωκε ἄλλη ἐμμορφιὰ κ' ἓνα στολίδι ἄλλο . . .
 Ὀλόγρυσή ἐφόρεσε στολὴ εἰς τὸν Ἑρμῆ μας
 καὶ ἴσαν τὸν ἥλιον ἔκαμε νὰ λάμπῃ ἀντικρῦ μας.

Δ'

Μαζὺ μ' ἐκεῖνον ὅλους τοὺς ἄς εὐχηθοῦμε, φίλοι!
 καὶ τὸ ποτήρι φέροντες γεμάτο εἰς τὰ χεῖλη,
 ζήτωσαν, ἴπουμ' ἀπὸ καρδιάς ἔς τὸ πρόσμο ἐπάνω,
 ζήτω, ἔς τὸν πρῶτον πρόεδρον, τὸν Σπῦρον Ζαβιτσιάνον,
 καὶ μ' ὀλονῶν τὸ ὄνομα τὴν πρόποσί μου κλείων
 κ' ἐγὼ ἀδειάζω τὸ κρασί ἀπὸ χαρὰ μεθύων . . .

Ἡέραν, 17 Δεκεμβρίου 1888.

ΤΟ ΤΑΙΡΓΙΑΧΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ

ΗΤΟΙ

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ Ο ΞΕΝΟΦΩΝ ΖΩΓΡΑΦΟΣ¹

Πρόποσις τῆ αὐτῆ ἑσπέρας τῆς ἐνδεκαετηρίδος, 18 Δεκεμβρίου 1888,
 περὶ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου.

Α'

Τοῦ κάκου ἐπροσπάθησα, ἀγαπητοί μου φίλοι,
 κρυφῆ πλημμύρα τῆς καρδιάς νὰ κλείσω μὲ τὰ χεῖλη . . .
 Ἐδῶ τὸ στήθος σήμερα ἴσαν Σάλασσα φουσκώνει
 καὶ κύματα γιγάντεια ὡς τὸν λαιμὸ σηκώνει.
 Τοῦ κάκου· πρέπει ἀπ' αὐτὰ νὰ βγάλω ἴλιγα ἔξω,
 γιὰτὶ ἔς τὴν δύναμι αὐτῆ δὲν ἤμπορῶ ν' ἀνθέξω . . .
 Μ' ἂν ἦναι ἀπ' τῆ βία τοὺς τὸ ἓνα ἴπανου ἔς τᾶλλον
 πῶς Σὰ μὲ συγχωρήσετε γι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλλω.
 Ἐκεῖν' ἢ ἀνακατωσιὰ καὶ ἢ ἀνεμοζάλη
 λένε πῶς ἔχει μυστικὰ τὰ ἰδικὰ τῆς κάλλη . . .

*

Πάντα τὰ λόγια τῆς καρδιάς τέτοια στολὴ φοροῦνε
 ὅταν στιγμαῖς ὡσάν αὐταῖς ἐξαίφνης τὰ ἔξυπνοῦνε . . .
 Μὲ τὴν πεποιθήσι αὐτῆ τὸ στόμα μου ἀνοίγω
 κ' ἔτσι τοῦ στήθους τῆ βοῆ τὴν ἠσυχάζω ἴλιγο.

1. Ὅτε κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐνδεκαετηρίδος ὁ ἐξοχώτατος κ. Ξ. Ζωγράφος, ἰατρός, ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ «Ἑρμοῦ» διαδεχόμενος τὸν κ. Ζαβιτσιάνον.

Β'

Ἐφέτος εἶχ' ἀπόφασι σιωπηλὸς νὰ μείνω
καὶ μυστικὴ συγκίνησι ἀντὶ κρασιοῦ νὰ πίνω.
Κρυφὰ κρυφὰ τὴν ἐμμορφιὰ αὐτὴ νὰ καμαρώνω
καὶ τὸ κρασί μὲ δάκρυα χαρᾶς νὰ τὸ ἐνόνω . . .
Ἄλλ' ἢ συνάθροισις αὐτὴ εἶν' ὑψηλὴ, μεγάλη,
καὶ ὅπως πάντα μὲ μεθᾶ . . . μ' ἐμέθυσε καὶ πάλι.
Αὐτῆς τῆς μέθης τὸ κρασί δὲν τὸ γεννᾷ ἀμπέλι,
χέρι φιλίας ἄδολο ἀπ' τὴν καρδιὰ τὸ στέλλει . . .

*

Ἐπρεπε νᾶχα σήμερα τῶν ποιητῶν τὴ χάρι
καὶ γλῶσσα, ἄν τοῦ ῥήτορος τῆς ἐορτῆς, Ψυχάρη,¹
νὰ ἐξυμνήσω τὸ καλὸ μὲ μεγαλεῖο ἄλλο
καὶ μὲ τραγοῦδι φλογερὸ τὴν πρόποσι νὰ ψάλω.
Ἄλλὰ τὸ εἶπα κι' ἄλλοτε ὅτι πεῖζα πηγαίνω
καὶ πάντα τὸ τραγοῦδί μου ἔς τὴ Μοῦσα εἶνε ξένο.
Δὲν τὸ γεννᾷ ὁ Ἐλικών! μ' αὐτὸν δὲν ἔχει σχέσι
τὰ βάθη ὅμως τῆς καρδιᾶς εἶν' ἡ ὀικὴ του θεσι . . .
Ὅταν ἔς τὴ γλῶσσα ἀνεβῆ, σκορπιέται, φεύγει, σβύνει,
κι' ἀκτίνες βγαίνουνε χλωμαῖς ἀπὸ βαθὺ καμίνι . . .
Μέσ' ἀπ' ἐκεῖ λοιπὸν φωνὴ θε ν' ἀκουστῆ νὰ ψάλλη,
χωρὶς ῥυθμό, μὰ μὲ φωτιὰ κρυφὴ . . . κ' ἴσως μεγάλη . . .

1. Ὁ Μέγας Χαρτοσύλαξ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Σρόνου, ὁ λιγὺς ῥήτωρ ἀξιότιμος κ. Νικόλαος Ψυχάρης βέης εἶχεν ἀπαγγεῖλαι ἐκ στήθους τὴν ἡμέραν τῆς 18 Δεκεμβρίου, ἐορτῆς τῆς ἐνδεκαετηρίδος τοῦ «Ἑρμοῦ», τὸν πανηγυρικόν, μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν θαυμασίας χάριτος καὶ δυνάμεως λόγου.

Γ'

Λαμποκοπᾶ ἔς τοῦ τραπέζιοῦ τὸ γῦρο ἢ ἴματιά σας
καὶ φέγγει πόθο μυστικὸ γραμμένο ἔς τὴν καρδιά σας . . .
Ὅποιος τὸν πόθο σας αὐτὸν θελήσῃ ν' ἀντικρύσῃ,
θὰ θαμβωθῆ ἔς τὴ λάμψι του, ἀλλὰ θὰ ξεχωρίσῃ
μέσ' ἔς τὰ παλάτια τῆς καρδιᾶς μία Θεὰ μεγάλη,
ἴπῳχει ἀπὸ δάφναις φορεσιὰ καὶ φτερωτὸ κεφάλι
καὶ θὰ διαβάσῃ πρόοδος ἔς τὴν πρώτη τὴ θυρίδα,
τὸ ὄνομα ἴπου ἔγραψαν τὸ μέλλον κ' ἡ ἐλπίδα . . .

*

Ναί! φίλοι μου. ὅλοι ἐδῶ ἐκείνην προσκυνοῦμε
τὴν Πρόοδο λατρεύουμε, τὴν Πρόοδο ποθοῦμε,
ἐκείνην ἴπῳβαλε ὁ Θεὸς κανόνα τῶν ἀνθρώπων
καὶ δίνει θάρρος καὶ ζωὴ παντοῦ, ἴσὲ κάθε τόπον.
Αὐτὴ ἔς τὰ σπλάχνα ὀλωνῶν βαθεῖα εἶν' ῥιζωμένη
καὶ εἶν' αὐτὴ ἴπου εἰς τῆς καρδιᾶς τὴν ἔχουμε γραμμένη.
Μέσα ἔς τὴ λέξι πρόοδος κρύβονται ἔργα τόσα,
ἴπου εἶνε πρᾶγμα ἄδύνατο νὰ τ' ἀριθμήσῃ γλῶσσα.
Ἵ αὐτὴν τὸ μέλλον τοῦ Ἑρμοῦ τὴν τύχη του στηρίζει
κι' ἀπὸ αὐτὴν κάθε σκοπὸς νὰ διῆ τὸ φῶς ἐλπίζει . . .
Πολλὰ μέσ' ἔς τὸνομα αὐτῆς ἴμπορεῖ κανεῖς νὰ βάλῃ
γιατ' εἶνε ἀνεξάντλητη, ἀπέραντη, μεγάλη . . .

*

Καὶ ὅταν ἦνε πρόποσις ἔς τὸ μέγα ὄνομά της
γίνονται πρόποσαις πολλαῖς, πάρα πολλαῖς, σιμά της.

Εἶνε τὸ ἴδιο ἴσάν νά λές οἱ ἰδρυταί, τὰ μέλη,
κάθε ἀρχή ἔς ἓνα σκοπό, κι' ὅποιος καλὸ τοῦ θέλει,
ὅλοι μαζὺ νά ζήσουνε τὸ ἴδιο εἶνε τοῦτο,
γιατὶ ἡ λέξι «Πρόοδος» σημαίνει μέγα πλοῦτο...
Αὐτὴ ἡ μόνη προσευχή, τὸ ὄνειρο, ἡ σκέψι,
αὐτὴ τοῦ χρόνου τῆς πληγαῖς ἔμπορεῖ νά τῆς γιατρέψη.

*

Ἡ Πρόοδος! τὸ ἱερὸ καθήκον, ἡ ἐλπίδα·
κάθε Σνητοῦ ἐδῶ ἔς τὴ γῆ μοναδική φροντίδα·
ἔπου κρύβει χίλιους δυὸ σκοποὺς καὶ τὸ ἔμπρὸς σημαίνει,
ἡ ἀδελφὴ τοῦ φίλου μας Ἑρμοῦ, ἡ ἔξακουσμένη...
Τῆς νεότητος λατρευτὴ θεά, ἡ Πρόοδος καὶ μόνη,
ἔπου τοὺς καλοὺς ἀγωνιστὰς μὲ δάφνη στεφανώνει.
Ἡ Πρόοδος ἔπου ἄπειρα χαρίζει ἔς ὅλους δῶρα,
ὅπου γι' αὐτὴν γιορτάζουμε καὶ ἔς τὸ τραπέζι τώρα.
Γι' αὐτὴν ὅπου δὲν ἔμπορεσα σιωπηλὸς νά μείνω·
γι' αὐτήνα, τέλος, ἔπου κ' ἐγὼ τὴν πρόποσι προτείνω...

Δ'

Μὰ ἔς τὸ γλυκὸ τῆς ὄνομα προσθέτω κ' ἓνα ἄλλο,
κι' αὐτὸ ἐπίσης λατρευτό, κι' αὐτὸ πολὺ μεγάλο,
ἔπου εἰς τὸν φίλο μας Ἑρμῆ μεγάλη χάρι δίδει
καὶ εἶνε πολυσήμαντο ἔς τὸ στήθος του στολίδι...
Ἐκεῖνο ὅπου ἔγραψτηκε μὲ τοὺς παλμοὺς ἐντός μας·
τὸ ὄνομα ὁ Ξενοφῶν Ζωγράφος, πρόεδρος μας.

*

Ἐλπίζετε! ἔχει καρδιά ἔπου ἴσάν φωτιὰ κορόνει·
ἐλπίζετε! ἔς τὰ χέρια του θεά τρίξη τὸ τιμόνι·
τὸ θάρρος του τὰ κύματα ἀμέσως θεά σκορπίση,
θεά ταξειδέψουμε γλυκά, παντοῦ θεά μᾶς γυρίση
καὶ ἄλλο δρόμ' ὁ τυχερὸς Ἑρμῆς μας θεά νά πάρη
γιατ' εἶνε ταιριαχτὸ πολὺ τὸ ἔφτεινὸ ζευγάρι...

*

Ἐς τὴν ἀσημένια του μορφή γλυκοχαράζουν νειάτα
καὶ εἶνε νεῖος ἔπου εἶδε πολλὰ, νεῖος μὲ μαλλιὰ χιονάτα...
Τὸν εἶδατε· δὲν ἔσιμωσε εἰς τὸ τιμόνι ἀκόμα,
κ' ἐννοίωσε φίλημα γλυκὸ τὸ σκάφος μας ἔς τὸ στόμα.
Τὸν καπετάνιο χαιρετᾷ ἀνέλπιστο ἀγέρι!
κ' οἱ ναῦταις πέρνουνε ζωὴ κι' ἀκόμα ποιὸς τὸ ἔξερει
ἔς αὐτὴν τὴν τυχερὴ γροινιά ἔπου εἶχε τόση χάρι,
ἔς αὐτὴν ὅπου μᾶς ἔτιμησε τοῦ Ζάππα τὸ ποδάρι,
ἂν ἡ μικραῖς τσιμπλίδες μας δὲν διοῦν φωτιὰ μεγάλη,
φωτιὰ ἔπου τοῦ προέδρου μας ἡ ἀγρυπνιά θεά βγάλη!

Ε'

Ἐφέτος ἔπου ἔμπηκε ὁ Ἑρμῆς ἔσε νέα ἡλικία
εἶχε ἀνάγκη βοήθοῦ χωρὶς ἀμφιβολία·
ἀλλὰ ὑπόσχεται πολλὰ ἡ Πρόοδος ἐγγράφως,
ὅποταν, λέγει, σύντροφος τῆς ἦνε ὁ Ζωγράφος...

1. Ἡ πεντηκοντάλιος δωρεὰ τῶν ἀξιότιμων κυρίων Παύλου Στεφάνου καὶ Εὐσταθίου Εὐγενίδου.

*

Μέ τήν Θεάν μας Πρόοδον ἐκεῖνον στεφανώνω
καί ζηλεμμένους ἐραστάς ἔς τήν πρόποσιν ἐνόνω.
Εἰς τήν αὐγή δέ τοῦ Ἑρμοῦ ἑποῦ δείχτει αὐτός ὁ χρόνος
καί γιά τὰ δυὸ ὀνόματα ἄς πῶμεν συγχρόνως
καί μέ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸ ἱερό μεθύσι
τὸ νέον ζευγος εἶπωμεν ὅλοι μέ μιᾶς, νά ζήση . . .

Πέραν, 18 Δεκεμβρίου 1888.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

ὑπὲρ τοῦ

ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΕΦΕΝΤΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Μεγάλου Εὐεργέτου τοῦ ΕΡΜΟΥ¹

Ἐπιῆτε ἔς τὸν κήπο τῆς καρδιάς σας,
ἔμπητε μέ γέλοια καί τραγούδια,
καί ὅλοι διαλέξετε λουλούδια
ἀπὸ τὰ πειὸ καλλίτερά σας . . .

1. Ἐπὶ τῆ προσφορᾶ του εἰς τὸν «Ἑρμῆν» βαρυτίμου κλειδοκυμβάλου.

*

Μέσα ἔς τὴ χειμωνιά τὴν τόση
ἀμάραντο θά πλέξω Μάι,
καί ὁ φτερωτὸς Ἑρμῆς θά ἔπαη
ἔς τὴ ξενητεία νά τοῦ τὸν δώση.

*

Ἡ μουσικὴ αὐτὴ ἄς παίξῃ,
γιατ' ἡ φωνὴ της εἶν' φωνὴ του
τραγουδι σεβαστοῦ πρεσβύτου
ἄς συντροφεύση τὸ τραπέζι . . .

*

Ναί· ἄς ἠχήση μυριάκις
τὸ εὐγενὲς κελάδημά του,
καί ἄς ἔπη καθεὶς ἀπ' τὴν καρδιά του,
ζήτ' ὁ **Ζωγράφος ὁ Χρηστάκης!**

Πέραν, 18 Δεκεμβρίου 1888.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

ὑπὲρ τοῦ

ΤΖΩΝΗ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ἐπὶ τῆς προεδρίας αὐτοῦ ἐν τῷ « Ἑρμῆ ».

Ἵς ἐκεῖνον ἔργασθηκε μὲ πόθο καὶ λατρεία
καὶ ἔδειξε τί θὰ εἰπῆ προεδρική ἀξία·
Ἵς ἐκεῖνον ἔχάρισε ἀμέσως τὴν καρδιά του
καὶ ὄρκος μας ἐγένηκε βαρὺς τὸ ὄνομά του·
Ἵς ἐκεῖνον τὸν ἀξέχαστο τιμὴ μεγάλη πρέπει
ἔργα πρῶτη πρῶτη ἀνοῖξε τὴν ἰδική του τσέπη,
κι' ἀφοῦ ἐγιάτρεψε πληγὴ κατάκαρδη, μεγάλη,
τὸ πενιχρὸ ταμεῖό μας τὸ ἔκαμε νὰ θάλλῃ.

*

Ἵς τὴν ἰδική του ἐποχὴ τέτοια τὸ λάμπρυναν ποσά,
ἔργα τὸνομά του ἔγραψθη ἐκεῖ μὲ γράμματα χρυσά.

*

Μὰ ἐμεῖς ἴδιοί του αἰχμάλωτοι πῶς εἴμαστε ἄς μάθῃ
καὶ ἄς δεχθῆ εὐχαριστῶ ἀπ' τῆς καρδιάς τὰ βάρη.

Ἀπάντησις μας μόνη

εἶνε αὐτὴ Ἵς τὸν προσφιλεῖ Χατζόπουλο τὸν Τζώνη . . .

Πέραν, 1890.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΔΙΟ

Κατόπιν τοῦ

Πέες μου γιατί.¹

Καθένας τὸ τραγοῦδι συμπλαθεῖ
καὶ ὅλους τοὺς ἀρέσει νὰ τ' ἀκοῦνε·
αὐτὸ καθεὶς γιὰ σύντροφο ποθεῖ,
καὶ ὅμως ὅλοι πάντα τ' ἀδικοῦνε,
ποῦ τόσο τόσο τοὺς εὐχαριστεῖ
ὅταν ἔπαινοῦνε τὸν τραγουδιστή,
κ' ἐκεῖνον ἔργα τὸ γέννησε ξεχνοῦνε.

*

Ναί· τὰ τραγοῦδια τοῦτα μέσ' Ἵς τὴ σφαῖρα
δὲν εἶνε νόθα, ἔχουνε πατέρα,
κ' ἐκεῖνο ἔργα ὁ Ἑρμῆς μᾶς τραγουδεῖ
εἶν' Ἀθηναίου μουσουργοῦ παιδί.
Ἐγεννήθηκε Ἵς τὴ θεία ἐκείνη πόλι,
ἔργα ἀπ' τὸ φῶς τῆς λάμπουν καὶ οἱ δυὸ πόλοι,
ἔργα γεννήθηκε ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀθήνα
ἔργα δὲν ἀνθίζει ἄλλο παρά κρίνα,
ἐκεῖ ἔργα ἀνεβαίνουνε Ἵς τὸν Παρνασσὸ
ἔργα ἔργα εἰς τὸ σπίτι τους, χωρὶς ἐμπόδιο,

1. Ὁ ἐν Ἀθήναις διαπρεπὴς ἐρασιτέχνης κ. Δημήτριος Θ. Ῥόδιος ἐδωρήσατο τῷ « Ἑρμῆ » συλλογὴν συνθέσεών του, ἐξ ὧν ἡ μία « Πέες μου γιατί » ἐψάλη ὑπὸ τοῦ χοροῦ ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς 16ης ἐπιτηρίδος.

'ποῦ ἔχουν αἶσθημα καὶ πάθος περισσὸ
 καὶ βγάζουν μουσουργοὺς ἄσάν τὸν 'Ρόδιο.
 "Ολοι χαρίστε τῆς καρδιάς σας τὰ λουλούδια
 'ς ἐκεῖνον 'ποῦ σᾶς 'χάρισε τέτοια τραγούδια
 καὶ πῆτε τραγουδᾶντάς τον
 'δικό του ἄσμα ὅλοι
 'ποῦ εἰς τὴν 'Αθήνα ν' ἀκουστῆ
 πῶς ἔρχετ' ἀπ' τὴν Πόλι.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΛΥΡΙΚΑ

Α.ΣΜΑΤΙΑ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΙΚΩ ΤΜΗΜΑΤΙ

ΤΟΥ

ΕΡΜΟΥ

© METAMORPHOSIS

ΑΣΜΑΤΙΑ

ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΑ ΕΠΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΕΛΩΔΙΑΣ
ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΟΤΕΡΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

ἡ ἀλλόμενα δὲ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν τοῦ «Ἑρμοῦ».

ΕΛΑ, ΕΛΑ 'ΔΩ ΣΙΜΑ

(Κατὰ τὸ γερμανικόν)

* Ἄσμα ψαλὸν κατὰ τὴν πρώτην πολύκροτον συναυλίαν τοῦ ΕΡΜΟΥ
ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ὁσκάρ Δετιέ.

Χορὸς ἀνδρῶν.

Μουσικὴ Kremser.

1

Ἔλα ἔδῶ,
ᾧ μικρά μου,
σὲ ποθεῖ
ἡ καρδιά μου·
ἔλα, ἔλα ἔδῶ σιμά.

Μονωδία
βαρυτόνων

{ Ξύπνα καὶ κατέβα κάτω
{ λουλουδάκι μου δροσάτο

(Ὁ χορὸς)

ἔλα, ἔλα ἔδῶ σιμά. (δίς)

2

Μιά στιγμή
πέτα 'μπρός μου,
νά σε ιδῶ
θέλω, ρῶς μου,
ἔλα, ἔλα· 'δῶ σιμά.

Μονωδία
βαρυτόνων

(Ἔλα 'δῶ, χαρὰ κ' ἐλπὶς μου,
ἡ ἄστρον τῆς θολῆς ζωῆς μου

(Ὁ χορός)

ἔλα, ἔλα 'δῶ σιμά. (δίσ)

3

Ἐλαρρά
πέτα, πέτα,
ὦ μικρά
μου, Βιολέτα
ἔλα, ἔλα 'δῶ σιμά.

Μονωδία
βαρυτόνων

(Τὸ ρεγγάρι ἀγρυπνάει
(γιὰ σέ, λούλουδο τοῦ Μιῆη

(Ὁ χορός)

ἔλα, ἔλα 'δῶ σιμά. (δίσ)

4

Θά σε 'πῶ
ἕνα πόνο

π' ἀγαπῶ

ἔσέ μόνο,
τοῦτο κόρη θά σε 'πῶ.

Μονωδία
βαρυτόνων

(Μὴν ἀργῆς καὶ τρέξε πλέον
(νά σε 'πῶ πονῶν καὶ καίων

(Ὁ χορός)

πόσον, πόσον σ' ἀγαπῶ. (τρὶς)

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΒΑΡΔΟΥ

(Κατὰ τὸ γερμανικόν)

Ἀφιερῶται εἰς τοὺς ἐρασιτέχνους ἀοιδούς

Ο. Ν. ΣΕΪΜΙΡΗΝ καὶ Κ. Σ. ΣΕΒΑΣΤΙΑΔΗΝ.

Χορὸς ἀνδρῶν.

Μελοδία Silcher.

1

Τὰ χεῖλη ψάλτου εἶν' κλειστά!
κοιμᾶτ' ὁ Βάρδος σέ χρυσᾶ περὰ
τὸ ἄσμά του θαρρεῖς γοργό περᾶ,
μὰ καὶ γλυκὸ ψιθυρισμὸ βαστᾶ. } δίσ

2

Ἄηδόνι, ζύπνα ζηλευτό!
σὺ πῶψαλλες τῆ νειότη μαγικά,
κ' ἐξύμνησες μὲ χεῖλη θεϊκὰ } δίσ
τοῦ ἔρωτος τὸ πῦρ τὸ λατρευτό... }

3

ὦ! ζύπνα, ζύπνα, αἰοιδέ!
 ὁ ὕπνος σου νεκρόνει τὴν καρδιά.
 Τὰ μάτια ἄλιγο ἀνοίξε κ' ἰδὲ
 νὰ πάρουν ὄλα φῶς καὶ μυρωδιά. } δὶς

ΕΡΩΤΟΣ ΘΥΣΙΑ

Ἀφιερῶται τῇ φίλῃ Ε.

(Πρωτότυπον.)

Χορὸς δεσποινίδων καὶ ἀνδρῶν, συνοδευοῦσας τῆς ὀρχήστρας.

ὦ! ἀνοίξεις μυριανθῆς
 τοῦ ἔρωτος,
 ἐν σοὶ νῦν αἰγμάλωτισθεὶς
 ἀπτέρωτος
 σὲ εἶδον καὶ θεὰ φωνῶν
 ὦ! γόησσα,
 ὅτ' ἦλθες ἐκ τῶν οὐρανῶν
 ἠγνόησα.

Ὅταν πρὸς σὲ ὠμίλησα
 γονυκλινῆς,
 σὲ εἶδον ὦ! βασίλισσα
 τῆς καλλονῆς... } δὶς.

*

Πρὸς σέ, ἐλπίς, λατρεία μου,
 τ' ὁμολογῶ,
 ἀνήκει ἡ καρδιά μου,
 ὅλος ἐγώ...
 Σελήνην, ἄστρα, ἥλιον,
 στεμμάτων ῥοῦν,
 παγκόσμιον βασίλειον
 νὰ μὲ δωρεῦν,
 εἰς ἐν σου βλέμμα ἀπωθῶ
 τὰ δῶρά των! } τρίς.
 Τὸ σὸν βασίλειον ποθῶ
 τ' ἀόρατον.

Πέραν, 1888.

ΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΝ ΠΥΡΓΟΝ

(Κατὰ τὸ ἀγγλικόν.)

Χορὸς ἀνδρῶν.

Μελοδία Schumann.

Αἰῶνας διανύων
 τσαῦτα καθορῶν
 δεικνύεις μεγαλεῖον
 ἀρχαῖον καὶ παρὸν.

*

Περιφρονῶν τῶν χρόνων
τὸν ῥοῦν ἐμπαικτικῶς
σὺ βασιλεύεις μόνον
ὦ πύργε, διαρκῶς.

*

ὦ! πόσας ἀναμνήσεις
εὕρισκai τις ἐν σοί.
Σὺ! ἔζησας, θά ζήσης,
ἀνάμνησις χρυσῆ...

} δίς.

Πέραν, 1887.

ΟΛΑ ΠΡΟΣΚΑΙΡΑ

(Κατὰ τὸ γερμανικόν.)

Ἔσμα ψαλὸν κατὰ τὴν ἐνδεκαετηρίδα τοῦ ΕΡΜΟΥ τῆ 18 Δεκεμβρίου 1888,
ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου.

Χορὸς ἀνδρῶν.

Στροφή Α'.

Ἦν βγῆ ὁ ἥλιος 'ς τὰ ἠηλιά,
τὸ πᾶν χαμογελά.
Σκορπᾷ χαρά, σκορπᾷ ζωή,
φατίζαν τὸ πρᾶϊ.

Μὰ τὸν προσμένει βιαστικὴ
ἢ δύσις παρεκεῖ,
κι' ἀφοῦ τὸν σβύσ' ἢ φθονερά
εὐθύς περᾷ...

Στροφή Β'.

Λουλούδια 'σάν τῆ ζωγραφιά
γεμάτα ἐμμορφιά,
φοροῦνε πρόσκαιρη στολή
'ποῦ δὲν τὰ ἀφελεῖ
γιατί καὶ 'ς τ' ἄτυχα αὐτὰ
ψυχρὸς βορειῆς πετᾷ,
κι' ἀφοῦ τ' ἀρπάζῃ 'ς τὰ φτερά
εὐθύς περᾷ...

Στροφή Γ'.

Ἡ ἴδια τύχη ὀδηγεῖ
κ' ἐμὲ 'ς αὐτὴ τὴ γῆ...
Ἄν 'ς τὸ ποτάμι τὸ θολὸ
τοῦ βίου μου γελᾷ,
'σάν ὅλα πρόσκαιρος κ' ἐγὼ
τὸ σκότος κυνηγῶ,
κι' ὁ τάφος μ' ἄγρια χαρὰ
μὲ καρτερᾷ...

Πέραν, 10 Νοεμβρίου 1888.

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ

(Κατὰ τὸ ἰταλικὸν τοῦ μελοδράματος «Τέλλου».)

Μουσική G. ROSSINI.

Χορικὸν ᾄσμα ψαλὸν κατὰ τὴν συναυλίαν τῆς 16 Ἀπριλίου 1889,
 συνοδία ὀρχήστρας ἐκ 36 ἐρασιτεχνῶν, ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν τοῦ ΕΡΜΟΥ,
 ἐν τῷ Θεάτρῳ Μνηματακίων,
 διευθύνοντος τοῦ μουσικοδιδασκάλου Π. Ρίτση.

Α'

Ἐρόβαλε πάλι
 μ' ἔαρος κάλλι
 καμαρωμένη
 πρωτομαρτιά!

δίς. { Τρέξαμεν ὅλοι
 { 'ς τὸ περιβόλι,
 ὅπου προσμένει
 μιά μας 'ματιά . . .

*

Ψάλλουν πουλιά
 τὸν ἐρχομό της

τρίς. { κ' ἀπ' τὴ φωνητὴ
 { στέλλουν φιλιά.

Β'

Δροσολουσμένα
 δέντρ' ἀνθισμένα
 χάρι γεράτα
 γελοῦν γλυκά.

δίς. { Παντοῦ ἀρχίζουν
 { νὰ λουλουδίζουν
 παρθένα νειάτα
 μαγευτικά.

*

Γῆ κ' οὐρανὸς
 καὶ ἀνθρωπότης

τρίς. { χαίρουν κοινῶς
 { γῆ κ' οὐρανός.

ΕΚ ΤΟΥ ΦΛΩΡΑ ΜΙΡΑΜΠΙΛΙΣ

μελοδράματος τοῦ Ἑλλήνου μουσουργοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΣΑΜΑΡΑ

Μονωδία ὑψηφώνου

Ο ΕΡΩΣ

Ψαλεῖσα ὑπὸ τῆς διευθυντρίας τοῦ ἐκ δεσποινίδων χοροῦ τοῦ ΕΡΜΟΥ
 Κυρίας Ἑστερίνας Δ' Ἀλέσσιο
 ἐν τῷ Θεάτρῳ Μνηματακίων τὴν 16 Ἀπρ. 1889, συνοδία ὀρχήστρας ἐκ 36 μελῶν.

(Κατὰ τὸ ἰταλικὸν κείμενον.)

Α'

Θεὸς λατρευτὸς εἴμ' ἐγὼ τῶν ἀνθρώπων
 ἐλπίς καὶ ζωὴ των, τὸ πᾶν εἴμ' ἐγώ!
 Μαγεύα μὲ τρόπον
 γλυκύν, χωρὶς κόπον,
 κ' εἰς κήπους ἀγνώστους αὐτοὺς ὀδηγῶ . . .

*

Ἄλλ' ἔχουν πικρίας
τὰ βέλη μου ἄλλας
καὶ καίουν καρδίας
τῶν νέων σκληρῶς.
Τὰ ἄνθη μου κρύπτουν
ἀκάνθας μεγάλας,
ἐμπρός μου πλὴν κύπτουν
τὰ πάντα φαιδρῶς.

*

Χά! χά! χά! χά! (δίς)
Τρελλῶν ἐραστῶν κ' ἐρωμένων
θεὸς λατρευτὸς εἴμ' ἐγώ...
Τὰ ἄνθη μου ἄφθονα ραίνων
καρδίας σκληρῶς κυνηγῶ... } (δίς)
Χά! χά! χά! χά! (δίς)

*

Ποθεῖς γλυκὺν καρπὸν;
Πλησίασε λοιπὸν...
Πλησίασε (δίς)
Ὁ Ἔρως εἴμ' ἐγώ!!

Β'

Παρθένοι, μὲ ρόδα ἀμέσως στεφθῆτε!
Ὡ! τρέξατε νέοι ἐδῶ ἐν χαρᾷ...
Τοῦ ἔρωτος λέξεις εὐθὺς ὀπλισθῆτε·
νεότης σφριγῶσα ἰδοὺ καρτερᾷ...

*

Ἄλλὰ ἠδονὰς καὶ χαρὰν ἂν ποθῆτε,
θὰ εὕρητε δάκρυ πικρὸν, φλογερὸν...
ἀπάτην κρυφὴν εἰς ἐμὲ θὰ εὕρητε
κ' εἰς δρόμον τοῦ τάφου θὰ βγῆτε σκληρὸν...

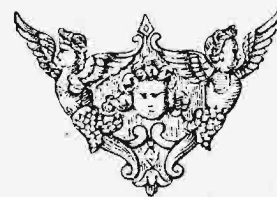
*

Χά! χά! χά! χά! (δίς)
Τρελλῶν ἐραστῶν κ' ἐρωμένων
θεὸς λατρευτὸς εἴμ' ἐγώ...
Τὰ ἄνθη μου ἄφθονα ραίνων
καρδίας σκληρῶς κυνηγῶ... } (δίς)
Χά! χά! χά! χά! (δίς)

*

Ποθεῖς γλυκὺν καρπὸν;
Πλησίασε λοιπὸν...
Πλησίασε (δίς)
Ὁ Ἔρως εἴμ' ἐγώ!!

Πέραν, 5 Ἀπριλίου 1889.

ΠΑΡΤΕ ΚΡΑΣΙ

Melodia Hagen.

Χορός. { Πάρτε κρασί, παιδιά,
δροσίστε τὴν καρδιά,
κ' ἢ ἀναπραδιά
θὲ νὰ σβύση.

*

Ὁλίγοι. { Μὲ γέλοια καὶ χαρὰ
καὶ μ' ἀνοιχτὰ φτερά
τὸ μέλλον καρτερᾷ
νὰ μᾶς πλουτίση.

*

Χορός. { Εἰς τὸ γλυκὸ πιετὸ
ὑπάρχει τὸ ῥητὸ
πῶς ὅ,τι εἶν' γραφτὸ
θὲ νὰ γένη.

*

Ὁλίγοι { Χαρὰ ἔς τὸν ἔπου ξεγνᾷ
καὶ πόνους καὶ δεινὰ
καὶ τὴν περιφρονᾷ
τὴν εἰμαρμένην . . .

Πάντες { Πάρτε κρασί γλυκὸ,
οἴμου { τῆς λύπης γατρικὸ,
καὶ πνίξτε τὸ κακὸ
ποῦ μᾶς δένει.

1 Αὐγούστου 1885.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ!

Ἐψάλη τὸ πρῶτον ἐν τῷ Θεάτρῳ Μνηματακίων τὴν 16 Ἀπριλίου 1889,
ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ὀσκάρ Δετιέ.¹

Χορὸς ἀνδρῶν.

Melodia Schumann.

Α'

Πρὸς σέ, χωριό μου πάλι,
ποῦ τόσο σ' ἀγαπῶ,
τὸ στόμα μου θὰ ψάλη
τραγουῶδι χαρωπὸ.

*

Κ' ἢ γῆ τοῦ παραδείσου
μοῦ εἶνε ἔρημιά,
τῆ χάρι τῆ δική σου
δὲν ἔχει γῆ καμμιά . . .

1. Τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐπανελήθη εἰκοσάκις εἰς διαφόρους ἑορτὰς τῶν γραμμάτων, συναυλίας καὶ ἐσπερίδας ἐν τε ταῖς πρεσβείαις Γαλλίας καὶ Περσίας καὶ ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ «Ἑρμοῦ».

*

Σεισμοί κι' άνεμοζάλη
σέ δέρνουν, άλλα σύ
δέν γέρνεις τὸ κεφάλι,
ἐλπίδα μου χρυσή!

(δίς)

B'

Τ' ἀγέρι, τὰ νερά σου.
τὰ πράσινα βουνά,
τὰ τόσα θέλητρά σου
δέν ταύρα πουθενά.

*

Σὺ εἶσαι τ' ὄνειρό μου
τὸ μόνο 'ποῦ θωρῶ.
σὺ εἶσαι τὸ χωριό μου
'ποῦ τόσο λαχταρῶ.

*

Παντοῦ πετᾶς ἐμπρός μου
χαρά μου μυστικιά!
Βασίλισσα τοῦ κόσμου,
πατρίδα μου γλυκειά . . .

(δίς)

Πέραν, 4 Μαρτίου 1889.

ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

(ἄσμα προπαινετικόν)

Δημιώδης μελωδία. — Διεθύνσεις Παύλου Λάγχε.

Τῇ φίλῃ Ν.

A'

'Σ τὸ ἀκρογιάλι καρτερῶ
μὲ ἀνοιχτὰ πτερὰ.
γοργή βαρκούλα, βιαστικιά,
ἀγάπη μου γλυκειά.

*

Ὦ! ἄφες περὶ τὴν ἀπονιά
κ' ἰδέ τὴν 'ς τὰ πανιά. (δίς)

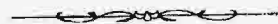
B'

Μαζὺ θὰ 'πάμε 'ς τ' ἀνοιχτὰ
πουλιὰ ζευγαρωτὰ
καὶ 'ς τῆς καρδιᾶς μας τὴ φωνή
γαλήνη θὰ γενῆ.

*

Τὰ κύματα μὴ φοβηθῆς
θὲ νὰ σταθοῦν εὐθύς (δίς)
τῆς γῆς νὰ διοῦνε τὴ θεῖα
'ποῦ φεύγει μακριά . . . (δίς)

Μάϊος 1891.

ΝΕΟΤΗΣ ΚΑΙ ΓΗΡΑΣ

Ἀφιερῶται τῷ φίλῳ Ἰ. Χ. Στεφοπούλῳ.

Χορὸς ἀνδρῶν. — Διδασκαλία Ὁ. Δετιέ. — Μουσικὴ γερμανικὴ.¹

Α'

Ὁ καιρὸς περνᾷ,
 ἴπισω δὲν γυρνᾷ.
 Περνάει μ' ἀστραπῆς φτερά,
 καὶ παντοῦ κυττάζει φθονερά.
 Ὅλους μας γῆρας καρτερᾷ.
 Μέσ' ἔς τὰ νεῖατα πετᾷ
 ἡ ζωὴ κ' ἡ χαρὰ.
 Φλόγες μ' αὐτὰ
 καθεὶς βαστᾷ.
 Κι' ἂν στρέψη ὁ χρόνος μὲ γέρου ἴματιά
 δῶστε φωτιὰ
 ἔς τὰ γηρατειά,
 ἔς τὰ γηρατειά
 δῶστε φωτιὰ.

*

Λουλοῦδι δίχως μυρωδιὰ
 πρὶν γείνη ἡ καρδιὰ

1. Ἐπανάληψις διδασκαλίας Π. Λάγκα. Ἐψάλλη ἐν τῇ Γαλλικῇ Πρεσβείᾳ διευθύνοντος τοῦ αὐτοῦ.

χαρῆτε ἔς τὰ νεῖατα
 τῆ ζωῆ, παιδιὰ.
 Τραγούδια πάντα τρυφερά
 καὶ γέλοια καὶ χαρὰ
 τροφή σας νά'χετε γλυκειὰ
 μ' ἀγάπη Σελκτικιά.

Β'

Ἄν περάση πειρὰ
 ἢ γλυκειὰ χτυπιὰ
 καὶ ἡ ζωὴ ἴνε βαρετή,
 τὴν καρδιὰ ὁ πόθος παραιτεῖ
 φεύγει εὐθύς
 ὅ,τι ποθεῖς
 καὶ μὲ ἴματιὰ Σολὰ
 Σὰ κυττᾷς χαμηλά.
 Τέτοια ζωὴ
 κάλλι' ἄς καῖ.
 Μὲ φλόγες τῆς νειότης σας δῶστε φωτιὰ,
 δῶστε φωτιὰ
 ἔς τὰ γηρατειά,
 ἔς τὰ γηρατειά
 δῶστε φωτιὰ.

*

Ἡ νειότη Σέλει συντροφιά
 λουλούδια κ' ἐμμορριά

μισεῖ τὸν χειμῶνα
καὶ τὴν συννεφιά.
Ὁ ἔρως ὅταν ποθητὸς
τὴν συντροφεύῃ αὐτός,
ξεχνᾷ καὶ γῆρας καὶ λοιπὰ
καὶ μόνον ἀγαπᾷ . . .

Πέραν, 2 Φεβρουαρίου 1887.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ¹

Ἀφιερῶται τοῖς φίλοις

Α. ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗ καὶ Α. ΔΕΛΑΤΟΛΛΑ.

Λογὸς ἀνδρῶν.

Μελωδία H. Boschard.²

A'

Σέ, τὴν θεὰν τῆς γῆς ἀπάσης
τὴν σεβαστὴν κ' ἐν οὐρανοῖς,
Σέ, ἣτις σίδηρον μαλάσσεις
καὶ τοὺς ἐν ἄδῃ συγκινεῖς,

χορὸς ἐνθέρμων ὀπαδῶν Σου,
θαυμάζων ἅμα κ' ἐπαινῶν,
προσέρχεται ἐνώπιόν Σου
πληρῶν δι' ὕμνων τὸ κενόν.

4 φωναί
(ἀνὰ δύο ἄνδρες
εἰς ἑκάστην)

1. Ἐψάλη ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγῳ καὶ ταῖς ἐσπερίσι τοῦ « Ἔρμος »
ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσικοδιδασκάλου Α. Δελατόλλα.

2. Ὁ ὕμνος αὗτος ἐμελοποιήθη ἤδη καὶ ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς μουσουργοῦ κ.
Γ. Δ. Παχτίκου λίαν ἐπιτυχῶς.

*

Τὸ βλέμμα ἐστραμμένον
πρὸς Σέ τὴν φίλην ἔχει
καὶ ἄφοβος προβαίνων
τὰ ἴχνη Σου προσέχει.

Μέ Σέ μιλῶ
ἀχώριστος ποθεῖ νὰ ζῆ.

B'

Σέ, ὦ μυστηριώδης γλῶσσα!
ἀγγέλων καὶ πτηνῶν φωνή,
μὲ τὰ πτερὰ Σου νῦν πετώσα
ἡ ἁρμονία ἐξυμνεῖ.

Οὐσία ὕμνων Σὺ καὶ μόνον
τῶν καρδιῶν μας ἀνασσα!
εἰς Σέ ὀφείλετ' ἀπ' αἰώνων
ἡ μόρφωσίς μας ἅπασα.

*

Ἄγριους καὶ θηρία
μ' ἐν βλέμμα ἡμερόνεις . . .
Πρὸ Σοῦ καὶ ἡ καρδιά
σκιρτᾷ τῆς Περσεφόνης.

Ψυχὴν καὶ νοῦν
τὰ θελήγητρά Σου ἐξυπνοῦν.

Πέραν, 1 Δεκεμβρίου 1892.

ΓΕΛΟΙΑ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ¹

Μελωδία καὶ διδασκαλία τοῦ διευθυντοῦ τοῦ χοροῦ κ. Α. Δελατόλλα, 1892-93.

Ἀφιεροῦνται τῷ φίλῳ Κ. Ν. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗ.

Α'

Τραγούδια καὶ γέλοια, γλυκεῖα συντροφιά,
 ἐλάτε γοργά,
 μὴ μένετ' ἀργά.
 Τῆς νειότης ἀδέλφια, τῆς γῆς ἐμμορφιά,
 ἐλάτε γοργά
 μ' ἀστραπῆς φτερά.
 Ἐμπρός, παιδιά,
 τραγούδια φλογερά,
 κ' ἀπ' τὴν καρδιά
 γελάτε μὲ χαρά.
 Οὐρρά, οὐρρά!
 ἐμπρός, παιδιά.

*

Τῆς νειότης, τῆς χαρᾶς, ζωὴ γλυκεῖα!
 μαγευτικιά!

Γιὰ τὸν φτωχὸ
 τραγοῦδι μοναχό.
 μ' αὐτὸ ξεχνᾷ
 τὰ τόσα του δεινά.

1. Ἔσμα ψαλὸν κατὰ τὴν ΠΕ' ἐπέτειον ἑορτῆν τοῦ «Ἑρμοῦ» καὶ ἐν ταῖς ἐσπερίσιν αὐτοῦ, κατ' ἀναζήτησιν δὲ ἐν ταῖς συναυλίαις τῆς Περσικῆς πρεσβείας καὶ τῆς « Συμπνοίας ».

Εἰς τὸ φτερό
 ἐμπρός χορό.
 Ἐλπίδα θετική
 μέσα 'ς τὸ γέλοιο κατοκεῖ.

*

Ποιὸς τὴ ζωὴ αὐτὴ δὲν θέλει,
 ποιὸς δὲν λαχταρᾷ;
 Περνάει ὁ καιρὸς μὲ τὴ βοή τοῦ τρά, λά, ρά.
 Ἄχ! ἡ ζωὴ γένεται μέλι
 μὲ τὸ τρά, λά, λά.
 Χαρά 'ς τὴν τὴν καρδιά 'ποῦ τραγουδᾷ καὶ γελά.

Β'

Παλμοὶ καὶ φροντίδες
 μακρὰ νὰ χαθοῦν
 καρδιά 'ποῦ πετᾷ
 δὲν 'ξέρει ἀπ' αὐτά.
 Καὶ πλούτη κ' ἐλπίδες
 μαζὺ ἄς σβυθοῦν,
 μᾶς φτάνει κρυφὴ
 τῆς καρδιάς τροφή.
 Ἐμπρός, παιδιά,
 τραγούδια φλογερά,
 κ' ἀπ' τὴν καρδιά
 γελάτε μὲ χαρά.
 Οὐρρά, οὐρρά!
 ἐμπρός, παιδιά!

*

Στιγμαῖς ἄσαν αὐταῖς
 δὲν θὰ 'πεθάνουνε ποτές.

Ἐδῶ ὁ νοῦς
 πετᾷ ἔς τοὺς οὐρανοὺς
 κι' ἀπ' τὰ ἕψηλά
 μὲ τοὺς σοφοὺς γελαῖ.

Ἐσὺ αὐτὴ τῆ γῆ
 καρδιάς πληγῆ
 νὰ γιατρευτῆ ἔμπορεῖ
 μόνο μὲ γέλοια καὶ χοροί.

*

Ἄχ! Νὰ τῆς λές, χρυσό μου ταῖρι
 σ' ἀγαπῶ πολύ,
 κ' ἐκεῖ τραγουδιστὰ νὰ τῆς ἔμιλης, νὰ σὲ ἔμιλη.

Ναί! τέτοιος ἔρωτας συμφέρει
 μὲ τὸ τρά, λά, λά,
 αὐτὸς μὲ τοὺς παλμοὺς
 καὶ στεναγμοὺς
 θὰ γελαῖ.

Πέραν, Γ' Νοεμβρίου 1892.

ΚΥΝΗΓΟΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ

Χορός ἀνδρῶν.

Α'

Ἐσὲ βράχους μέσα καὶ βουνὰ
 μονάχος τριγυρνᾷ
 μοῦ φαίνοντ' ὅλα σκοτεινὰ
 ἔσὲ γῆ καὶ ἔς οὐρανό,
 καὶ σπείρων θάνατον ἔδῶ
 μὲ βόλια τραγουδᾷ.
 Ἄλλὰ ἔθυμῶμαι μιὰ βραδυὰ
 ἔποῦ ἔπῃρα ἔς τὴν καρδιά
 ἀπ' τὴ μορφὴ τῆς τῆ γλυκεῖα
 μιὰ μαύρη τουφεκιά!

Β'

Αἰχμάλωτος μέσ' ἔσὲ θηριὰ
 καὶ χιόνια τοῦ βορειᾷ,
 ἔσὰ ἔθυμηθᾷ καρμιά φορὰ
 τὴν πρώτη μου χαρὰ,
 κοιτάζω μιὰ τὸν οὐρανό
 καὶ τοῦτο τὸ βουνό,
 καὶ μ' ὄνειρα χρυσὰ πετᾶν
 καὶ τ' ὄπλο μου κρατᾶν
 μ' ἀνάμνησι μαζί γλυκεῖα
 πετᾷ τὴν τουφεκιά!

Γ'

Μὲ στέλνει φῶς ἔς τὴν ξενητεῖα
 ἢ μαύρη τῆς μετιᾷ,

γι' αὐτὸ καὶ μέσ' ἔς τὰ σκοτεινὰ
 κυνήγι' ἴσ' ἂν περνᾷ
 χωρὶς σημάδεμα κτυπᾷ,
 καὶ μ' ἄγριο σκοπὸ
 σαρούς ἕξαπλόνω εἰς τὴ γῆ
 μ' ἀγιάτρευτη πληγῆ.
 Μὰ μ' ἔδωκε πειθὸ φονικῶ
 ἴδική της τουφεκιά!...

Ἀπρίλιος 1888.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ

(Tyrolienne).

Α'

Μέσ' ἔς τὰ χόρτα ἕξαπλωμένος
 μὲ γλυκειὰ φλογέρα
 σκορπᾷ ἔς τὸν ἀγέρα
 τραγούδια τερπνὰ.
 Τ' ἀηδονάκια τὰ ἕξυπνᾷ
 ἵπου ἵκοιμᾶνταν πέρα.

*

Κι' ὅλα τὰ πουλιὰ
 μέσ' ἀπ' τὴ φωνηρὰ
 βγαίνουν καὶ πετοῦν
 ἴσ' ἂν νὰ τὸν ζητοῦν...

*

Ἐένος ἔς ὅλ' αὐτὰ
 τὸ σκοπὸ βαστᾷ
 παίζων σκεπτικὸς
 ὁ βοσκός.

Β'

Ἡ αὐγὴ γλυκοχαράζει
 ἴσ' ἂν δροσιὰ λουσμῆνη·
 τὸ φῶς περιμένει
 τοῦ ἡλίου ἢ γῆ.
 Ἀλλὰ πρῶτη ἢ αὐγὴ
 στολισμένη
 βγαίνει.

*

Βγαίνει γιὰ νὰ ἴδῃ
 ποιὸς τὴν τραγουδεῖ,
 κ' ἔχει ἔς τὰ φτερὰ
 λούλουδα χλωρὰ.

*

Ἐένος ἔς ὅλ' αὐτὰ
 τὸ σκοπὸ βαστᾷ
 παίζων σκεπτικὸς
 ὁ βοσκός.

Γ'

Μὰ προφταίνει θυμωμένος
 μὲ μαλλιὰ ὀλόρτα
 καὶ πέφτει ἔς τὰ χόρτα
 ὁ ἡλιος εὐθύς.

Κι' ὁ βοσκὸς ὁ ἀπαθὴς
 ποῦταν ἕαπλωμένος
 φεύγει ἕς τὸ φτερό
 καὶ μέσ' ἕς τὰ βουνά
 μέρος δροσερό
 ναῦρη τριγυρνᾷ.

*

Ξένος δὲν εἶν' πειὰ
 ἕς τὴ γερὴ χτυπιά,
 μὰ πειὸ σκεπτικὸς
 ὁ βοσκὸς...

16 Ἰουλίου 1890.

ἜΣ ΤΟΝ ΒΟΣΠΟΡΟ!

Ἐψάλη ὑπὸ μικτοῦ χοροῦ ἐν Ταταούλοις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁμογενοῦς
 μουσικοδιδασκάλου κ. Κ. Γ. Σεραϊδάρη.

A'

Διέτε ἕς τὴ στεριά
 ἀπ' τὴ μιὰ μεριά
 τὴν Ἀνατολή τὴ ἕζακουστή
 κι' ἄντικρυ ἐκεῖ
 κόρη δυτικὴ
 διέτε ποῦ μ' αὐτὴν θεὸ νὰ πιαστή.

*

Βόσπορε γλυκέ,
 νύμφαι θελκτικαὶ
 πιάνονται γιὰ σὲ τὸν ἔραστή.

B'

Ἦθελα νὰ διᾶ
 ποιὰν ἀπὸ τῆς δυὸ
 δίνεις τὴν καρδιά, ποιὰν ἀγαπᾶς.
 Κι' ἀπὸ τὸ κῦμα ποιὰ
 πέρνει τὴ χτυπιά,
 πειὸ συχνὰ φιλιὰ ἕς ποιὰν σκορπᾶς.

*

Τὴν Ἀνατολή
 κῦμά σου φιλεῖ
 μ' ἄλλο τριγυρνᾷ
 ἕς τ' ἄντικρυνά.

Γ'

Εἶσαι ἀσταθὴς,
 καὶ τῆς δυὸ ποθεῖς.
 Σὺ! διπλὴ ζητᾶς τὴν ἐμμορφιά.
 Μένε ἀγαπᾶν
 κ' ἔχε ταις λοιπὸν
 καὶ τῆς δυὸ μαζὺ γιὰ συντροφιά.

*

Ἔχεις ἕς τὴν καρδιά
 πέτραις κι' ἀμμουδιά,
 μὰ καὶ σὺ εὐθύς
 θά νικηθῆς...

1892.

ΕΝΘΥΜΟΥ¹

Εἰς ἀποῦσαν φίλην . . .

Μορφῶδια.

Α'

Ἐνθυμοῦ, γλυκεῖα φίλη,
 μὲ τὰ τρέμοντά μας χεῖλη
 ποίους ὄρκους ἐν δακρύοις
 ἀντηλλάξαμεν ὁμοῦ.
 Ἐνθυμοῦ καὶ μὴ λησμόνει
 ἐν τῇ ἀναμνήσει μόνῃ
 μ' εὐτυχίαν μὲ μεθύεις·
 μὴ λησμόνει! ἐνθυμοῦ...

Β'

Εἶνε νύξ· πλὴν θ' ἀνατείλει
 ἢ χρυσόπεπλος αὐγή.
 Θὰ συναντηθῶμεν, φίλη,
 πάλιν πάλιν ἐν τῇ γῆ.
 Κι' ὅταν θὰ συναντηθῶμεν
 περωτὸς θὰ σ' ὀδηγῶ,
 (δίς) { κ' ἐν ὀνείροις θὰ συζῶμεν
 βασιλεῖς, ἐσὺ κ' ἐγώ.

Πέραν, 1893.

1. Ἐψάλη ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐσπερίδι τοῦ «Ἑρμῶς» τῆς περιόδου 1892-93
 ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν βαρυτόνου Α. Ρ. Φιορέντζη.

ΩΔΗ*

εἰς τὴν ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΗΝ ΤΟΝ ΕΡΜΗΝ ΤΗΣ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 1893.

Διέθυσται χοροῦ ὑπὸ Α. Δελατόλλα. — Μελῶδια Η. Boschard.

Α'

Ἡ παρουσία σας, ἑταῖροι,
 καρδίαν πᾶσαν συγκινεῖ·
 πλὴν εἰς ἡμᾶς τὸ δάκρυ φέρει
 μυστηριώδης ἰδρονή...

*

Ἐκεῖ συγκάτοικοι σεῖς εἶσθε
 μετὰ τῶν φίλων μας Μουσῶν
 καὶ μετ' αὐτῶν συνεννοεῖσθε
 ἀνά τὸν θεῖον Παρνασσόν.

*

Πλὴν τ' ἄσμα μᾶς ἐνόνοι
 συμβάλλοντας τὸ θεῖον
 καὶ εἴμεθα πλησίον
 ἐν τῷ αὐτῷ ἀγῶνι.

*

Σᾶς προσφωνεῖ
 τοῦ Λυριστοῦ Ἑρμοῦ φωνή.

* Τὴν ᾠδὴν ταύτην προσεφώνησεν ὁ κ. Μαρκόπουλος ἅμα τῇ εἰσόδῳ τῶν
 ἑταίρων τῆς «Φιλαρμονικῆς», μεθ' ἧς ἐψάλη αὕτη ὑπὸ τοῦ χοροῦ τοῦ «Ἑρμῶς».

Β'

Τὴν εὐγενῆ μορφήν σας ψαύει
 τοῦ Ἑλικῶνος ὁ αἶρ
 καὶ δι' αὐτοῦ ποτὲ δὲν παύει
 ἀναρπλεγόμενον τὸ πῦρ,

*

τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτος τὸ θεῖον
 πρὸς τὴν φιλτάτην Μουσικήν,
 τὸ νέκταρ τοῦτο τὸ μεθύον
 χορείαν νῦν Ἑρμαϊκὴν.

*

Πλὴν τοῦ αὐτοῦ αἴερος
 θαπεία μᾶς φλογίζει
 κ' ἐντὸς μας πτερυγίζει
 ὁ ἰδικὸς σας ἔρωτς...

*

Σᾶς προσφωνεῖ
 τοῦ Λυριστοῦ Ἑρμοῦ φωνή.¹

Πέραν, 28 Μαρτίου 1893.

1. Ἐπεδόθη ἀντίγραφον τῆ προέδρῳ τῆς «Φιλαρμονικῆς» κ. Σ. Σπάθῃ, καλλιτεχνικώτατα ἐπεξεργασθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου διακεκριμένου καλλιγράφου κ. Γ. Ἀρβανιτάκη, ἐκ μέρους τοῦ «Ἑρμοῦ», ὡς ἐνθύμιον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συναντήσεως τῶν δύο μουσικῶν σωματείων.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΟΥ

STANOGIO
MIRANO

ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΣ

ἦτοι

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ἢ ΕΚΕΙΝΗΝ;

Ἀφιερῶται τῇ παιδικῇ μου φίλῃ ***

Ἦσαν νὰ ἤμουνα 'ς τ' ὄνειρό μου εἶδα
 ἔρημος, φτωχός, δίχως μιὰ ἐλπίδα·
 ἀπὸ βάσανα εἶχα γυρτὸ τὸ σῶμα
 κ' ἤμουν γέροντας πρὶν γείνω νεὸς ἀκόμα.
 Τ' ἄνθη δι' ἐμὲ δὲν εἶχαν μυρωδιά
 καὶ 'ς τὰ στήθη μου ἔσπασε ἡ καρδιά.

Ἦέρασε καιρός! ἦρταν ἄλλα χρόνια·
 τ' ἄνθη μύριζαν κ' ἔψαλλαν τ' ἀηδόνια·
 δὲν ἤμουν φτωχός· μὲ εἶχε βροῖα μιὰ ὥρα
 'ποῦ μοῦ ἔχαρισε τοῦ οὐρανοῦ τὰ δῶρα,
 κ' εἶχα ἔρωτα κ' ἀγάπησα γερὰ,
 καὶ ὁ πρὶν γυρτὸς ἔπετοῦσα μὲ φτερά ...

Κεῖ ἄκουσα φωνὴ ἔξαφνα μιὰ μέρα
 Ἦσαν νὰ ἤρχουνταν μέσ' ἀπ' τὸν αἰθέρα.
 Ἦέταζα εὐθύς 'ς τὰ σύννεφα μὲ βία
 κ' ἀφουγκρῆστηκα μιὰ πρότασι ἀγρία!
 Ἦγνωστη φωνὴ 'ποῦ κλόιζε τὴ γῆ
 Ἦπρότεινε 'ς ἐμὲ φρικτὴ ἀνταλλαγή ...

— Γύρνα δὲ, θνητέ, διὲ τὸ σύμπαν ὅλο·
 θάλασσα καὶ γῆ, τ' οὐρανοῦ τὸν θόλο·

τᾶχω ἐγὼ αὐτὰ καὶ μόνος τὰ ὀρίζω,
 μὰ ὄλα ἔς ἐσὲ ἀμέσως τὰ χαρίζω
 ἴαν προτιμᾶς αὐτὰ ἀπὲ τῆ θεᾶ
 ὅπου μὲ ἄρπαξες καὶ μὲ ἔχεις μακρὰ ...

Μὲ ἔφερε ἡ φωνὴ ἐκείνη τῆ μορφῆ της,
 κ' ἔβλεπα ἔς αὐτὴν τὴν καταγωγὴ της!
 Μοῦ ἔφυγε εὐθύς τὸ θάρρος κ' ἡ χαρὰ μου
 κ' ἐννοιωθα νεκρὰ πῶς ἦταν τὰ φτερά μου.
 Ἄλλὰ μιὰ φωνὴ ἔς τὰ στήθη μυστικὴ
 μοῦ ἐθύμισε τοὺς ὄρκους της ἐκεῖ ...

Μοῦ ἐθύμισε τόσαις της θυσίαις,
 ὑποσχέσεις της μυστικαῖς μυριάις,
 τόσα δάκρυα ποῦ ἔχυσαν ἐνωμένοι,
 κ' εἶπα ... ἡ θεὰ μοῦ ἦταν ἐρωμένη!
 Ἦ τὴν πεποιθήσι μου τότε πειρὰ πετῶν
 ἐννοίωσα πῶς ἤμουν πρῶτος τῶν θνητῶν ...

Ἄνατρίχισσα! ... Στρέφω τὴ ματιὰ μου·
 βλέπω γύρω μου ... καὶ ἔς τὴν ἀγκαλιὰ μου!
 Ἐλαμπαν παντοῦ τοῦ σύμπαντος τὰ κάλλη,
 μὰ ἡ λάμψι της ἦταν πειρὸ μεγάλη ...
 Κ' εἰς τὸν ἄγνωστό μου εἶπα μὲ θυμὸ·
 — Καὶ ἐμπρὸς ἔς τὸ σύμπαν κείνην προτιμῶ ...

Ἄλλ' ἂν ἔς τ' ὄνειρό μου τῶπανε τὰ χεῖλη,
 τῶρα ἡ καρδιὰ μου σοῦ τὸ λέγει, φίλη ...

Πέραν, 1884.

Πρὸς τὸν ποιητὴν Λαμαρτῆνον¹

μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Γραζιέλλας του.

Εἶδα νὰ γράφης μὲ καῦμό πῶς ἄλλος ἀπὸ ἴσένα
 ἔς τὸ μνημῆμα τῆς Γραζιέλλας σου δὲν ἔχυσ' ἓνα δάκρυ!
 κι' ὅτι τὴν ἠθάψαν ἔρημη εἰς τοῦ ἱεροῦ τὴν ἄκρη
 χωρὶς καμμία ψαλμουδιὰ καὶ στεναγμὸ κανένα ...

Ἄλλ' ἄρά γε μέσ' ἔς τὴ νυκτιὰ καὶ πρὶν καλοχαράξῃ
 γιατί νὰ ἦν ἀπὸ παντοῦ τὸ μνημῆμα της βρεμμένο,
 καὶ ποιὸς ἐκείνη τὴ δροσιὰ ἐκεῖ τὴν ἔχει στάξει
 ἴσὲ μνημῆμα ἔρμος, καθὼς λές. ἴσὲ μνημῆμα ἔς ὄλους ξένο;

Δὲν εἶνε δάκρυα αὐτὰ τοῦ οὐρανοῦ δὲν εἶνε,
 ποῦ τὰ γεννοῦν οἱ στεναγμοὶ τῆς γῆς κ' ἡ στενοχώρια;
 Καὶ δὲν τὰ κρύβουνε αὐτὰ οἱ ἄγγελοὶ μας χῶρια
 γιατί νὰ τὰ χύνουνε ἐκεῖ ποῦ πρέπει, Λαμαρτῆνε;

Μαζὺ μὲ τὸν ἀθάνατον ἐσὲ θνητοὶ δὲν κλαῖνε·
 ἔχει οὐράνια πηγὴ τὸ δάκρυ τὸ δικό σου
 καὶ καίει· θέλει δάκρυα φωτιὰ! κι' αὐτὰ νὰ καίνε ...
 καὶ νὰ τρυποῦν τὸ λάκκο της νὰ λένε τὸν καῦμό σου ...

Ἄλλ' ἂν δὲν σὲ συντρόφευσε κανεὶς ἔς αὐτὸν τὸν θρηνο,
 ἂν μόνος σου ἐστέναζες ἐκεῖ ... μακρὰν ἀνθρώπων,

1. Ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1886 ἐν τῷ Ἐγκολπίῳ στατιστικῷ ἡμερολογίῳ
 Κ. Ν. Μαρκοπούλου τῷ ὑπὸ τὸν τίτλον « Τὸ ἔτος 1887 ».

μὲ τὰ ζεστά σου δάκρυα ζωντάνεψες τὸν τόπον,
κ' ἔτσι ἡ γῆ 'συντρόφευε ἐκεῖ τὸν Λαμαρτῖνο ...

Ναί· σέ 'συντρόφευσεν ἡ γῆ, κ' οἱ μαῦροι στεναγμοὶ τῆς
ἦταν ἐκεῖν' ἡ καταχνιά 'ποῦ ἔλυσε 'ς τὸ μνήμα ...

Ἐκλαιες σὺ τῆ φίλῃ σου κ' ἐκείνη τὸ παιδί τῆς,
κ' ἐκάμανε τῆ ψαλμοῦδιὰ τ' ἀηδόνι καὶ τὸ κύμα ...

Ἐν Ταταούλοις, 1886.

Μακρὰν ἀπ' τὴν ἀπόλαυσι!

Ἀπάντησις τῷ φίλῳ Α.

Μὲ εἶπες ἡ ἀπόλαυσις πῶς εἶνε εὐτυχία ...

πλὴν λάθος ἔκαμες θαρρῶ·

λάθος μεγάλο, τρομερό ...

Ἢ στιγμιαία ἡδονὴ καλεῖται εὐφροναία ...

Ἦχι· δὲν εἶμαι σύμφωνος 'ς τὴν τολμηρῆ σου γνώμη·

τὴν ἐδοκίμασα κ' ἐγώ,

τὸ λάθος πλὴν τ' ὁμολογῶ,

καὶ προτιμοῦσα νὰ ποθῶ ἀπόλαυσιν ἀκόμη.

Ἦταν 'ς τὸ στήθος μας σκιρτᾷ ὁ πόθος καὶ κορώνη,

ἔχει πολὺ γλυκερὰ τροφή

ἀπ' τὴν ἐλπίδα τὴν κρυφῆ,

καὶ εἶνε ἡ ἀπόλαυσις ἀνάμνησις καὶ μόνη ...

Τώρα 'ς τὰ ἄνθη 'π' ἀπαντῶ τὸ χέρι δὲν ἀπλώνω·
περνῶ μονάχα καὶ θωρῶ
τὸ κάλλος τῶν τὸ θροσερῶ
κ' εὐρίσκω ἄλλην ἡδονὴ νὰ τὰ μυρίζω μόνο.

Σκέψου τὸ ἄνθος 'σὰν κοπῆ κατόπιν τί θὰ μείνη!
τὸ μυρωδάτο του κορμί
θὰ νεκρωθῆ σὲ μὲν στιγμῆ
καὶ ἄραντῃ θὲ νὰ γενῆ ἡ ἐμμορφία ἐκείνη.

Μάθημα πῆρα θλιβερό καὶ τὴν ἀλήθεια εἶδα
πῶς εἶν' ἡ ἄγνοια καλὴ
'ποῦ μὲ τὰ ὄνειρα 'μιλεῖ
καὶ δίνει ὡς ἀπόλαυσι γὰ πάντα τὴν ἐλπίδα.

Ἦνειρα πλάττε, ἔλπιζε καὶ φεῦγε τὰ πλησίον.
Ἄπολαυσις... θὰ πῆ κρυφῆ
τῆς ἡδονῆς καταστροφῆ,
κ' εἶνε φρικτὸν ἐρείπιον τὸ παρελθὸν δεικνῦον...

Μακρὰν ἀπ' τὴν ἀπόλαυσι! ὦ, μὴ τὴν πλησιάζης·
ὑποῖαν ἰδέα θεϊκῆ
ἔχεις 'ς τὰ στήθη μουσικῆ
μαζὺ μ' αὐτὴν ὦ! πίστευσε, ἀμέσως θὰ τὴν χάσης.

Μακρὰν!... Καὶ τὸ φεγγάρι αὐτὸ 'ποῦ τόση ἔχει χάρι
ἀπὸ κοντὰ εἶνε σωρὸς
κατάμαυρος καὶ φοβερὸς
καὶ εἶνε κάθε ἄλλο τι παρ' ἄργυρὸ φεγγάρι.

Κάποιαις φοραῖς χρειάζεται 'ς τὸν κόσμον ἡ ἀπάτη!
ὑπάρχουν πράγματα πολλὰ
'ποῦ εἶν' ἀπὸ κοντὰ θολὰ
ἐνῶ ἡ φαντασία μας ὀλόγρυσσα τὰ πλάττει...

Μακρὰν ἀπ' τὴν ἀπόλαυσι! Ἦνειροπόλει μόνον
νὰ ἔχης πόθον διαρκῆ
κ' ἐν βλέμμα... λέξεις τις ἀρκεῖ
νὰ ἦνε εὐτυχία σου εἰς τὸν γλυκὺν σου πόνον...

Πέραν, 1888.

“Ὅ,τι ὠραῖον μὲ μαγεύει!

Τῷ κ. Κ. Ν. Μαρκοπούδῳ.

Ἦσαν διῶ λουλούδια ἔμμορφα ὄλο δροσιὰ καὶ χάρι,
μῖα συγκίνησι γλυκερὰ
μέσα ἔς τὰ στήθη μυστικὰ
κάνει τὸ χέρι μου εὐθὺς ν’ ἀπλώσῃ νὰ τὰ πάρῃ.

Ὅταν ἀκούσω μουσικῆς ἀπλούστατα κομμάτια,
ἀνατριχίζω ἔς τὸ λεπτό,
μαζὺ μ’ αὐτὰ ἕψηλά πετώ
κ’ αἰσθάνομαι πῶς βρίσκουμαι ἔς οὐράνια παλάτια.

Εἶδα προχθὲς ἐρωτικὸ ζευγάρι ἔς ἓνα μέρος·
λάμπ’ εἶχε αὐτὸς ἔς τὴ φορεσιὰ,
ἐκείνη ἔς τὴ μορφὴ δροσιὰ,
καὶ τὴ σκιὰ τοὺς ἔκαμε μὲ τὰ πτερὰ ὁ ἔρωτος ...

Παντοῦ, παντοῦ ἡ ἔμμορφα αἰχμάλωτο μὲ δένει.
ἢ ἔς ἄψυχα ποτὲ τὴν διῶ
ἢ ἔς ἔμψυχα ... καὶ εἰς τὰ δυὸ
μαγεύομαι ἀκούσια, ἀλλ’ εὐχαριστημένη ...

“Ὅ,τι ὠραῖον καὶ ἂν ἰδῶ, ἀμέσως μὲ μαγεύει·

— ὁ βίος μας εἶνε βραχύς —

Ἦές μου δὲν εἶμαι εὐτυχεῖς

Ἦπῳ καρδιὰ ὁποῦ τὸ πᾶν ἔς αὐτὴ τὴ γῆ λατρεύει;

1. Ἐδημοσιεύθη μετὰ τῆς ἐπομένης ἀπαντήσεως ἐν τῷ περιοδικῷ «Ὁ Κῆρυξ» κατὰ τὸ 1891.

Τὰ ἴματιά μου ἑσνήθισαν εἰς τὴν τροφὴ τῶν τούτη·
θαμβώνονται, καὶ ὅμως ποθοῦν
καὶ δεύτερον νὰ θαμβωθοῦν
ἀπὸ μιὰ λάμπι ἐμμορφίως, ἀλλ’ ὄχι ἀπὸ πλοῦτη ...

1 Μαρτίου 1890.

ΕΛΕΝΗ Ν...

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΗΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ ΕΛΕΝΗΙ Ν...

Προσπάθει νὰ μαγεύης.

Ἐν τούτοις ... θέλει ὄρια καὶ ἡ εὐαισθησία.
Τὸ ἔξέρω ... θὰ φανῶ τραχὺς,
ἂν πῶ πῶς εἶσαι δυστυχῆς
μ’ αὐτὴ σου τὴν καλὴ καρδιά. Ἦοῦ σπεῖρει τὴν λατρεία ...

Ἄλλὰ λυποῦμαι Ἦοῦ αὐτὴ εἶν’ ἡ σωστὴ ἀλήθεια,
καὶ εἰς τὸν σημερινὸ καιρὸ
τὸ αἶσθημα τὸ τρυφερό,
Ἦσαν τὸ σκουληκι ἔς τὸν καρπὸ, τρώγει κρυφὰ τὰ στήθια.

Πρόσεχε, πρόσεχε πολὺ εἰς τῶν Ἦματιῶν τὴν πλάνη·
προσπάθει νὰ μὴ θαμβωθῆς
εἰς ὅ,τι διεῖς εὐθὺς εὐθὺς·

ὅποιος ἔξετάζει κ’ ἐρευνᾷ καλὰ, ποτὲ δὲν χάνει ...

Βύθιζε πάντοτε βαθειά τὸ βλέμμα σου καὶ κρίνε,
 γιατί ἀξία δὲν δηλοῖ
 μὲ τὸ ν' ἀστράφτη μιά στολή ...

Ποτὲ τὸ ἐξωτερικὸ ἀπόδειξις δὲν εἶνε ...

Φοβοῦ ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἐμμορφιά. 'Ελένη'
 σταμάτα· ζέταζέ την μιά,
 γιατί ἡ μεγάλη ἀσχημιά
 πολλαῖς φοραῖς 'ς τῆς ἐμμορφιάς τὰ ρούχα εἶν' κρυμμένη.

'Αλλοίμονο, εἰάν ζητᾶς ἀλήθεια νὰ μαντέψης!
 Εἶν' ἡ ἀλήθεια σκοτεινὴ
 καὶ εἰς τὸ φῶς γιὰ νὰ φανῆ
 χρειάζονται τρία τινά: κρίσις, καιρὸς καὶ σκέψις ...

Εἰς τῆς καρδιάς σου τοὺς παλμούς ἀμέσως μὴ πιστεύης'
 πολλάκις εἶν' ἀπατηλοί·
 πᾶρ' τῆ 'δική μου συμβουλὴ
 κ' ἀντὶ τοῦ νὰ μαγεύεσαι, προσπάθει νὰ μαγεύης.

2 Μαρτίου 1890.

Τέ εἶνε ὁ βίος;

Γιὰ τοὺς συντρόφους τῶν κλεινῶν ... Χρυσοῦ καὶ κυρ 'Αργύρη
 ὁ βίος εἶν' σταλαγματιὰ ὠραίας μυρωδιάς ...
 μὰ γιὰ τοὺς φίλους τῆς κυρᾶς 'Ανα-παρα-διάς
 ὁ βίος εἶνε φαρμακιοῦ ἀτέλειωτο ποτήρι ...

Μάρτιος, 1885.

Τὸ ἄστρον τῶν μάγων.¹

'Ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὴν φίλην Μ.

Α'

Μόνο δυὸ μῆνες θὰ φανῆ,
 'ξεφώνιζαν οἱ ἀστρονόμοι,
 καὶ τώρα 'πᾶψαν τὴ φωνή,
 ἐπειδὴ στέκεται ἀκόμη ...

*

'Σωπάσανε καὶ ἀποροῦν
 γιατί 'σταμάτησε τὸ δρόμο,
 καὶ εἰς τὰ ὕψη προχωροῦν
 μὲ τηλεσκοπία 'ς τὸν ὦμο!

Β'

Μὰ δὲν θὲ ναῦρουν τὴν αἰτία, γιατί ὁ νοῦς των δὲν πηγαίνει
 πῶς γιὰ τὴν ἰδική μου μόνο 'σταμάτησε τὴν ἐρωμένη ...
 'Ξέρεις τί τρέχει; ... 'Σ τὸ φεγγάρι καὶ 'ς τ' ἄστρα πάντα
 [σ' ἐπαινοῦσα,
 κ' ἐκεῖνα τοῦπανε, — « Πρὶν φύγης, στάσου νὰ διῆς μὲν
 ['Αρετοῦσα ».

1. Ὃτε κατὰ τὸ 1890 ἐφάνη εἰς τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ ὁ γνωστὸς ἐκεῖνος ἀστὴρ, ὁ ὑπὸ τῆς ἀστρονομίας « ἀστὴρ τῶν μάγων » κληθείς, πανταχοῦ δὲ ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ἐγένετο λόγος περὶ διμήνου μόνον διαμονῆς αὐτοῦ, διαφυσθείσης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐγράφη τὸ παρὸν ὡς ἐξηγοῦν οὕτως τὴν αἰτίαν τῆς περαιτέρω διαμονῆς του ...

Καὶ ἄκαρτεροῦσε ἄκαρτεροῦσε γιὰ νὰ σὲ διῆ... νὰ δώσῃ γνώμη,
καὶ ἀπὸ ἄνευ μαγεμμένο ἐξέλασε τοὺς ἀστρονόμοι.

*

Τέλος σὲ εἶδε! καὶ τί τύχη νᾶμαστ' οἱ δυό μας πλάι, πλάι·
τώρα κι' αὐτὸ θὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἐμμορφιά σου ὅπου ἴκη.
Καὶ τόσο σ' ἄρεσε, ποῦ εἶπε οἱ ἔπαυνοι πῶς ἦταν ἴδιοι...
Ὡ! ἔβγα νὰ σὲ διῆ καὶ πάλι, ἔβγα καὶ βιάζεται νὰ φύγῃ.

Πέραν, 2 Ἰουνίου 1890.

Εἰς τὰ πράσινά της φύλλα!

Τῆ φιλίᾳ Α.

Ἄν τὰ πράσινα τὰ φύλλα τὴν ἐλπίδα ἐξηγοῦνε,
τί μ' αὐτὴν κερδίζω τάχα;
Πεῖθὲ καλὰ δὲν θᾶταν νᾶχα·
ἄλλα πεῖθὲ πιστὰ λουλουδία, τὴν ἀλήθεια νὰ μὲ ποῦνε;

*

Στείλε, στείλε κάτι ἄλλο ποῦ τὸ μῖσος νὰ σημαίνει·
στείλε τὴν ἀποστροφή σου...
προτιμῶ τὴν στέρησί σου
ἀπ' ἀόριστη ἐλπίδα μέσ' ἔς τὸ ἄγνωστο κρυμμένη.

*

Παίζεις σὺ μ' αὐτὰ τὰ φύλλα ἐπικίνδυνον παιγνίδι,
καὶ ἀλλοίμονο ἔς ἐμένα
ἂν κρατήσω μόνον ἕνα.
Ἰὰρ' τα ἴπισω· δὲν τὸ κρύβω εἰς τὸν κόρφο τέτοιο φεῖδι.

*

Μ' ἀναψες φωτιά, κι' ἀκόμα τὴν φυσᾷς νὰ μεγαλώσῃ
μ' ἀνοιξιᾶτικο ἀγέρι,
φλόγαις κι' ἄλλαις γιὰ νὰ φέρῃ
εἰς τὰ τόσα ὄνειρά μου, εἰς τοὺς πόθοι μου τοὺς τόσοι...

*

Πᾶψε πεῖθὰ ὀλίγο στάσου! ὄπλα μὴ ἔς τὸν ἐραστή σου·
βύθισε βαθειὰ τὸ βλέμμα
τῆς καρδιάς του διέ τὸ αἶμα
καὶ πληγὴ εἰς τὴν πληγὴ του μὴ προσθέτῃς... ἀροπλίσου.

*

Εἰς τὸν θρόνον τῆς καρδιάς μου σὺ πῶς βασιλεύεις νοιώθω.
Φτάνει ἡ σκληρὴ σου στάσις·
μὴ ζητᾷς νὰ μοῦ χαλάσῃς
μὲ τὰ πράσινά σου φύλλα τὸν βασιλικὸ τὸν πόθο.

*

Εἶνε πρόσκαιρα τὰ νεῖα καὶ ἡ ἐμμορφιά περνάει·
θὲ νὰ φύγουν ἴλιγη σκέψι
ὁ καιρὸς πρὶν μᾶς τὰ κλέψῃ,
καὶ πρὶν πάψῃ ἡ καρδιά μας μέσ' ἔς τὰ στήθεα νὰ κτυπάῃ.

Πέραν, 1892.

Μανουήλ Γεδεών.

Μικρά σκιαγραφία.

Τῷ φίλῳ Δ. Κ. Θεοδώρου, εἰς Λονδῶνον.

Α'

Ἐντὸς τῆς κεφαλῆς του κλειῶν
 ἀόρατον, μηχανικόν,
 ὀλόκληρον τυπογραφεῖον,

— τὸ μέγα του μνημονικόν, —

ἀσπραπιαίως ἐκτυπώνει μετὰ δυνάμεως μαχητήτου
 πᾶν ὅ,τι ἄξιον ἐγκρίνουν νὰ ἴδωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ του ...

Β'

Ὡς δ' ἐν βιβλίῳ τὸ φυλάττει
 μετὰ στοργῆς πρωτοφανοῦς
 καὶ καθ' ἑκάστην τ' ἀναπλάττει
 ὁ ὠκεάνειός του νοῦς ...

Ἴνα πλεχθῆ ὁ στέφανός του, λέγουν αἱ Μοῦσαι αἱ ἐννέα,
 χρειάζεται ἀρχαία δάφνη, καθὼς καὶ ποίησις ἀρχαία ...

Πέραν, 14 Σεπτεμβρίου 1890.

Ἡ γυνὴ ἐν τῷ ἔρωτι!

Ἀφιερῶνται εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνης ...

Α'

Ἐκείνης ... ναί, τῆς ἀνωτέρου,
 ποῦ ὅταν ἀγκιστὸς μοὶ ἦτο,
 ἀπὸ τὴν ἀπειρὴ ψυχῇ μου
 ἐλπίς καὶ μέλλον ἐκαλεῖτο.

Ἄν μ' ἐρωτήσετε ποῖά εἶνε.
 σωστὸ δὲν ξαῦρω τὸνομά της·
 μόνον τὰ βόδα, αἱ μυρσῖναι,
 ἔξυρω π' ἀνθίζουσι μπροστὰ της.

Τὸ ὄνομά της δὲν εἶν' ἓνα·
 κάθε της πράξι τὴν βαπτίζει·
 ὅποιος τὴν εἶδε ἴσᾶν κ' ἐμένα
 πολλὰ ὀνόματα γνωρίζει ...

Καθεὶς χωρὶς νὰ τὴν ῥωτήσῃ
 εὐθὺς τὸ πῶς τὴν λὲν μαντεύει·
 τόσα τὴν προίκισε ἡ φύσι,
 π' ὅποιος τὴν βλέπει τὴν λατρεύει.

Ἀλλὰ βαθεῖα ἂν τὴν γνωρίσῃ,
 τὴν διῆ καλὰ καὶ τὴν ἔξετάσῃ,
 τότε ἡ λατρεία του εὐά σβύση
 καὶ ἴσᾶν κ' ἐμὲ εὐά τὴν ξεγάσῃ ...

Β'

... Τὴν ἑλπίδα ἔς ἓνα σημεῖο,
 ποῦ δὲν ἐλάτρευσε κανένας,
 καὶ ἔς ἐραστὰς της χίλιους δύο
 πάλιν ἐγὼ εὐά ἤμουν ἓνας ...

Ναί· δὲν τὸ κρύβω· ἡ λατρεία
 ἡ ἰδική μου ἦτο μῦθος,
 κ' εἶχα ἡφαίστεια μυρία
 καὶ ἐπανάστασι ἔς τὸ στήθος ...

Τὴν ἑλπίδα ἔς ἓνα σημεῖο,
 μὴ ἔξυροντας πῶς εἶν' ἀλήθεια,
 ὅτι τῆς λείπει — δυστυχία —
 τὸ πᾶν ... καρδιὰ ἀπὸ τὰ στήθια.

Κάμνει εὐσάεις ... σὲ ζωπεύει,
 εὐσάεις πῶς σβύνεται, πῶς λυώνει·
 μαγεύεται καὶ σὲ μαγεύει,
 κ' ὅλα ὑπόκρισις καὶ μόνη!

Τὴν εἶδα· ἦτο τέχνη ὅλο
 ὅταν παρίστανε ἐμπρὸς μου ...
 καὶ ἔπαιξε τὸ πρῶτο βόλο
 ἔς τὸ μέγα εἴατρον τοῦ κόσμου.

Σάρρα Βερνάρ αὐτὴ δὲν ἦτο·
 ἐκείνην πλην ὑπερτεροῦσε!
 γιὰ τὴν Βερνάρ συνεινεῖτο
 καὶ τὴν ὑπόκρισις ἔξυνοῦσε ...

Ἐναῖκα ἡ Βερνάρ δὲν μοιάζει·
 εἶνε ἐξάρσεις μεγάλη·
 κ' ὁ κόσμος ὅλος τὴν εὐαμάζει
 γιὰτὶ αἰσθάνεται καὶ πάλαι ...

Γ'

... Τὴν ἑλπίδα σου Παναχία!
μὴ ξεύροντας πῶς εἶν' ἀλήθεια,
ὅτι τῆς λείπει — δυστυχία —
τὸ πᾶν... καρδιά ἀπὸ τὰ στήθια.

Ἐἴθε μηχανικῶς κινεῖται
ἐνῶ γελά, ἔμπορεῖ νὰ κλάψῃ,
ν' ἀναισθητῆ ὡς πάθος, εἶτε
ἀπὸ τὸν ἔρωτα ν' ἀνάψῃ...

ὦ! δὲν τὴν ἀδικῶ· δὲν πταίει·
ἔγεννηθηκε μ' αὐτὸ τὸ πάθος.
Πταίουν οἱ ἄσχετοι οἱ νέοι
ἔποῦ δὲν τὸ βλέπουνε τὸ λάθος.

Ἀναισθητῆ χωρὶς νὰ ξέλη
περνάει τῆς ζωῆς τὸ βέμμα
καὶ βίγχει μυριάδες βέλη
μ' ἓνα τῆς μόνον γλυκὸ βλέμμα...

Ἄλλοίμονον εἰς ὅποιον τύχη
ἐμπρός εἰς τὴ ἑλπίδα ἐκείνη,
καὶ ὅποιον ἢ κακὴ του τύχη
ἔς τὰ δίχτυα τῆς τὸν διευθύνει...

Δ'

Ἄχ! μιὰ φορά — κακὴ ἢ ὦρα —
ἔς αὐτὰ τὰ δίχτυα εἶχα πέση·
μὲ γελοιο ἐνθυμοῦμαι τώρα
τὴ δύσκολή μου τότε ξέσι.

Ἐθυμοῦμαι ποῦ γὰρ νὰ γλυτώσω
νὰ βροῦ τὴν πρώτη εὐτυχία,
ἐκόντεψα ζωὴ νὰ δώσω
ἔς αὐτὴν τῆς γῆς τὴν Παναχία...

Ἡέραν, 12 Ἰανουαρίου 1889.

Ἐάν ὄνειρο μοῦ εἶχε κλαίσει
κι αὐτῆς μου τῆς ψυχῆς τὸ ἑλπίδα,
ἀλλ' ὅταν εἶχα περὶ ξυπνήσει
εἶδα μὲ φρίκη τὴν ἀπάτη...

Καὶ τότε διάβασα ἔς τὰ βάλθη
ἔποῦ εἶχε ἡ φωνικὴ ἑλπίδα τῆς
ἐν ὄνομα· καὶ εἶχα μάθει
ΓΥΝΗ πῶς ἦτο τὸνομά τῆς...

Γυνή! εἶν' ἀνίγμα ἀρχαῖο
ἔποῦ δὲν τὸ ἔλυσαν οἱ χρόνοι·
λουλοῦδι ὄροσερό, ὄρατο,
μὲ μυρωδιά ἔποῦ φαρμακόνει...

Τὸ βλέμμα τῆς! γλυκεῖα γαλήνη
ἔποῦ μὲ ναυάγιο πληρόνει
τοῦ αὐτῆ τὴν ἐμπιστοσύνη
καὶ σπᾶ τὸ πρὸ γερὸ τιμόνι.

Γυνή! ... εἶν' ὄνειρο ὄρατο,
ἔποῦ νύκτες εἰς ἡμέραις τρέπει·
ὦ! μακαρίζετε τὸν νέο
ὄνειρο τέτοιο σὰν δὲν βλέπει...

Ἄφαντος γένει ὅποιος πέση
ἔς τὴν ἄβυσσο ἔποῦ ἢ καρδιά τῆς,
κ' εἶν' εὐτυχῆς ὅποιος ἔμπορῆση
νὰ στέκη ἄλλο μακροῦ τῆς.

Ἄλλ' ἄρα γε μέσα ἔς τὴν κτίσι
ἔποῦ τόση ἔχει ποικιλία
κανεὶς δὲν πρέπει νὰ ἐλπίση
ποτὲ ἐξαίρεσι καμμία; ...

Δὲν εἶχες ἄδικο!

Τῷ συγγραφεῖ τῆς «Γαλατείας» Σ. Ν. Βασιλειάδη.

Δὲν εἶχες ἄδικο· κί αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι ἀκόμα
ἔχουν τὴ νύχτα ἔς τὴν καρδιά καὶ τὴν αὐγὴ ἔς τὸ στόμα...
Τὰ ἑλπίδα δὲν εἶν' τῆς ψυχῆς πάντα πιστὸς καθρέφτης,
κί ὅποιος τὸ εἶπε ἔσφαλε, κί ὅποιος τὸ λέγει ψεύτης.
... Ἐκείνη εἶχε οὐρανὸ ἀσύννεφο ἔς τὰ ἑλπίδα,
ἀλλ' εἶχε μέσα τὴν καρδιά ἐρείπιο, κομμάτια.

*

Τοῦ Μάϊ γλυκοχάραμμα ἔς τὸ βλέμμα τῆς ἔξεχάρισα,
μὰ εἶχε νύχτα ὀλόμαυρη κάτω ἀπὸ ἄσπρα στήθια·
τῆς ὄχεντρας τὸ φίλημα ἔς τὰ χεῖλη τῆς δὲν ἔγνώρισα·
ἄχ! κρύβανε τὰ ἑλπίδα τῆς τὴ φοβερὴ ἀλήθεια.
Μυστήριο ἢ ἐμμορφία· ἔσε χάος χρυσὴ σκέπη·
κ' ἢ πλέον ἐμπειρὴ ἑλπίδα τὸ βάθος τῆς δὲν βλέπει...

Ἡέραν, 2 Μαρτίου 1891.

ΕΥΧΗ

τῷ φίλῳ **Χρήστῳ Π. Δανδύλῳ**

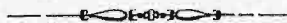
μηχανικῶ φοιτητῆ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Μ' ἐκείνο τὸ χαμόγελο ἔποῦ δάκρυο τὸ βρέχει
εἶδα παρθένα μαγικὴ ἔς τὰ σύννεφα νὰ τρέχη
καὶ μὲ γλυκεῖα συγκίνησι
νὰ φέρνη ἔσε χρυσᾶ φτερὰ μιὰν ἐθνικὴ μας εἶδησι
εἰς τὴ μεγάλη τὴ θεὰ ἔποῦ λέγεται ἐπιστήμη!

*

Τὴν εἶδησι τὴν ἴπηναινε ἀπὸ τῆ γῆ ἢ Φίμη,
 κ' ἦταν αὐτῆ ἢ νίκη σου, τὰ τρία σου βραβεῖα,
 'ποῦ ἴπρηες, Χρῆστε Δάνδολε, ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀγγλία,
 ὡς δεῖγμα τῆς ἀξίας σου 'ποῦ τόση λάμψη ἔχει...
 Εἶθε τὴ Φίμη νὰ τὴ διῶ πολλαῖς φοραῖς νὰ τρέχει...

Πέραν, 26 Ἰουλίου 1892.

Τὰ ἔτη 1890-1891!...

Ἀφιερῶται τῇ ἱερᾷ μνήμῃ Κωνσταντίνου Ἡροκλέους Βασιάδου.

Τὸ γυρό του τὸν ἔκαμε τὸ πρῶτο
 καὶ πάει νὰ θάρτη 'ς τὴν ἱστορία
 προβαίνει δὲ τὸ δεῦτερο μὲ κρότο,
 'σάν νὰ μᾶς φέρη κάποια εὐτυχία...

*

Τὸ ἐννενηντα ἢ νυχτιὰ πλακόνει
 κ' ἢ λίθη ἀρπαχτὰ τὸ ἀγκαλιάζει,
 ἐνῶ τὸ ἄλλο — 'σάν κ' ἐμᾶς κ' οἱ χρόνοι —
 ὅλο ζαίη, ἰδοῦ γλυκοχαράζει.

*

Ἄλλ' ὄχι δὲν θὰ ξεχαστῆ ἐκεῖνο,
 γιὰτ' ἄρησε πληγῆς βαθὺ σημάδι,
 καὶ ἴπρηε τῶν γραμμάτων πρῶτο κρίνο,
 ἴπρηε τὸν Κωνσταντῖνο Βασιάδη.

*

Ἐάν αὐτὸ τὸ δεῦτερο ἴμορέσι
 'ς τὴν θέσι του νὰ μᾶς γεννήσι ἄλλον,
 ὁ κόσμος ὅλος θὲ νὰ τὸ ἴπανέσι!
 ἀλλὰ γι' αὐτὸ θὰ μένω ἀμφιβάλλον...

Ἐγράφη τὴν νύκτα τῆς 31 Δεκεμβρίου 1890 πρὸς τὴν πρῶταν τῆς 1 Ἰανουαρίου 1891.

Τὰ ἔμμορφα ἴμάτια.¹

Ἀφιερῶται εἰς τὰ ἴμάτια τῆς δεσποινίδος Μ...

Α'

Τὰ ἴμάτια; Ποιὸς ἐτόληρε γι' αὐτὰ νὰ συζητήσι
 κ' ἀνώτερα τοῦ στόματος νὰ μὴν τ' ἀναγνωρίσι;
 Ποιὸς ἔβυθισε τὸ ἴματι του βαθεῖα μέσα 'ς τὴν πλάσι
 καὶ μὲ τὸ στόμα ἴμορεσε τ' ὄραϊον νὰ θαυμάσι;
 Εἶνε τὰ ἴμάτια τῆς ψυχῆς τὸ πρόσωπο καὶ στόμα
 κ' ὅλαις τῆς γλώσσας ὀμιλεῖς μ' αὐτὰ, καὶ μὴν ἀκόμα
 'ποῦ τὴν γνωρίζουν τ' ἀψυχα, ὁ οὐρανός, ἢ φύσι
 τὸ βλέμμα εἶνε 'ποῦ ἴμορεῖ μὲ ὅλα νὰ ἴμιλίσι...

1. Ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις περιοδικοῦ «Ἐστίας», προ-
 καλέσαντος πολλοὺς κατὰ τὸ 1890 ν' ἀποφανθῶσι περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ
 τοῦ ὄραϊου στόματος καὶ τῶν ὄραϊων ὀφθαλμῶν, ἤτοι τίνα τῶν δύο τούτων
 προτιμῶσι. Διὰ τοὺς ὑπερασπισθέντας τὸ στόμα, περιφρονήσαντας δὲ τὰ ἔμ-
 μορφα ἴμάτια ἐγράφη τὸ παρὸν ποίημα.

Β'

Ἄκουσες ποτέ τῆ γλῶσσα τῶν ῥατιῶν τῆ φλογερί;
εἶδες βλέμμα ἢ τὸν ἥλιο ἢ τῆ νύχτα νὰ φορῆ
καὶ τραγοῦδι νὰ σοῦ ψάλλῃ τῆς χαρᾶς εἴτε τῆς λύπης;
Μὲ τὰ ῥάτια τί σοῦ λέγει ὅταν «σ' ἀγαπᾶ» τῆς εἰπίης;

*

Ὅσοι προτιμᾶτε στόμα νὰ ῥιμῆ θέλω νὰ ῥῖτε,
ποῦ εὐρίσκεσθε ὅποταν μὲ τὰ ῥάτια ὀμιλεῖτε;
Ἄ! μεγάλη ἀδικία παραγνᾶρισις μεγάλη
τὸ σιωπηλὸ τὸ στόμα τῶν ῥατιῶν περὶ δὲν ψάλλει,
δὲν συγκρίνεται ἐκεῖνο μὲ τὸ ἄλλο στόμα, φίλοι,
κ' ὅποιος διῆ βαθεῖα ἔξ τὰ ῥάτια βλέπει τῶν ἀγγέλων
[χεῖλι.

Στέκεται κλειστὸ τὸ στόμα κάτω ἀπὸ ῥάτια ὠραία
ἔστα καὶ πτωχός· μ' ἐκεῖνα ὀμιλεῖς καὶ βασιλέα...

Γ'

Ἐ! σεῖς ὅπου τὸ ἔμμορφο τὸ στόμα ῥροτιμῆσατε
καὶ τῶν ῥατιῶν τὴν ἔμμορφο σκληρὰ ῥεριφρονῆσατε,
ἀκούσατε ποῖα δύναμι ἔχουν αὐτὰ καὶ χάρι!
... Λέγουν πῶς δίνει ὁ ἥλιος φῶς ἔξ τὸ σκεπτικὸ φεγγάρι
κ' ἐκεῖνο ἀπὸ φιλότιμο ἔμπρὸς ἔξ τὸ δανειστὴ του
ἔχει ἀργὸ περπάτημα καὶ θλίψη ἔξ τῆ μορφῆ του,
κ' ὅταν τὸν νοιάσῃ τὸ πρῶτ' ἀπὸ ἄτροπῆ πῶς σβύνει!
Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ αἴτιο ἔξ τῆ θλίψι του ἐκεῖνη...
Δὲν εἶν' αὐτό. ῥωτῆζτέ το τὸ μυστικὸ ῥοῦ ἔξέρει
νὰ διῆτε ποῖο παράπονο τὸ κάμει κ' ὑποφέρει...

*

Ἦρε τὸν ἥλιο σκοτεινὸ μιὰ ῥέρα καθὼς τοῦτο
καὶ εἶδε ῥοῦ τὸν φλογερὸ ῥερίφρανό του πλοῦτο

τοῦ τὸν δανεῖζουν ἀπ' τῆ γῆ τὰ ἔμμορφα τὰ ῥάτια
καὶ βασιλεύει ἔξ τ' οὐρανοῦ ἐκεῖνος τὰ παλάτια,
ἐνῶ αὐτὸ ῥμπρός του δειλὸ ὅταν τὸν διῆ θὰ φύγη,
αὐτὸ ῥοῦ τόσα μυστικὰ μέσ' ἔξ τὴν καρδιά του πνίγει...
Καὶ τ' ἄτυχο μέσα ἔξ αὐτὴν τὴν τόση ἀδικία
γιὰ συντροφιά του ἔκρδισε τῆ σκέψι κ' ἀγρυπνία...

*

Ναί· μ' ἐξηγήθηκε αὐτό, καὶ δὲν εἶν' διόλου ψέμματα,
ἔξ τὸν ἥλιο φῶς πῶς δίνουνε τὰ ἔμμορφα τὰ βλέμματα.
Ὅταν ἔξυπνοῦνε τὸ πρῶτ', αὐτὸς παραμονεύει,
πέρνει ἀπ' ὄλα ῥίγο φῶς καὶ τότε βασιλεύει.
Κι' ὅταν τὰ ῥάτια κουραστοῦν καὶ ῥίγο μισοκλειοῦνε,
προσέξτε· τότε σύννεφα αὐτὸν περικυκλοῦνε...
Ἄν τύχη δὲ νὰ κοιμηθοῦν τὰ ῥάτια τὴν ἡμέρα,
εὐθὺς θὰ γείνη ἔκλειψη τοῦ ἥλιου εἰς τῆ σφαῖρα...
Ὅπως τὸ βράδυ τακτικὰ ὁ ὕπνος ῥάν τὰ πάρη,
κλειστὰ δίνουν ἀδύνατο τὸ φῶς των ἔξ τὸ φεγγάρι...

Δ'

Ἄλλ' ὅσοι ἀγαπήσατε γιατί νὰ συζητῆτε;
Δὲν ἔτυχε τοῦλάχιστο καμμιά φορὰ νὰ διῆτε
ἔξ τὰ ῥάτια τῆς λατρείας σας ῥ' ἀντανακλοῦν τῆ κτίσι
κρυφὸ κρυφὸ χαμόγελο γλυκὰ νὰ σᾶς ῥιμῆσι;

*

Ὁ ἀληθῆς παράδεισος καὶ ἡ ἀθανασία
εἶνε ἐκεῖ ὄλα ἐκεῖ, τὸ σύμπαν, ἡ θρησκεία,
ὁ ἔρωσ ὀλοζάντανος, τὸ μέλλον, ἡ ἐλπίδα·
ὄλα ἐγὼ ἔξ τὰ ῥάτια τῆς πολλαῖς φοραῖς τὰ εἶδα.

Ἡέραν, 22 Ἰουνίου 1890.

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἄραβος.¹

Ἀφιερῶται τῷ ἐρασιτέχνῃ φίλῳ μου Γερασίμῳ Γ. Ῥοσολίμῳ.

Α'

Πολλαῖς φοραῖς ἔπροσπάθησα τῆς Μούσαις νὰ κακλιώσω,
νὰ μὴν τῆς ἔξαναῖδῶ,
ἀφοῦ ἐγὼ ὠρκίσθηκα νὰ τῆς λατρεύω τόσο
γὲ' αὐταῖς νὰ τραγουδῶ,
κὲ' οὐτ' ἓνα κἄν χαμόγελο ποτὲ νὰ μὴ μὲ δώσουν·
προχθὲς τὸ ἀπεφασίσα νὰ πῶ νὰ μὲ κακλιώσουν ...

*

Ἄλλὰ, πρὶν δώσῃ τὴν ὁρμὴ εἰς τὴν ἀπόφασί μου
ἢ παλαιὰ ἀγάπη,
γυρνῶ καὶ βλέπω ἀντίκρυ μου τοῦ φίλου Ῥοσολίμου
ζωγραφιστὸ Ἄραβη,
καὶ, « Μὴ (μοῦ λέγει) μὴ τολμᾶς νὰ φέρῃς κἄν ἔς τὸ νοῦ σου
» πῶς ἔκκλιωσες τῆς Μούσαις,
» γιὰτ' εἶνε ἀγαπητικαῖς τοῦ φίλου τοῦ ἴδικού σου,
» ἐκείνου ποῦ ἀπὸ μικρὸ παιδί τὸν ἀγαποῦσες,
» ἐκείνου ποῦ μοῦ ἔδωσε ψυχὴ νὰ σοῦ μιλήσω,
» καὶ πάρε τὰ παράπωνα, ποῦ ἔστειλες, ὀπίσω . . . »

1. Ὁ ἐν Βραΐλα διαμένων ὁμογενὴς καλλιτέχνης κ. Γ. Γ. Ῥοσολίμος, παιδικὸς φίλος τοῦ κ. Μαρκοπούλου τυγχάνων, εἶχεν ἐκθέσει κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1891, τὸ πρῶτον, ἐν τινι καταστήματι τοῦ Πέραν ἔργον πολλῆς ἀξίας ζωγραφικῆς, παριστάνον Ἄραβα. Ἀπροόπτως τοῦτο συναντήσας ὁ κ. Μαρκόπουλος ἐπεμψεν ἀντὶ συγχαρητηρίων τὸ ἄνωτέρω στιχοῦργημα εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ.

Β'

Ἐστάθηκα ἐγὼ βωβὸς κ' ἡ ζωγραφία ἔμιλοῦσε,
ἐνῶ βαθεῖα συγκίνησι μὲ δάκρυ ἀπαντοῦσε.
Τότες τὸν νοῦ μου ἔστρεψα ἔς τὰ παιδικὰ τὰ χρόνια
καὶ τὴ χρυσὴ μας ἐποχὴ ἐπόθησα νὰ βρῶ.
Ἐθυμήθηκα ὅταν μικροὶ ἀκούαμε τ' ἀηδόνια
καὶ τ' ἄσμα τους ἐξάπλωνε ἐμπρὸς μας θησαυρό,
ἐκεῖνος εἰς τοὺς στίχους των ἐδάκρυζε καμμιὰ φορὰ
κ' ἐγύρευε μιὰ παραγῆ ἀπὸ ἐμὲ νὰ κρύψῃ . . .
Ποῖός ἔξερει ποῦ τὸν φέρνανε τῆς φαντασίας του φτερά
καὶ τί εἰκόνας ἔβλεπε μεγάλας εἰς τὰ ὕψη . . .

Γ'

Εἶχατε δίκην, Μούσαις μου, ἀπὸ τοὺς δυὸ τὸν ἓνα
νὰ προτιμήσῃ ἔραστή·
δὲν τῷ ξέρε καὶ ἄδικα μ' ἐσᾶς εἶχε πιαστή
ἢ ἄσκεπτή μου μπένα.
Γὲ' αὐτὴ συγχώρησι ζητῶ ἔς τὸ λάθος μου αὐτό,
ποῦ ἔστειλα παράπωνα ἀντὶ εὐχαριστῶ . . .
Ναί, Μούσαις! ἀγαπάτέ τον πιστά, γιὰτὶ τοῦ πρέπει,
καὶ ἔξέρετε καλά,
πῶς ὅσο τὸν χρωστῆρά του γλυκειὰ ἔματιξ σας βλέπει
καὶ ὅσο εἰς τὰ ἔργα του ζωὴ κρυφομιλᾷ,
εὐγνωμοσύνη μόνη
τὴν τσακισμένη λύρα μου γιὰ κείνον θὰ φτερόνη! . . .

Πέραν, 9 Σεπτεμβρίου 1891.

Τραγοῦδι πονεμένου.¹

(Κῶμος συνοδῆς κιθάρας.)

Ἄφιερῶται τῇ Κυρίᾳ Ε...

Α'

Ὅπως τὸ ἦφ'αρι σπαρταρᾶ
 ἔς τ' ἀγκίστρι ἕπερδεμμένο,
 ἀπὸ μιᾶ ἔμμορφη σκληρᾶ
 τέτοια κ' ἐγὼ παθαίνα...
 *

Μὰ κάλλια νᾶμουν ὅταν αὐτὸ
 ἔποῦ ἔς τὴ στιγμή τελειώνει,
 παρὰ ἔποῦ ἄθελα ζητῶ
 νὰ μὲ δαγκάνουν πόνοι...
 *

Καὶ ὅπως θέλω μυστικᾶ
 νὰ βλέπω τὴ ἑματιὰ της,
 γιὰτ' εἶν' γλυκᾶ, πολὺ γλυκᾶ,
 κ' ὁ πόνος κ' ἡ φωτιὰ της!
 *

II

Μιὰ μονάχη της ἀχτίδα
 μιὰ μονάχη της ἑματιὰ,
 ἀπὸ τότες ἔποῦ τὴν εἶδα
 τόση μ' ἀναψε φωτιὰ,
 *

1. Ἐκ τοῦ πενταπράκτου ἰλαροδράματός του «Μητρὶὰ καὶ Προγονή»,
 πράξις Α' τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄσματος καὶ πράξις Γ' τὸ τελευταῖον.

*

ὁποῦ καίω καὶ φλογίζω
 καὶ τὸ κρύβα μυστικό,
 χαρὶς διόλου νὰ ἐλπίζω
 ἔς τὴν πληγὴ μου γιὰτρικό.
 *

*

Ἄχ! ἀγιάτρευτος νὰ μείνω
 θᾶν' τῆς τύχης μου γραφτό,
 κ' ἀπ' τ' ἀγκίστρι τῆς ἐκεῖνο
 δὲν θὲ νὰ ξεμπερδευτῶ...
 } (δίς)

Β'

Ἄπ' τὴ γλυκειὰ της τὴ ἑματιὰ
 πέραν ζωὴ κ' ἐλπίδα,
 μακρὰ της μοῦ εἶνε ξενητεία
 κ' αὐτὴ μου ἡ πατρίδα.
 *

*

Μέσ' ἔσ' γνωστοὺς καὶ συγγενεῖς
 ἔχω τοῦ ξένου λύπη,
 καὶ δὲν μ' εὐχαριστεῖ κανεὶς
 ὅταν ἐκεῖνη λείπη.
 *

*

Τὸ κάλλος της τὸ ζηλευτὸ
 μὲ σύρει ὅταν μαγνήτης!
 τὸ πᾶν ξεχνᾶ καὶ παραιτῶ
 ὅταν ἦμαι ἀντικρὺ της...
 *

II

Ὅταν βρῖσκεται ἐμπρὸς μου
 περπατῶ ἔς τὸν οὐρανὸ

καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου
ἔμπρὸς ἔς αὐτὴν περιφρονῶ . . .

*

Μὲ μαγεύ' ἢ συντροφιὰ της,
ἀπ' τὰ κάλλι της μεθῶ,
μὲ πληγόνει ἢ ἑματιὰ της
καὶ πληγὴ διπλὴ ποθῶ . . .

*

Ἐπὶ τὴν καρδιά μου βασιλεύει
καὶ ζητῶ νὰ τῆς τὸ ἑπά.
. . . Ἄρά γε νὰ τὸ μαντεύῃ
πῶς τρελλὰ τὴν ἀγαπῶ ; . . .

} (δὶς)

Πέραν, 23 Ἰουνίου 1890.

Θάλασσα — Ἐκεῖνη!

(Ἀλληγορία.)

Ἐπὶ τὴ θυμωμένη φίλη μου ***

Ἐπέρασα ῥέματα, κρημνοὺς, ποτάμια, βράχους, καὶ ὅμως
ἔμπρὸς ἔς ἐσένα ἠκλίσθηκε ὁ δύσκολός μου δρόμος.
Ἐμπρὸς σου ἔσταμάτησα, ὦ! θάλασσα μεγάλη!
Ἐποῦ ἔχεις ὅλα τ' οὐρανοῦ καὶ ὅλα τῆς γῆς τὰ κάλλι·
Ἐποῦ λύνεις βράχους καὶ κρημνοὺς μὲ τ' ἀπαλό σου κῶμα
καὶ εἰς ποταμοὺς καὶ ῥέματα βαθὺ ἀνοίγεις μνήμα . . .

*

Ἐσένα καθρεφτίζονται καὶ ἥλιος καὶ φεγγάρι,
καὶ λάμπει ἔς τὴ γαλήνη σου καὶ δύναμι καὶ χάρι.
Ἐγῆ μὲ τ' ἀκρογιάλια της πέρνει δροσιὰ ἑδική σου,
καὶ εἶν' περὶ γλυκερὰ ἢ ἀνοιζὶ ἑσάν βρίσκεται μαζὺ σου.
Μὰ ἔχεις πείσμα φοβερό ἔς τὴν ἑμμορφιὰ τὴν τόση
καὶ εἶσαι θηρὸ ἀνήμερο εἰς ὅποιον σὲ θυμώση . . .

*

Εἶδα νὰ τρέμη ὁ βορειᾶς ἑσάν πιάνεται μαζὺ σου,
καὶ εἶδα τὸν ἥλιο νὰ κρυφθῆ ἑπάνω ἔς τὴν ὀργή σου.
Κ' ἐν τούτοις θάλασσα! ἀπὸ σὲ τ' ἀνίκητο λειοντάρι
χωρὶς ἐλπίδα μιὰ μικρὴ θεὸ νὰ γυρέψω χάρι.
. . . Ἐέρεις τί θέλω; Βράχος σου νὰ γείνω καὶ σιμά σου
αἰῶνια νὰ βρίσκωμαι ἑμπρὸς ἔς τὰ κύματά σου.

*

Νὰ σὲ θαυμάζω ἄγρυπνος καὶ νύκτα καὶ ἡμέρα,
νὰ μὴ φοβοῦμαι πλάϊ σου σεισμό, φωτιά, ἀγέρα·
τὸ μόνο ἑποῦ τὸν θάνατο ἑμπορεῖ γιὰ νὰ μοῦ φέρῃ
νὰ ἦνε πάλι τὸ ἀβρὸ καὶ ἀπαλό σου χέρι.
Ἐὦ! ναί, τὸ κῶμά σου ἑμπορεῖ ὡς βράχος νὰ μὲ λύσῃ·
μὰ ἑνα τέτοιο θάνατο ἑποθοῦσα νὰ μὲ δώσῃ . . .

Πέραν, 1890.

Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ «Κήρυκι» ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Conmar.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΕΡΑΣΤΟΥ.

Ἀφιερῶνται εἰς τὴν σφριγιῶσαν Λεότητα.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ἑρωτικῶ Ἡμερολογίου.

Α'

Ἐκ τοῦ ἔτους 1886.

Ὁ ἔρωτας εἶνε κοινὴ εἰς ὅλους μας Σρησκεία
 πῶχει 'ς τὰ βάρη τῆς καρδιᾶς κτισμένη ἐκκλησία...
 Μέσα 'ς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν ψάλλουν παλμοὶ καὶ πόνοι
 κι' ἀκούγουνε τὴ λειτουργιὰ οἱ ἔρασταὶ καὶ μόνοι!

*

Ἀπ' ὅλα τὰ ἐγκλήματα τῆς γῆς τὸ πειρὸ μεγάλο
 εἶνε νὰ ὑποκρίνεσαι τὸν ἔρωτα 'ς τὸν ἄλλο...

*

Ἡ ζήλεια εἶνε πάντοτε ἀπόδειξις μεγάλη
 πῶς ἡ καρδιὰ πραγματικῶς μέσα 'ς τὰ στήθη πάλλει·
 ἀλλ' ἀπὸ στήθη γυναικὸς ὅταν ἡ ζήλεια βγαίνει,
 προσέξτε τὴν πολλαῖς φοραῖς εἶν' πλαστογραφημένη...

*

Ὅλους τῆς γῆς τοὺς Σησαυροὺς ἂν βάλῃς 'σὲ μιὰ ζυγαριὰ
 κ' ἐκεῖνηνα 'ποῦ ἀγαπᾷ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριά,
 ἂν ᾦν ὁ ἔρωτος τῆς πιστῆς, αὐτὴ θὲ νάρτη πειρὸ βαρειά...

Ἰανουάριος 1886.

*

Ἐκεῖνος ὅπου ἀγαπᾷ πιστὰ κι' ἀνταγαπᾶται,
 εἶν' ἄνθρωπος ἀθάνατος καὶ Νάρο δὲν φοβάται,

γιατὶ κι' ἂν χάσῃ τὴ ζωὴ καὶ φύγῃ μακριὰ τῆς,
 ἀξέλαστος κι' ἀχώριστος εἶς τὴν καρδιά τῆς...

*

Λένε πῶς εἶνε δανειστής ὁ Ἥλιος 'ς τὴ Σελήνη
 κι' ἀπ' τὸν χρυσὸ του εἰς αὐτὴν λίγο ἀσημι δίνει...
 καὶ φέγγει ὑπερήφανος 'ς τὸ ὑψηλὸ του μέρος·
 μὰ 'ξεύρατε κι' ὁ δανειστής αὐτοῦ ποιὸς εἶν'; — Ο ΕΡΩΣ.

*

Εἶν' ἄγαλμα 'ποῦ συγκινεῖ, εἶν' ἄγαλμα Φειδιᾶ,
 γυνή, ὡραία μὲν, ἀλλά... μὲ δίχως εὐφυΐα·
 ἐνῶ 'σὰν λάμπουνε μαζὺ μορφῇ, καρδιὰ καὶ νοῦς,
 εἶν' ἄγαλμα 'ποῦ ἔπεσε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς...
 'ποῦ ὄχι μόνον συγκινεῖ, ἀλλὰ καὶ συγκινεῖται·
 ἐμπρὸς 'σὲ τέτοια ἐμμορφιὰ γονυπετεῖς σταθῆτε!...

*

Ὅταν μαζὺ τῆς περπατῆς κι' αὐτὴ σκορπᾷ φωταῖς
 κι' ἀπὸ παντοῦ πολιορκοῦν τὰ κάλλη τῆς 'ματριάς,
 ἐκεῖνη δὲ 'περήφανη ἐσένα βλέπει μόνον,
 σὺ τότε εἶσαι βασιλεὺς 'ς τοῦ Ἑρωτος τὸν θρόνον...
 κ' ἡ ἐμμορφιὰ τῆς ἄδολη καὶ πειρὸ γλυκεῖα σοῦ μένει,
 γιατ' ἤπιαν τὸ φαρμάκι τῆς μὲ τῆς 'ματριάς οἱ ξένοι...

Φεβρουάριος 1886.

*

Εἶν' ἐξορία τρομερὴ καὶ νύχτα αἰωνία,
 εἶνε ἡ μεγαλῆτερη τοῦ κόσμου δυστυχία
 νὰ τὴν λατρεύῃς 'σὰν Θεὸ κι' αὐτὴ νὰ σὲ περιφρονῇ...
 καὶ ἄνθρωπος ἀναίσθητος νὰ βλέπῃς νὰ τὴν συγκινηῇ...

*

'Σὰν ᾦν ὁ ἔρωτας πιστὸς καὶ ἀφρωσιωμένος,
 δείχνει μ' αὐτὸ τὸ εὐγενὲς οὐράνιό του γένος·
 καὶ τότε μόνον τ' ὄνομα τοῦ ἔρωτος τοῦ 'πάει
 κ' εἶνε λουλουῖδι γνήσιο ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ Μαί...
 ... Ἄλλ' ὅταν ᾦνε ἄστατος κ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ σνορπιέται,
 'μοιάζει ἀπλὸ κι' ἀσήμαντο λουλουῖδι 'ποῦ μαδιέται.

Δὲν τόνε λένε ἔρωτα, τὸν λὲν ἀναισθησία,
κι' ἀναίσθητ' εἶν' οἱ ἄγριοι, ἢ πέτραις, τὰ Σηρία. . .

*

Τὸ Ἄγ! ἐκείνου πῶγασε ἀγάπη καὶ στενάξει
περνᾶ 'ς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς καὶ τὴν ἀνατριγίλλει,
κι' ἀπ' τὴν ἀνατριγίλλα τῆς εἶν' οἱ σεισμοὶ ἐκείνοι! . . .
ἂν κλάψη δέ, ἀλλοίμονο τί ἤμπορεῖ νὰ γείνη. . .

*

Ἄντ' ἀνθρώπου ἤθελα νὰ ἤμουνα καθρέφτης,
νὰ κλέβω μυστικαῖς ἠματιαῖς γωρὶς νὰ ἦμαι κλέφτης. . .
Πρῶτ' πρῶτ' γιὰ νὰ μὲ διῆ νὰ ἐρχεται μονάγῃ
καὶ περὶ πιστό τῆς σύντροφο παντοῦ ἐμένα νά'χη. . .

*

Ἢ ἔμμορφαις 'ς αὐτὴ τὴ γῆ εἶνε Θεοὶ καὶ Χάροι
μιά τους ἠματιὰ ἔμπορεῖ ζωὴ νὰ δώσῃ καὶ νὰ πάρῃ. . .

Μάρτιος 1886.

Β'

Ἐκ τοῦ ἔτους 1887.

Ὁ ἔρωσ εἶνε ὄνειρον εἰς τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα,
ἀναδιβάξον τὸν Σητητὸν εἰς τ' οὐρανοῦ τὰ δώματα,
κ' ἐκεῖ — μακρὰν αὐτῆς τῆς γῆς — ἐν μέσῳ κήπων Σείων
ποτίζει λήθην μαγικὴν νοῦν καὶ ψυχὴν μεθῶν.

*

Ὁ ἔρωσ εἶνε ὁ καρπὸς καρδίας εὐαισθήτου
κ' εἶνε ἡ λέξις «ἀγαπῶ» ἡ φλογερὰ τροφή του
ζωὴ ἄνευ τοῦ ἔρωτος καλεῖται δυστυχία
ἀνέραστος καὶ βασιλεὺς ζῆ ἐν φρικτῇ πενίᾳ. . .
καὶ εἶνε πλουσιώτερος ὁ ἀγαπῶν ἐργάτης
περιφρονῶν βασιλεῖα ἐμπρὸς 'ς τὰ βλέμματά της. . .

*

Τί ὠφελεῖ εἰς ἄγαλμα ἢ ὑπαρξίς καὶ μόνῃ
ὀπότεν εἰς τὰ στῆθη του ἦν' ἄγνωστοὶ οἱ πόνοι;
Τί ὠφελεῖ καὶ ἡ ζωὴ εἰς τὴν Σητητὴν καρδίαν
ὀπότεν ἦν' ἀναίσθητος εἰς Σείσιν παρομοίαν;

*

Εἶνε ἰσχυρὸς ἀνίκητος, παγκόσμιος μακρήτης
ὁ ἔρωσ, δι' οὗ δύναται εὐδαιμονῶν νὰ ζῆ τις
νὰ λησιμονῆ τὰς Σλίψεις του, τοῦ βίου τὴν ἀπάτην
βεμβάζων — ἔστω κι' ὄνειρα — ὑπὸ σιαν φιλτάτην. . .
. . . Μήπως δὲν εἶνε ὄνειρον πᾶν ὅτι μᾶς κυκλόνει;
Δὲν βασιλεύει πανταχοῦ ἡ ματαιότης μόνῃ;
Καὶ δὲν εἶνε καλλίτερον λοιπὸν νὰ λησιμονῶμεν
καὶ μὲ τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτος τρεφόμενοι νὰ ζῶμεν;

Μαῖος 1887.

*

Μὴ ἀδικεῖτε ἐραστὰς εἰς τ' ἀτοπήματά των
τοὺς ὀδηγεῖ ἀόρατος ὁ ἔρωσ διατάττων
περὸντα προστάγματα — ὡς εἶνε ἡ στολή του —
καὶ σύμφωνα τῇ τρυφερᾷ καὶ παιδικῇ μορφῇ του. . .
. . . Ἄλλ' ὅσοι ἐν τῷ ἔρωτι σκέψιν ὀρθὴν ζητεῖτε,
πρὸς τί τὸν ἐφαντάσθησαν παιδίον ἀγνοεῖτε.
— Παιδίον! πλὴν πανίσχυρον, τὸ σύμπαν συνταράττων —
. . . Μὴ ἀδικεῖτε ἐραστὰς εἰς τ' ἀτοπήματά των. . .

*

Εἰς τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ ἔαρός σας, νέοι,
ἀφήσατε τὸ στῆθός σας πῦρ ἔρωτος νὰ καίῃ.
Μὴ φοβηθῆτε. Πρόθυμοι αἰγμάλωτο: γενῆτε
κ' ἐν τῇ αἰγμάλωσίᾳ σας τρισευτυχεῖς εὖ ζῆτε. . .
Ἀποσυρθεῖτε τῆς ζωῆς αὐτῆς τῆς μονοτόνου,
καὶ φοβηθῆτε μόνον ἐν — τὸν μαρασμὸν τοῦ χρόνου.
. . . Δὲν εἶνε δυστυχεύτερος οὐδεὶς τοῦ ἀναισθήτου,
καὶ πρὶν τὸ σῶμά του ταφῆ, ἐτάφη ἡ ψυχὴ του.

Ἰαννῖνος 1887.

Γ'

Ἐκ τοῦ ἔτους 1888.

Ὅταν κτυποῦνε δυὸ καρδίας κ' ἦνε κλειστὸ τὸ στόμα,
ὅταν τὸ δάκρυ τῆς ψυχῆς 'ς τὰ ἔμματα πλημμυράῃ,

ὅποταν τρέμη ὀλόκληρο ἀπὸ ἔρωτα τὸ σῶμα
 ἴσ' ἂν φλόγα ἴσ' ἀπὸ παντοῦ ἀγέρας τῆ φυσάει,
 τότες ἐκεῖν' οἱ ἔρασταί 'ς ἐκεῖνο τ' ὄνειρό τους
 κάμουν μεγάλη προσευχή! Ἰμιλοῦν μὲ τὸ Θεό τους...
 Μὰ τί τὸν λένε; — Δὲν ἴσ' ἀπορεῖ κανεὶς αὐτὸ νὰ μάθῃ·
 εἶνε κρυμμένο μυστικὸ μὲς' ἴσ' τῆς ψυχῆς τὰ βᾶθη...

*

Ἡ ζήλεια μέρη σκοτεινὰ καὶ ἄγνωστα φωτίζει...
 τὴν Σέσι του ὁ ἔραστής ἴσ' τῆ ζήλεια τὴν γνωρίζει.
 Ἄχ! εἶν' ἀκατανόητο μυστήριον ἐκεῖνο
 καὶ μὲ αὐτὸ αἰνίγματα καὶ γρίφους δὲν συγκρίνω.
 Τὸ μεγαλεῖο τῆς καρδιᾶς καὶ ἡ ὑπερηφάνεια.
 ὅσο ἴσ' ἡλὰ κι' ἂν στέκωνται, κι' ἀκόμα ἴσ' τὰ οὐράνια
 ἂν ἔχουνε τὸν Σρόνο,
 πέφτουν ἴσ' ἀερόλιθοι ἐμπρὸς ἴσ' τῆ ζήλεια μόνο.

*

Ἐέρω καρδιᾶς ἴσ' ἀγαποῦν χωρὶς ἐνδιαφέρον
 καὶ παίζου μὲ τὸν ἔρωτα παιγνίδια τῶν ἀέρων
 ἀναίσθηταις καὶ ἀπαθείς.
 Ἄλλ' ὅταν τ' ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός των φύγῃ
 ἢ ἀπαθὲς ἄλλοῦ στραφῇ, τότε πτερὰ ἀνοίγει
 κρυμμένος ἔρωτος παρευθὺς
 καὶ μὲς' ἴσ' τὰ στήθη δυνατὴ ἀγάπη τότε βγαίνει!
 Ἄρά γε πρὶν ἴσ' παίζανε ποῦ ἦτανε κρυμμένη; ...

Μάιος 1888.

Ἄγνωστη σκέψι.

Πρόποσις γὰρ τὸν ΣΟΥΡΗ.¹

Ἀπηγγέλθη τῇ 8/20 Ἀπριλίου 1893 ἐν φιλολογικῇ συναναστροφῇ μεταξὺ
 διαφόρων ἄλλων προπόσεων ὑπὲρ συγχρόνων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Α'

Θεὲ νὰ τολμήσω· κάποτε ἡ τόλμη εἶνε τυχερή·
 θεὲ νὰ τολμήσω· κάττι τι τὸ στήθος μου στενοχωρεῖ,
 καὶ μὲ τὸ βῆμα πέρνω ἴσ' μπρὸς καὶ μὲ γυρίζω ἴσ' πίσω·
 ἀλλὰ τὸ ἀπεφάσισα κι' ἰδοὺ θεὲ νὰ τολμήσω...

*

Θέλω νὰ κάνω πρόποσι μεγάλη καὶ πρωτοφανῆ,
 ὅπου νὰ φέρνῃ γέλωτα, συνάμα δὲ νὰ συγκινηῖ
 νὰ ἔχῃ βάθος σοβαρὸ κι' ἀστεία ἐπιφάνεια·
 τὸ πόδι νάχῃ εἰς τῆ γῆ, τὰ χέρια ἴσ' τὰ οὐράνια,
 καὶ μὲ καινούργια φορεσιὰ τῆς μόδας ὅλως διόλου
 τώρα νὰ ἴσ' μοιάζῃ μὲ ἄγγελον καὶ τώρα τοῦ διαβόλου.

*

Μὲ τέτοια μὲ ἀντίθεσι μὲ πρόποσι ἴσ' ἀκουστῆ,
 παράδοξη, πρωτότυπη, ἀλλὰ εἰς ὅλα τῆς σωστή·
 τὸ μέγα τῆς ἀνάστημα ἴσ' ἦνε δίχως ὄρια,
 ἴσ' ἦνε τέλος πρόποσι μὲ ποιήσι πελώρια,
 θεὲ νάχῃ θάρρος νὰ τὴν ἴσ' ἀκόμα ἴσ' μπρὸς ἴσ' τὸν Βλάχο...
 ὅταν τὸν Γεώργιο τὸν Σουρῆ γὰρ θέμα μου θεὲ νάχῃ!

1. Ἀντίγραφον ἐδόθη τῷ ἰδίῳ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ Μάιον διατριβὴν του.

Β'

Καί ὁμως ... πάλι δὲν ἔμπορῶ τὴν ἄκρη τῆς κἄν γὰρ νὰ βρῶ
στερούμενος τὸν Σουρικὸ γνωστὸ εἰς ὅλους θησαυρὸ ...

Νοιώθω φρικώδη ἔμπρὸς ἔς αὐτὸν ποιητικὴ ἀνέχεια!
καί ... καθὼς βλέπω ἄγαρμπα θὰ κόψω τὴ συνέχεια.

Πολλὰ ἴφασθηκα μαζὺ καὶ ἔχασα τὸ νῆμα τῶν,
καὶ ἐπειδὴ γὰρ νὰ τὰ βρῶ μοῦ φαίνεται ἀδύνατον,
συγχώρησι ἔς τὸ λάθος μου ζητῶ ἐν συγκινήσει

καὶ κατ' ἀνάγκην προφανῆ

ἢ πρόποσις μου θὰ φανῆ

ἴσῃ αἰνιγμα ὅπου κανεὶς δὲν θὰ ἔμπορῆ νὰ λύσῃ ...

*

Γὰρ τοῦτο χαίρω ἀπ' τῆ μιᾶ ἀφίνων νὰ μαντέψῃ
καθένας μόνος ἄγνωστη καὶ εἰς ἐμένα σκέψι ...

Πέραν, 8 Ἀπριλίου 1893.

Γ' ὄνομά μου;*

Τῇ δεσποινίδι Θ.

... Τ' ὄνομά μου; ... Μὴ ζητήσης νὰ τὸ μάθης δεσποινίς.

Πίστευσόν με ἕως τώρα δὲν τὸ ἔμαθε κανεὶς.

Ὅλοι ἀπατῶνται, ὅλοι εἰς αὐτό, καλὴ μου φίλη!

τ' ὄνομά μου τὸ προφέρουν τῆς σιγῆς τὰ μαῦρα χεῖλη ...

* Γραφὴν κατὰ παράκλησιν ἀτυχοῦς φίλου μου, ἐδημοσιεύθη τῷ 1887 ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ « Λ. Ἑρμοῦ » ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Conmar.

Ἄπορεις εἰς ὅ,τι βλέπεις! Καὶ τ' ἀπέδειξας ἰδοῦ,
ἐξετάζουσα τί εἶνε ὑποκάτω τῆς σποδοῦ ...

Καὶ εἰς τὴν ἐξέτασίν σου γρίφον μέγαν ἀπαντῶσα
μ' ἐρωτᾷς πλὴν τίς νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν; Ἡ γλῶσσα;

Τὸ μεμαραμένον ἄνθος δυστυχῶς δὲν ἀπαντᾷ ...

Εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὴν θλίψιν ἂν ὁ κεραυνὸς βροντᾷ
εἰς ἐμὲ πλὴν θ' ἀπαντήσης, ὦ! εὐγενεστάτη κόρη,
τὴν σιγὴν ... καὶ οὐδὲν πλέον, ὥστε μάτην μὴ ἀπόρσι.

Ἄπορεις ἂν τὸ ἔαρ αἴφνης ἔγεινε χειμῶν!

Τὸ παρέσυρεν ἐν βίᾳ ταχὺς ῥυαξ στεναγμῶν

ἐν μιᾷ στιγμῇ τὸ ἄνθος μετετρέπη εἰς χιόνα

καὶ κρατεῖ σιγῶσα θλίψις τὴν γλυκειὰν ἀηδῶνα ...

Ἐπαυσαν νὰ παίζουσι πλέον εἰς τὸ στῆθος οἱ παλμοί.

Ἦδη ἐν αὐτῷ ὁ πόνος μ' ἀναμνήσεις πολεμεί!

καὶ ὁ ἀγὼν δὲν περατοῦται ἀλλὰ πάντοτε προβαίνει

καὶ ἄγνωθ ὁποῖον μέλλον τὸ παρόν μου ἀναμένει ...

Τ' ὄνομά μου ὁμοιάζει μακρὰν νύκτα ζοφερὰν ...

Εἶνε φάσμα ὀπισθὲν τοῦ ἔχον ἄγριον βορρᾶν

διὰ τοῦτο σοὶ τὸ εἶπον, νὰ τὸ μάθης μὴ ζητήσης,

καὶ τοιαύτας, τὸ γνωρίζω, σὺ δὲν ἔχεις ἀπαιτήσεις.

Ναί· δὲν θέλω νὰ ἠξεύρης τὸ πικρὸν μου μυστικόν ...

Ἄν ἐγὼ μακρὰν τῆς τύρβης ἐν τῷ βρεμβασμῷ οἰκῶν,

λησμονῶ τὸν κόσμον ὅλον κ' αἰωνίως βλέπω κάτω

μήπως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἔγκλημα ἢ σφάλμα πράττω;

Εἶν' ὁ βίος μου δακρῦων ποταμός! Τί ὠφελεῖ
εἰς ἐμέ ὁ ἔρως τάχα, ἢ νεότης ἢ τρελλή;
Ἄφροῦ εἶμαι νεκροθάπτης τῆς ἰδίας μου καρδίας
ποιῶς ἐντυπώσεις δίδει εἰς ἐμέ ὁ ἔρως ποιῶς;

... Καὶ ἀκόμη τ' ὄνομά μου, δεσποσύνη, ἐρωτᾷς!
Ἄλλὰ στράφητι καὶ ἴδε τεθλιμμένους ποιητάς·
καθὼς τούτων θολωμένος εἶν' ὁ βίος μου ἐπίσης
καὶ θά μάθης τ' ὄνομά μου ἐὰν τούτους ἐρωτήσης ...

Πέραν, 1887.

Ἡρό τοῦ νεκροῦ

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΤΙΠΑ¹

Α'

... Ὡς ἥλιος ἀνέτειλας ἀκτῖνας παντοῦ σπείρων·
καὶ διελθὼν τὸν οὐρανὸν τοῦ βίου σου νῦν δῦεις.
Πλὴν δῦων μᾶς παρίστασαι ἐν χρώμασι μυρίοις
καὶ ἔχεις ἤδη ἄρωμα πλειότερον καὶ μῦρον ...

1. Γεννηθέντος ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1772 καὶ ἀποθανόντος ἐν Ταταούλοις τῷ 1887 ἐν ἡλικίᾳ 115 ἐτῶν, πολλαχῶς δ' ἀμφοτέρους τοὺς τόπους εὐεργετήσαντος.

Β'

Κοιμᾶσαι! Ἄλλ' ὁ ὕπνος σου, ἢ νεκρικὴ σιγή σου
νοῦν καὶ καρδίαν καὶ ψυχὴν ἀπάντων κυριεύει·
τὸ κεκλεισμένον στόμα σου ἀκόμη συμβουλεύει
καὶ ἀναγινώσκομεν πολλὰ ... πολλὰ ἐν τῇ μορφῇ σου.

Κοιμᾶσαι ... Ποῖον ὄνειρον! ὅποια ὄπτασία!
τίς νὰ πιστεύσῃ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὡς τελευταίαν;
Ἄλλ' ὄχι· νῦν εἰσέρχεται εἰς ἄλλην ζωὴν νέαν
καὶ εἶνε αὕτη ἡ στιγμὴ ἀρχὴ τῆ ἀληθείας.

Τοῦτο ὁ βλέπων σε νεκρὸν εὐκόλως τὸ μαντεύει.
Τὸ μειδιῶν σου πρόσωπον ἀρκεῖ νὰ ἀτενίσῃ
καὶ ὑπαρξῖν τοῦ μέλλοντος εὐθύς θ' ἀναγνωρίσῃ,
ὅταν ἰδῇ ποῖα χαρὰ ἠδέως σὲ θωπεύει ...

Ἐν τούτοις ... τὸ ταξεῖδιον αὐτό, ὁ χωρισμὸς σου,
ὅσο καὶ ἂν ᾔην προσωρινὰ τὰ σπλάγχνα μας πληγόνουν·
ἐνώπιόν μας τὸ παρὸν καὶ μόνον ἐξαπλόνουν
καὶ διὰ τοῦτο κλαίομεν, ὦ πάτερ μας, ἐμπρός σου.

Τὸ πτωμά σου περίλυπος χορεία περιβάλλει·
γέροντες, πλούσιοι, πτωχοί, νεότης, ὀρφανία,
ὧν ἦσο ὁ παρήγορος ἀστήρ, ἐλπίς γλυκειά,
ὁ πρακτικὸς διδάσκαλος, ἡ πατρικὴ ἀγκάλη.

Ὅσα ἐγνώρισας ἐσύ, γνωρίζουσιν ὀλίγοι,
καὶ ὅσα ἐμελέτησας, ἐξήτασας καὶ εἶδες ...
Σ' ἐγέννησαν, σ' ἠγάπησαν δύο κλειναὶ πατρίδες,
ἅς τ' ὄνομα Δημήτριος Ἀντίπας εἰς ἐν σμίξει ...

Κεφαλληνία ἀφ' ενός, Τατάουλα ἀφ' ἑτέρου,
μητέρες ὑπερήφανοι ὑπάρξουσιν σπανίας
χύνουσι δάκρυα θερμὰ μετὰ πολλῆς πικρίας
στερούμεναι ἀμφοτέραι υἱοῦ τῶν πρεσβυτέρου ...

Δύο αἰῶνας ἤνωσεν ὁ ἰδικός σου βίος
καὶ δύο τόπους· πλὴν διπλοῦς καὶ ὁ τάφος σου ἐγράφη·
τὸ χῶμα καὶ αἱ καρδίαί μας εἰσὶν οἱ δύο τάφοι,
μεθ' ὧν μενεῖς ἀχώριστος, ὦ πάτερ, αἰωνίως ...

Γ'

Συγγνώμην ἀσυνάρτητα καὶ ἄτεχνα ἂν εἶπα·
τοῦ ποιητοῦ Παράσχου μας τὴν δύναμιν ἂν εἶχον,
πιστεύω νὰ ἐστόλιζα τὸν ἄχαρὸν μου στίχον ...
Ἄλλὰ φανοῦ ἐπιεικῆς, ψυχῆ σὺ τοῦ Ἀντίπα ...

Ἐν Ταταούλοις, 29 Σεπτεμβρίου 1887.

Ἐδημοσιεύθη ἀθημερὸν ἐν τῷ «Λ. Ἑρμῆ».

Μία εὐχή.

Πρόποσις ὑπὲρ τῶν νεογύμων

Ἄννης Τσακοπούλου καὶ Θεμ. Ἀποστολίδου.

Εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἂν ἦν πολλά γραμμένα,
μὲ περὶ μεγάλα γράμματα εἶνε γραμμένο ἓνα·
ἓνα ποῦ δείχτει ἔς τοῦ θνητοῦ τὴ σκοτεινὴ πορεία
τὸν κόσμον τὸν ἀληθινὸν καὶ τὴν ἀθανασία·
αὐτὸ ποῦ δύο ἀγνωστα αἰῶνια ἐνόησι
καὶ γάμο ποῦ τὸ κάλεσαν οἱ παλαιοὶ προγόνου.

*

Μὰ πλᾶν ἔς τὸ γραμμένο αὐτὸ λαμποκοπᾷ ἕν ἄλλο
ἀκόμα ὠραιότερο, ἀκόμα περὶ μεγάλο ...
Τοῦ γάμου τὸ μυστήριον δίνει χαρὰ ἔς ἐκεῖνο
καὶ ἀθανασίας χρώματα ἔς ἐκεῖνο διακρίνω.
... Καὶ εἶν' αὐτὸ οἱ εὐτυχεῖς γονεῖς ἔμπροστά τους
καινούργιου κόσμου τὴν ἀρχή, τὸ μέλλον, τὰ παιδιὰ τους...

*

Ἄ! δὲν τὴν φτάνει τὴ χαρὰ ἐκείνων καμμιὰ ἄλλη·
εἶνε χαρὰ ξεχωριστή, θεόρατη, μεγάλη·
χαρὰ ποῦ ἡ στιγμή αὐτὴ εἰς τὸ γονεῖο τὴν δίνει!
Τῶν νεογύμων ἡ χαρὰ μικρὴ ἔνε ἔμπροσ ἔς ἐκεῖνη.
Γι' αὐτὸ νὰ δώσουμε εὐχὴ ἔς τὸ νέο μας ζευγάρι
τέτοια χαρὰ ν' ἀξιώθῃ καὶ αὐτό, καὶ αὐτὸ νὰ πάρῃ ...

Πέραν, 25 Ἀπριλίου 1893.

Ἄνθρασσα ἔς ἀγγέλους.

Ἀφιερῶται τῇ μουσολήπτῳ οἰκογενεῖα τοῦ ἐξόχου φίλου τῆς καλλιτεχνίας

Γ. Α. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὅλαις ἢ χάρες μαζεμμέναις
 τυχαίνουν πολὺ σπάνια·
 τέτοιαις σκηναῖς συνειθισμέναις
 εἶν' ἄλλο ἔξ τὰ οὐράνια,
 ἐνῶ ἐδῶ ἔς τὴ γῆ ποῦ ζοῦμε
 δύσκολα τοῦτο θὰ τὸ διοῦμε.

*

Θέλω νὰ πᾶ ὅτι τὸ μάτι
 πάντα θὰ βρῆ ἐλάττωμά τι
 ὅταν βαθεῖα παρατηρήσῃ
 ἔς τὴν ὀλοτρόγυρά μας κτίσι
 τοὺς κατοικοῦντάς τὴν ἀνθρώπους.

*

Ἄλλ' ἀρά γε ἀπὸ ποίους τόπους
 νὰ ἦγε οἱ θνητοὶ ἐκεῖνοι
 ποῦ κἄτι τι τοὺς διακρίνει
 πολλαῖς φοραῖς μέσα ἔς τοὺς ἄλλους,
 κ' ἐκτὸς μορφῆς σπανίου κάλλους
 ἔχουν καὶ σπάνιο τὸν νοῦ των
 μ' ἄφθαρτο προικισμένο πλοῦτον;

*

Τοῦτο μὴ ἄμερα τὸ ῥωτοῦσα
 καὶ μὲ ἀπῆντησε ἡ Μοῦσα:

« Αὐτοὶ ποῦ βλέπεις ἄντικρῦ σου
 εἶν' ἀπ' τὴ γῆ τοῦ παραδείσου·
 αὐτοὶ ἄνε οἱ ἕζακουστοὶ ἀγγέλοι,
 ποῦ κάποτε ὁ Θεὸς τοὺς στέλλει
 χωρὶς φτερούγαις ἐκεῖ κάτω
 καὶ δείχτει τ' ἀριστούργημά του·
 αὐτοὶ ὅπου τοὺς ἔχει δάσει
 χάρι παιδιοῦ καὶ γέρου γνῶσι,
 ἔπαχουν ποιητικὰ τὰ νεύατα
 καὶ στήθη μουσικὴ γεμᾶτα . . . »

*

Τέτοια ἀπάντησι ἴσῃν πῆρα,
 ἤρχισα ἔς τὴ φτωχὴ μου λύρα
 τοῦ φίλου Ξανθοπούλου ψάλλων
 τὸ σύμπλεγμα μικρῶν μεγάλων.

Πέραν, Μαῖος 1893.

Ἐπὶ τοῦ τάφου

τῆς πολυκλαύστου ΑΝΝΗΣ Α. ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΥ

ἀποθνήσκουσας τῇ 1/13 Ἰουνίου 1893 μετὰ διετῆ συζυγιῶν βίου.

Α'

... Δὲν ἠθελε, δὲν ἠθελε τὸ ἰδικό μου στόμα
 ποῦ ἔφαλε ἔς τὸ γάμο σου νὰ ψάλλῃ καὶ ἔς τὸ γῶμα . . .
 Μοῦ φαίνεται ἀκόμα γῆθες ἢ ἐροτῆ ἐκείνη·
 μεῦ φαίνεται ἴσῃν ὄνειρο χρυσὸ ποῦ τώρα σβένει

κι' ανοίγει χάος άγριο να δείξει την αλήθεια.
Είδα της γης την άγκαλιά. τα φοβερά της στήθεια ...

*

'Σάν έγγραφα τὸ νυμφικὸ ἐγκώμιο γιὰ 'σένα,
γιατί, γιατί δὲν ἔσπασε ἡ ἄτυχή μου μπέρα,
μόν' ὀτόλιξε με πρόσκαιρη γὰρὰ τὴν κάθε λέξι
ἀφοῦ ὁ χρόνος ἦτανε γιὰ νὰ τὴν περιπαίξει;
Καὶ πῶς! τὸ Χάρο ποῦτανε κρυμμένος γιὰ παιγρίδι
μέσα 'ς ἐκείνη τὴ γιορτὴ κανείς μας νὰ μὴν ἴδῃ; ...

*

Παρτοῦ τὴν ματαιότητα, τὸν δόλο, τὴν ἀπάτη,
κι' ὄνειρα ψεύτικα θὰ δῶ ὅπου στραφῆ τὸ 'μάτι.
'Σ ἕνα καὶ μόνο δὲν ἔμπορεῖ κανείς νὰ τὸ γελάσῃ,
ὅταν τὸ γῶμα — πειὸ πιστὸ ἀπ' ὅλα — τὸ σκεπάσῃ ...
... Λέρε πῶς θάρτη μιὰ στιγμὴ ποῦ θὰ ἔξυπνήσουν ὅλοι
καὶ κάθε τάφος θὰ γενῆ ὠραῖο περιβόλι!

B'

... Τὴν ὥρα ποῦ κατέβαινε 'ς τὸν τάφο στολισμένη,
κι' ὁ ἥλιος τότε σύμπτωσις κι' αὐτὸς νὰ κατεβαίῃ
μὲ φορεσιὰ μυριόχρωμη 'ς τὴ σκοτεινὴ του δύσι.
Δυὸ τάφους ἀνοικτὸς μαζὺ τοὺς εἶχα ἀντικρύσει
καὶ εἶπα 'ς εὐτυχῆ θνητό — τὸν ἥλιο — μὲ ὀδύνη·
« Ἐστὸν θεὸς ῥάστης κι' αὔριο, μὰ πότε θάρτη ἐκείνη; ...

*

» Πότε θεὸς ῥάστη νὰ τὴν δῶ ἡ ἀγαπητὴ της ταῖρι
» καὶ νὰ βασιλεύῃται ὅπως πρὶν καὶ πάλι χέρι χέρι;
» πότε θεὸς ῥάστη ἀντίκρου μας ὅλη γὰρὰ νὰ λάμπῃ
» νὰ δείχῃ 'ς τὸν πατέρα του τὸ γυιό της Χαραλάμπη; »

... Καὶ ὅμως θεὸς ῥ' ἀνταμωθοῦν πατέρας, γυιὸς καὶ μάννα,
γιατὶ μοῦ λέγει μιὰ φωνή — Δὲν 'πέθανε ἡ Ἄννα ...

Πέραν, 4 Ἰουνίου 1893.

Ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐφημερίδῃ: «Κωνσταντινουπόλει» τῇ 9 Ἰουνίου 1893
(ἔτος ΚΖ', ἀριθ. 126).

'Επιτύμβιον

ΑΝΝΗΣ Α. ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΥ

ἐν ἀκροστιχίδι.

'Ἀπὸ τὸν ἥλιο πειὸ γρουσῆ εἶχα ζωὴ μέσ' 'ς ἄσματα·
Νωρίς ὅμως τὴν σκέπασε σκοτάδι ζοφερό.
Ναί· ἡ ἀγάπη κ' ἡ γὰρὰ ἦταν γιὰ μὲ φαντάσματα!
'Ἀφοῦ δὲν ἦτανε γραφτὸ 'ς τὴ γῆ νὰ τὰ γαρῶ ...

10 Ἰουλίου 1893.

'Επιτύμβιον

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΡΟΣΟΛΙΜΟΥ.

Θαλασσοπούλι 'ξακουστὸ ἀπ' τὴν Κεφαλλονιά·
ἀντίκρουζε ναυάγια μ' ἀπάθεια καὶ θάρρος·
τὸν ἰρόμαζαν τὰ κύματα σὰν ἀνοίγε πανιά ...
Μὰ ἕνας δὲν τὸν ἰρόμαζε, κ' ἦταν αὐτός — ὁ Χάρος!

Πέραν, 10 Ἰουλίου 1893.

Ἔρωσ μου.¹

Τῷ φίλῳ Κ. Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛῶ.

Καθὼς τὸ γλυκογάραγμα ὁ ἔρωσ μου πρὶν ἦτο·
γλυκίς, ὠραῖος ἔς τὴν ἀρχήν, δὲν μ' ἐποροῦσε τίσιν
καὶ ὄμως ἀκουσίως του εἰς βάρβαρον ὠθεῖτο
ἀφ' ὅτου τὴν καρδίαν μου μὲ ἔπεισε νὰ δώσω.

Τὴν ἔδωκα ... καὶ παρενθὺς τὸ πῦρ, τὸ πῦρ ἐκεῖνο
τοῦ ἔρωτός μου ἠΐξανε, τυγθήμερον ἀυξάνει,
μὲ σβύνει πᾶν χαρμόσνον καὶ ὅμως δὲν τὸ σβύνω·
εἶνε ὁ ἔρωσ ὅμοιο θανατικὸν δρεπάρι!

Τὸ γλυκογάραγμα αὐτὸ μὴν ἔβλεπα ἄποθοῦσα,
ἀφῶν ὁ ἥλιος τὸ φρικτὸ τὸ πῦρ του εἶγε χύσει.
Ἄχ! ἔτσι εἶγα πειὸ καλὰ, ἄχ! ἔτσι ἄπροτιμοῦσα
νὰ μὴν ἰδῶ Ἀνατολὴν προσητέρον ἀπὸ Δύσει!

Παρακαλῶ τὸ πῦρ αὐτὸ νὰ μὴ μὲ κατακαίῃ·
εἶνε κωφόν· γελᾷ αὐτὸ ὅταν ἐγὼ δακρύζω.
Μόνον σκληρὰ, ὑπόφερε, ὑπόφερε, μὲ λέει,
καὶ ὅμως ἔξέρω ὁ πτωχός, δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζω!

« Νὰ μὴν ἐλπίζω! » δυστυχής! ἰδοὺ, ἰδοὺ ἡ Δύσει ...
ὁ ἔρωσ της ἐσβέσθηκε, δὲν εἶνε πειὰ ἐκεῖνη·
τί ὑποφέρω δόνασαι ἐσὺ νὰ ἐννοήσης.
Αὐτὰ ἴτε τὰ χαρίσματα ὁ ἔρωσ ποῦ μᾶς δίνει!

1. Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς Δ. Κ. Σ., δημοσιευθὲν μετὰ τῆς ἐπομένῃς ἀπαν-
τήσεως κατὰ τὸ 1886.

Δὲν εἶγα λοιπὸν δίκαιο νὰ πῶ ἔς τὸν ἄνω στίχον,
ὅπου ταιριάζει μοναχὰ γιὰ ὅποιον ἀγαπήσει,
πῶς θάταρε καλλίτερα δεκάκις νὰ μὴν τέρω
νὰ ἰδῶ γλυκογάραγμα, ἀνατολὴ καὶ δύσει!

Τί κέρδισα ποῦ γνώρισα ὁ ἔρωσ τί σημαίνει;
μονάχα τὸ φαρμακερὸ καὶ τὸ πικρὸ του βέλος!
Ἦ! κάλλια νὰ μὴ γνῶριζες, ψυχὴ μου πορευμένη
ἔρωτος τέτοιου τὴν ἀρχήν, ἄχ! τέτοιον εἶνα τέλος ...

Ἦ! σὲ μιμοῦμαι, σεβαστὴ ψυχὴ Βασιλειάδου·
τὸ ἄσμα ποῦ τραγουδῆσες κ' ἐγὼ θὰ τραγουδήσω·
Ναί! εἶγες δίκη, κάτοικε τοῦ ποθητοῦ μου Ἄδου.
« Καὶ τέλος εἶγον τὸν σκοπὸν τοῦ βίου, νὰ μὴ ζήσω! »

Πέραν, 2 Φεβρουαρίου 1882.

Δ. Κ. Σ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΙ ΦΙΛΩΙ Δ. Κ. Σ.

Τὴν δεύτερην!

Καὶ ὅμως εἶσαι εὐτυχής πολὺ μετὰ τὴν δύσει ...
ἐπέρασες τὸ δέσβατο τοῦ ἔρωτος λαγκάδι,
καὶ δὲν ἔμπορεῖ τώρα αὐτὸς μὲ σὲ νὰ πολεμήσῃ·
εἶσαι καὶ πάλι ἔς τὴ ζωὴ ἄν σ' ἔστειλε ἔς τὸν Ἄδου.

Μὴ καταδέχεσαι ποτὲ μὲ δακρυσμένο ῥιάτι
 τραγοῦδι ἔς τὴν κιθάρα σου θλιμμένο γὰρ τονίζης·
 γόργα καὶ διὲ τὰ νεύατα σου ... τὸ μέλλον σου κομματί
 κ' ἐρώτησέ τα· θὰ σοῦ ποῦν·—Εἶν' ὕβρις γὰρ δακρύζης.

Ἀκόμα εἶσαι ἔς τὴν ἀρχή· εἶνε μακρὰ τὸ τέλος.
 Ἄν σὲ τρομάζουν ἢ πληγαῖς ποῦ φέρνεις εἰς τὰ στήθη,
 σὺ ἔχε θάρρος· πρόσμενε μ' ἀνδρεία γένο βέλος
 καὶ περιφρόνει τοῦ παιλοῦ τοὺς πόρους μὲ τὴ λήθη!

Δὲν σ' ἀδικῶ ἄν προτιμῆς τοῦ τάφου τὴν γαλήνη
 καὶ σέ, καθὼς τῶν Ἀπικῶν Νεκτῶν τὸ ἀηδόνι.
 Μὰ δὲν ἐγκρίνω κ' ἡ ψυχὴ ἢ φλογερὴ ἐκείνη
 τώρα ποῦ εἶσαι ἔς τὴ ζωὴ γιὰ ἔρωτα γὰρ λωή.

Τὸ κατ' ἐμέ, θέλω γὰρ πῶ, πῶς εἶνε μέγα πάθος
 ἔς τὴν πρόσκαιρη αὐτὴ ζωὴ τὰ δάκρυα, ἢ θλίψη
 γὰρ ἔς ἐκείνον ποῦ ἔμπορεῖ τὸ πειρὸ μεγάλο πάθος
 ὅταν ἔς τὸ δρόμο του βρεθῆ μὲ γέλοιο γὰρ τὸ κρόνη...

Σχετίσθηκες μὲ τὸ τρελλὸ παιδί τῆς Ἀφροδίτης
 καὶ εἶδες καὶ ἐγγώρισες καλὰ τὰ φυσικά του.
 Μιμήσον το· γέλα καὶ σὺ εἰς τὴν ἐνθύμησί της
 καὶ γόργε τὴν δεύτερη ... ἔς τὸν κόσμον ἐδῶ κάτον.

Κ. Ν. Μ.

Ὁ χωρισμός σου!

Τῆ φίλη ...

Δὲν ζεύρω ἂν μ' ἐξέχασε ἢ τρυφερὴ ψυχὴ σου,
 δὲν ζεύρω ἂν ἔς τὰ στήθη σου ἐσβύσθηκ' ἢ φρατιά·
 ζεύρω μονάχα πᾶς ἐγὼ εἰς τὴν ἀνάμνησί σου
 θαρρᾶ καὶ τὴν πατρίδα μου πᾶς εἶνε ξενητεία ...

Ἄχ! νᾶμουν εἰς τὸ πλάϊ σου ἐκεῖ ἐκεῖ ἔς τὰ ξένα
 καὶ ἴλιγο γὰρ ξεκούραζα ἀγρυπνησμένο νοῦ·
 ἢ φλογερὴ ἀγκάλη σου ἦταν πατρίς γιὰ ἔμνα
 καὶ θαῦρισκα ἔς τὰ ῥάτια σου γαλήνη τ' οὐρανοῦ.

Ἐθυμίσου, φίλη, τὴ στιγμὴ ποῦ μ' ἄρνες μονάχο ...
 Φέρε ἔς τὸ νοῦ σου τὴ φρικτὴ τρεπούλα μας ἐκεῖ.
 Πάντα ἔς τὰ ῥάτια μου ἔμπροστί ἀξέχαστο θὲ νύχα
 τὸν ἰδικό σου χαρισμό, καρδιά ἀγγελική ...

Πέραν, 1893.

Μία στιγμή.

Ἐκμυστήρηναι τῷ φίλῳ Ρ.

Α'

Μαζὺ τῆς ἡμῶνα ἐχθὲς τρισυτυχῆς μαζὺ τῆς,
 καὶ μ' ἔχουναν γλυκερὰ δροσιὰ οἱ μαῦροι ὀφθαλμοί της.
 Τὴν ἔβλεπα καὶ μ' ἔβλεπε μὲ σφαλιγτὸ τὸ στόμα,
 μὰ ἡ ματιάς της μ' ἔλεγον πλειότερα ἀκόμα ...

Εἶχε σιμώσει τῆς νυκτός τοῦ Μαΐ το σκοτάδι
 ἔπ' ἀφίνει τ' ἄστρα νὰ σκορποῦν τῇ λάμπῃ τους ἔς τῇ γῆ.
 Κ' ἦτανε ὥρα βραδυνή· μὰ κάποτε τὸ βράδυ
 μέσα ἔς αὐτὴν τὴν ἐποχὴ Σαρρεῖς κ' εἶνε αὐγή...

Ἦν τέτοια ὥρα βρέθηκα ἔμπροστὰ ἔς τὰ γόνατά της
 καὶ ἤγγιζα τὸ καυτερό ἐκείνο φέρεμά της.
 Δέν ἐτολμοῦσα ἔς τὴν ἀρχὴ καλὰ νὰ τὸ ἐγγίσω
 φοβούμενος μήπως ἐκεῖ καῶ, μή... ξεψυχήσω.

Ἦν! ναί· δέν εἶν' παράδοξο κ' αὐτὸ κ' αὐτὸ νὰ γείνη,
 Ἦν πλημμυροῦνε οἱ πάλμοι ἔς τὸ στήθος βίαιστικοί
 κ' ἀνάβουν μέσα τῆς καρδιάς τὰ φύλλα ἴσ' ἂν καμίνι,
 δέν εἶνε πολὺ δύσκολο νὰ νεκρωθῆς ἐκεῖ...

Ἦν! ἐπὶ τέλους ἡ ὄροσιὰ ἐκείνη... τῶν ἠματιῶν της
 μ' ἐξάλισε, μ' ἐμέθυσε, μὲ εἶχ' αἰχμάλωτόν της,
 κ' ἰδοὺ γυρμένος βρέθηκα χωρὶς νὰ τὸ Σελήσω
 κ' ὕπνος γλυκὸς μὲ ἄρπαξε ἴσ' ἂν πῆγα ν' ἀκουμβήσω...

B'

Ἦν! ποῖον εἶδα ὄνειρο ἔς αὐτὸ τὸ προσκεφάλι!
 Ἦν ἤξερες ἔσ' ἓ μὴ στιγμὴ τὸ τί εἶχα ἰδεῖ,
 Ἦν ποῖα γύρω ἤμουνα οὐράνια, μεγάλη,
 καὶ πόσα μέρη ἴγυρισα μὲ τὸ γνωστό παιδί,

Ἦν μ' ἔλεγες αἰώνια ἐκεῖ ἐκεῖ νὰ μείνω
 μὲ τὸ γλυκό μου ὄνειρο, μὲ τὸ παιδί ἐκείνο...
 Ἦν ἦταν τοῦτο πρόσκαιρο καθὼς πολλὰ τοῦ κόσμου
 καὶ μ' ἔφυγε ἴσ' ἂν ἀστραπὴ ὅ,τι ἔκρατοῦσα ἔμπρός μου.

Ἦν ὀλίγο παραμέρισα ἔς τὴν λύπη βουτηγμένος
 κ' ὁμοιάζα τὸν ἔρημο ἔς τὴν μύρση ξηνητεία...
 Ἦν ὁ κόσμος μ' ἤθελε μακριά, ἤθελε νάμ' αἰετὸς
 καὶ νάμ' ἄνω μόνο σύντροφο τῇ μύρση της ἠματιά...

Μὰς ἔχωρισαν· ἐβάλανε φραγμὸ ἀνάμεσά μας
 ἢ ζήλεια, τὸ παράπονο καὶ ἢ πεζὴ τους γνώμη.
 Ἦν ἄλλὰ ἐπάνω ἀπ' αὐτὰ βρεθῆκαν τὰ φτερά μας
 ἔσ' ἔβαλαν τὰ σχέδια καὶ τὸν φραγμὸ ἀκόμη...

(Ἐδημοσιεύθη τῇ 1 Ἰουνίου 1887 φέρων ἑπιγραφήν Κ. Μ. Καγ-
 γελαρῆς).

Γεωργίω Σεϊτανίδῃ

ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς συζύγου αὐτοῦ, 30 Μαΐου 1887.

A'

Ἦν ἔρω τί πόνος φοβερός τὰ σπλάγγνα σου παγόνει
 εἶνε φρικτοί, πάρα πολὺ φρικτοί οἱ τέτοιοι πόνοι...
 Ἦν ἄλλὰ μὴν ἀπελπίζεσαι· ὑπομονὴ ὀλίγη
 καὶ μὲ τοῦ χρόνου τὰ φτερά ὁ πόνος σου εἶν' ἀφύγη...

B'

Ἦν ἄσπλαγγνη ὥρα ἔπρόσμενε νὰ σδύσῃ τὸ κερί
 ἔσ' ἔφερες ἔς τὸ χέρι σου καὶ σὺφεγγε τὸ δρόμο.
 Ἦν ὁ δρόμος ἔσ' ἔπαυσε μύρση στολὴ φορεῖ
 τὸ ἔξερων ἄλλὰ τί νὰ πῆς ἔς τὸ φυσικὸ τὸ νόμο!

*

Ἦν ὅ,τι ἔκρατοῦσες λαχταρῶν μὲ μυστικὴ χαρὰ
 σοῦ τ' ἄρπαξε ἢ τριχοστὴ ἡμέρα τοῦ Μαΐου·
 μαζὺ μὲ τ' ἄνθη της κ' αὐτὸ τὸ πῆρε ἔς τὰ φτερά
 καὶ πῆγε, τὸ παράδωσε ἔς τὰ χέρια τοῦ Κυρίου.

*

Ναί, εἶν' ἐκεῖ ἔς τὸν οὐρανὸν, ἔς ἀγάλη παθητή
 τῆνε κρατεῖ σφικτὰ σφικτὰ φιλόστοργη μητέρα,
 κ' ἐκείνη ἀπὸ τὰ ψηλά τὸ χέρι σου κρατεῖ
 καὶ στέλλει χαιρετίσματα μὲ τὸν γλυκὸν ἀγέρα.

*

"Όχι! δὲν σὰς ἐγνώρισε τοῦ Χάρου ἡ φραγή,
ἀλλ' εἶσθε πάλιν ὅπως πρὶν αἱ δύο ἐνωμένοι
περὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κάθε στιγμὴ 'ς τὴ γῆ...
Εὐκόλως δὲν χωρίζεται дуὰς ἀγαπημένη.

Γ'

Πολλά, πολλά ἔγω νὰ 'πῶ 'ς τὸ νέο τοῦτο τάφος,
ἀλλὰ 'ματόνω τὴν πληγή, τὸ 'ξέρω. ὅσο γράρω...
Γι' αὐτὸ τὸ μοιρολόγι μου εἶ νὰ τὸ σταματήσω
πρὶν νὰ προφτάσω μὲ σταλιὰ λατρικὸ νὰ γύσω...

Πέραν, 12 Ἰουνίου 1887.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ εἰκοσιοκταετοῦς
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ.

Α'

Νᾶχης μικρὴ τρανταφυλλιά χωρὶς ἀνθὸ καὶ κλωνία
κι' ἀντὶ νεροῦ μὲ δάκρυα νὰ τὴν ποτίζης μόνο
νὰ βλέπης ὕστερα σιγὰ τὸ φύλλο της νὰ βγαίνει
καὶ τὴν σκιά τοῦ κάλυκος εἰς τὸ κλωνί κρυμμένη
νὰ φθάσης δὲ νὰ τὴν ἰδῆς μὲ ὄλοι σου τοῖς κόποι
τρανταφυλλιά καμαρωτὴ 'ς τὰ χέρια σου κατόπι...
μ' ἓνα μονάκριβο ἀνθό, τραντάφυλλο ὀροσάτο,
κ' ἔξαφνα ἄγριος βορεῆς νὰ σοῦ τὸ βίψη κάτω,
εἶνε ζημία 'ποῦ καμμιά μ' αὐτὴν δὲν παραβγαίνει,
πελώρια, ἀνίκητη ζημία ἀνδρειωμένη...

Β'

Ὁ βίος του ἦταν γλυκό, γλυκύτατο τραγοῦδι
καὶ 'ς τοὺς γονεῖς του ἦτανε καμαρωτὸ λουλοῦδι.

μὰ 'ζήλεψε τὴ στάσι του τοῦ Χάρου τὸ ὄρεπνι
καὶ 'σὲ στεφάνι 'θέλησε 'δικό του νὰ τὸ βάνη,
Τὸ ἔρριψε... κ' ἐτσάκισε ἐκεῖ 'ς τὸ κόφιμό του
γύρω τριγύρω τὰ κλαδιά, τὴ ρίζα, τὸν κορμὸ του,
κ' ἔμειναν ὅλα λιγιστά, ξερά κ' ἐρημωμένα.
"Όλα μαζὺ ὠρφάνεψαν γιατί τὸ εἶχαν ἓνα...
Κλάψτε τον! κλάψτε τον, γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι
καὶ ὅποιος τὸν ἐγνώρισε νὰ κλάψη τὸ ὀφείλει...

15 Ἰουνίου 1887.

Τζῶν Δέ-Τζάκομος.

ΑΕΡΑΣ - ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ.

Ἀφιερῶται τῇ μακαρίᾳ μνήμῃ του.

Ἄφοῦ τὴν ἀσημένια αὐγὴ θὲ ναιῖρη νύχτα μαύρη,
ἄφοῦ τὴ δόλια ἀνοιξὶ ψυχρὸς χειμῶνας θαῦρη,
ἄφοῦ καὶ ἄστρα κ' ἥλιοι θὰ σβύσουνε ἀκόμα,
καὶ οὐρανός, γῆ, θάλασσα θὰ γείνουν ἓνα σῶμα
ἄφοῦ καὶ ὅποιος γεννηθῆ μὲ γέλοια καὶ παιγνίδια
καὶ μὲ αὐτὰ ἀνατραφῆ, γεράση μὲ τὰ ἴδια
καθὼς ὁ Τζῶν Δέ-Τζάκομος, γιὰ 'κεῖνον ὀποῦ γράφα,
πηγαίνει τόσο ζαφνικὰ 'ς τὸ σκοτεινὸ τὸν τάφο,
ποιὸς ἵμπορεῖ νὰ ἀρνηθῆ, ποιὸς δούλος, ποιὸς δεσπότης,
ὅτι δὲν εἶνε ἡ ζωὴ ἀέρας, ματαιότης; ...

29 Ἰουνίου 1887.

Τῷ φίλῳ Α. Ἀνεμογιάννη.

Πρόχειρος προσφώνησις ἐν οικογενειακῇ ἀναστροφῇ τοῦ κ. Γ. Α. Ξανθοπούλου,
κατόπιν πολλῶν ἐπὶ τετραγόρου ἐκτελέσεών του.

Τ' ἀμίμητα τραγούδια τοῦ βιολιοῦ σου
αἰχμάλωτο μὲ 'πᾶν 'ς τὸν οὐρανὸ
καὶ τὴ μαγεία τούτη τοῦ χεριοῦ σου
μὲ θαυμασμὸ καὶ σέβας προσκυνᾷ.

*

Τραγούδα ἀηδόνι ζηλευτό· δὲν θὰ σοῦ 'ποῦμε φτάνει,
καὶ φέρνε μας 'ς τὰ σύννεφα κλεινὴ Ἀνεμογιάννη!

Πέσαν, 5 Ὀκτωβρίου 1893.

'Σ τὸν τάφο τοῦ πατέρα μου!...

Ἀφιερῶται τῇ μνήμῃ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΟΛΛΕΛΑ).

Α'

Ἐσχισα μάνη καταγυῖα καὶ περιηρὸ ἀγέρα
γὰ νάρτω εἰς τὸ σπῆτι σου τὸ ἔσπερον πατέρα.
'Σ τὴ χρωματένια πόρτα σου ὀλίγο ν' ἀκοιμητήσω
κ' ἐδῶ εἰς τὸ κατώφλι αὐτὸ ἀπ' ἔξω νὰ καθήσω
γὰ νὰ 'ξεκουρασθῶ.

Βαρῆθηκα τὸ θόροντο ν' ἀκούω ἐκεῖ κάτω
βαρῆθηκα τὸ λούλουδο τ' Ἀπρίλι το δροσάτα,
καὶ τὸ τραγοῦδι τ' ἀηδονοῦ δὲν θέλω νὰ τ' ἀκούσω.
Θέλω ἐδῶ τὸν τάφο σου μὲ δάκρυα νὰ λούσω
'ποῦ μέσα μου βαστῶ...

Θέλω μ' αὐτὴ τὴν ἐρημιὰ ὀλίγο νὰ 'μιλήσω
θέλω... νὰ μείνω δίπλα σου νὰ μὴ γερῶσις 'πίσω.
ἀνάμεσα 'ς τὴν ἀπειρὰ καὶ τὴν ἴενγὰ τοῦ κόσμου.
Καὶ προτιμῶ τὴ σιωπὴ νὰ γίνῃ σέντροφόος μου,
αὐτίγα προτιμῶ.

'Σ τὸ σπῆθος μου νοιώθω βαρὺ, ἀγριεμένο βέμμα,
ἀγροπτρα κέματα, βοῦθᾶ, 'ς τῆς φλέβας κρῖο αἷμα
καὶ νοιώθω πῶς εὐρίσχομαι εἰς τοῦ γυαλοῦ τὴ μέση
'σὶν βάρκα 'ποῦ σκληρὸς βορῶς τὴ σπρώχνει γὰ νὰ πέση
'ς τοὺς βραχονε μὲ θυμῶ.

Κανεῖς 'ς τὴ θέελλα αὐτὴ μ' ἐμὲ δὲν ἐποφέρει
κανεῖς δὲν ἔχει πατρικὸ 'σὶν τὸ δικό σου χέρι...
Τοῦ τιμοιοῦ τὸ τρίξιμο, τῶν καταρτιῶν ἢ πάλι
δὲν φθάνοντε 'ς τὸ κάταστρο 'δικό τους προσκεφαλί
ἐκεῖ εἰς τὴ στεριά.

Γερνῶ καὶ βλέπω μοναχὰ τὸν ἥλιο θολωμένο,
μὲ σύννεφα κατὰμαυρα τὸν οὐρανὸ 'ντυμένο,
καὶ 'ς τὴ χλωμὴ τὴν ὄψι τους, 'ς τὴ φοβερὴ ματσο τους,
πολλαῖς φοραῖς σ' ἀντίκρυσσε ἐκεῖ ἀνάμεσα τους
κρυφὴ παρηγοριά...

Β'

Ἄχ! πότε, πότε θὰ μοῦ πῆς γαρθῶ κ' ἐγὼ σιμὰ σου
καὶ νὰ γυθῶ 'ς τὴν ποθητὴ ἐκείνη ἀγκαλιὰ σου,
κ' ἀπ' τὴ φουρτοῖνα τῆς ζωῆς νὰ 'μπῶ εἰς τὸ λιμάνι
'ποῦ δὲν τὸ δέροντε κέματα, 'ς ἐκεῖνο 'ποῦ μᾶς βγαίνει
'ς τὴν ἄλλη τὴ ζωὴ;

Πότε θὲ νάρτη ἢ στιγμὴ ἢ σπλαχνικὰ ἐκείνη
'ποῦ μὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἀρχὴ ζωῆς μᾶς δίνει.
ὅπου θὰ κοιμηθῶ βαθεῖα, πατέρα μου, μαζί σου
καὶ θὲ ν' ἀκούσω νὰ μοῦ πῆς γλεκά, γλεκά κοιμήσου
μακρὰ ἀπ' τὴ βοή;...

... Κι' ὅμως ἀκούω ν' ἀντιχῆ 'ς τὸ σπῆθος μου ἢ λαλιὰ σου
καὶ νὰ μοῦ λέη — «Πίσω σου ποιοὶ ἔρχονται σιχαῖσόν.
Πρέπει εἰς τὴ θέσι μου νὰ μείνης ἐκείπερα
νᾶχη ἢ μάννα σου χαρά, τ' ἀδέλφρα σου πατέρα
κ' ἡσυχὸ τάφο ἐγώ.»

Ναί· ἔχεις δίκιο δι' αὐτοὺς τὰ πάντα θ' ἀνῆρῆσω.
θ' ἀνέλω ὄρη καὶ κρημνοὺς, πελάγη θὲ νὰ στίσω.
θὰ πολεμῶ ἀδάκοπα 'ς τὴ θέσι τὴ 'δική σου
καὶ θὲ νὰ μείνω 'ς τὴ ζωὴ κρατῶντας τὴν ἐσχὴ σου
γὰ μόνον ὁδηγῶ...

Τατιάου.λα, 1885.

Ἦπομονή.

Τῷ φίλῳ Νικολάῳ Ἀπέργγῃ, εἰς Σμύρνην. ¹

Α'

Ἦπομονή! Ἦπομονή! Αὐτὴ μᾶς μένει ἤμῃ
ὅταν τοῦ Χάρου τὸ σπαθὶ
μέσα ἔς τὸ στήθος μας χωθῇ
καὶ σχίξῃ καὶ πληγόνῃ.

Β'

Ἦπομονή! Ἴσως μ' αὐτὴν ἔμπορέσῃς νὰ νικήσῃς
τὸ μέγα ἄπαθες κακὸ,
καὶ ἴσως εὐρῆς γιαιτρικὸ
αὐτὴν ἂν ἀγαπήσῃς...

*

— Ἄχ! ὅταν σβύσῃ τῆς καρδιάς τ' ἀδελφικὸ καντῆλι
καὶ γένη νύχτα φοβερὴ,
στίχος κανεῖς δὲν ἔμπορεῖ
παρηγοριὰ νὰ στείλῃ... —

*

Δὲν ἔμπορεῖ μέσ' ἔς τὸ βαθύ ἐκεῖνο τὸ σκοτάδι
κανεῖς κανεῖς νὰ στείλῃ φῶς
γιὰ νὰ ἰδῆς ὁ ἀδελφός
τὴν ἀδελφὴ ἔς τὸν ἄδῃ...

*

Δὲν ἔμπορεῖ. Ὁ χωρισμὸς εἶνε σκληρὸς, Ἀπέργγη,
μὰ πειὸ σκληρὸς ὁ θυραρὸς
ἔποῦ στέκεται ἔς τὸν ἄδῃ ἔμπρός·
ἐκεῖνος δὲν τὸ στέργει...

1. Ἀναχωρήσαντι αἰφνιδίως ἐνπεσθεν ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τῆς δεκαεννεαετοῦς ἀδελφῆς του Μαρίας.

*

Τέτοιος ὁ κόσμος! Στρέψτε μιὰ ἔματιὰ εἰς ὅσους ζοῦνε
καὶ σκέψου τί τοὺς καρτερεῖ
ποιά ὄμοια ἄρα, τροπερὴ,
ἔποῦ σκόνι θὰ γενοῦνε.

*

Σκέψου πᾶς εἶνε γενικὸ εἰς ὅλους τὸ φαρμάκι
κ' εὐρὲ ἔς αὐτὸ παρηγοριὰ
καὶ τὴν καρδιά σου τὴ βαρεῖα
ἐλάφρυνε ἔλαγκι.

*

Ἐσχίσεσ κῦματα θολὰ μὲ μαῦρο καρδιοχτύπι,
μαῦρο ἑαροῦσεσ οὐρανό,
τὸ κάθε πρᾶγμα σκοτεινό,
ἔταξείδευεσ ἔς τὴ λύπη...

*

Ἀύπη τῆς πρέπει ὄνομα καὶ ὄχι Σμύρνη, ὄχι,
ἀφοῦ ἡ ἔμμορφὴ τῆς γῆ
σ' ἔκαμε τέτοια ἄρπαγὴ
ἔσὲ μιὰ μικρὴ τῆς κόχη.

*

Ἄχ! πόσο ἴθιελα ἐκεῖ σιμά σου νᾶμουν, πόσο,
τὸ δάκρυ σου νὰ σταματᾶ
κι' ὅσην μοῦ εἶνε δυνατὸ
παρηγοριὰ νὰ δάσω!

*

Μὰ δὲν βαστᾶ νὰ σὲ θαρᾶ νὰ κλαῖς τὴν ἀδελφὴ σου
καὶ νὰ σὲ δέρνῃ ὁ βορειᾶς,
γιατὶ ἀντὶ παρηγοριᾶς
θὲ νὰ θρηνώ μαζί σου.

Γ'

Υπομονή! υπομονή! Αὐτὴ μᾶς μένει μόνη
ὅταν τοῦ Χάρου τὸ σπαθὶ
μέσα 'ς τὰ σπλάγχνα μας χαθῆ
καὶ σχίξῃ... καὶ πληγόνῃ...

Πέσαν, 15 Ἰουλίου 1887.

Ξεχνῶνται ὅλα.¹

"Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ δεινὰ μαραινόνται καὶ σβέννουν
'σὲ κάθε νέο πάτημα τοῦ φτερωμένου χρόνου"
φείρονται 'σὰν ὄνειρο καὶ αὐτὰ καὶ ἴσχυρ' δὲν ἀφίονται.
γιατὶ σφαιλοῦνε ἢ πληγαίς, μὲ τὸν καιρὸ, τοῦ πόνου.
Ξεχνῶνται, σβιῶνε, γίνονται, τὰ τρώει ἢ σκωρῶ,
καὶ κάθε δύο βήματα ἀλλιάζοντε θωροῦ...

*

Τὸ γέλοιο, ἢ ξεφάντωσις, οἱ ὄρκοι, τὰ παιγνίδια,
ἢ ἀλήθεια, ἢ στενοχωρία, ὁ ἔρωτας, οἱ πόνοι
νὰ βλέπῃς τὸ παιδάκι σου νεκρὸ 'σὲ δὺο σαγίδια.
τὴ μάνα σου, τὸ φίλο σου 'ς τοῦ Χάρου τὸ σπαθόνι.
τώρα νὰ κλαῖς ἢ νὰ γελάς, θεὸ νύρτη μὲτὰ φροῦ
νὰ τὰ ξεχάσῃς ὅλ' αὐτὰ 'ς τοῦ χρόνου τὰ φτερά...

*

"Ὅλα ξεχνῶνται τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ ἐπίσης·
τὴν ἴδρα τήν ἔχοντε 'ς αὐτὸν τὸν κόσμον ὅλα.
Παντοῦ θὰ διήσῃ τὸ μαρασμὸς, παντοῦ ὅπου γενίσησῃ,
εἴτε σὲ λοῖλονδα χλωρὰ, ἢ 'ς ἄστρα φεγγυόλα,
παντοῦ δεξιῶ καὶ ἀριστερῶ, 'σὲ πλοῦτον, 'ς ἐμμορφή.
"Ὅλα περνοῦν καὶ μένει μὲτὰ σθεσιμένη ζωγραφή..."

1. Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ τοῦ Ἀθ. Παλαιολόγου «Ἡμερολόγιῳ τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ ἔτους 1887 ὑπὸ τὸ ὀνοματεπώνυμον «Κ. Καγγελάρης».

*

Ναί, ὅλα! Ἄλλ' ἐξαιρέσις ὑπάρχει 'ς ἓνα μόνο·
ὁ χρόνος τὸ ῥοβήθηκε αὐτὸ· δὲν τὸ πειράζει
τὸ τρέφει μᾶλλον. Καὶ αὐτὸ δίνει τροφή 'ς τὸν πόνο,
καὶ αἰωνίως σφάζεται τὸ στήθος καὶ σπαράζει.
Αὐτὸς ὁ πόνος ὁ βαρὺς, ὁ πόνος ὁ κακὸς
εἶνε 'ς τὰ στήθη τοῦ ἀνδρός ἢ πτώσις γυναικός!

*

'Σ τὸν ἄδην τὸν ἀκυλοθεῖ, τὰ κόκκαλα βυζιάνει...
διώχνει τοὺς δοῦλους τῆς φθορᾶς, ὄρκα, σκουλήκια διώχνει,
καὶ αὐτὸς σκουλήκει φρενὸς ἀλύπητα δαγκάνει,
καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ πτώμα του πάντα γερὸ... τὸ σπρώχνει...
Ξεχνιέται πόνος 'σὰν αὐτὸν: Ἴδοὺ μία στιγμή
τῆς ἀπιστίας γυναικός ὡς ποῦ μᾶς πολίμη.

*

Κατηραμένη ἢ στιγμή αὐτή, κατηραμένη!
Εἶνε ἀρρώστια τοῦ εὐθὺς ἔσπλόνεται, πετάει,
'ποῦ μέσ' 'ς τὰ σπλάγχνα τοῦ ἀνδρός ῥιζιόνεται καὶ μένει,
καὶ ἀνοίγει στόμα φρενὸς νὰ καταπιῇ... νὰ φάῃ.
Δὲν μοιάζει τούτη ἢ στιγμή, δὲν μοιάζει ἀλλοτρίως·
ἀν ὅλα ὅλα τὰ ξεχνῶν, αὐτὴν ὅμως κανεῖς.....

'Σ τὸν Παναγῆ.

"Ὅσα παλιὰ διαβάσαμε ἐπάνω 'ς τὴν ἀνδρία
καὶ ὅσα γιὰ τὸν Ἡρακλῆ ὁ μῦθος διηγίθη,
γιατ' ἦτανε ἀπίστευτα τὰ ἔλεγον παραμῦθι.
Μὰ τώρα ποῦδαμε ἐσὲ θὰ γράψῃ ἢ ἱστορία
καὶ θὰ διαβάζοντε αὐτὴν ξένοι, ἴδιοι κατόπι,
πιστεύοντες πᾶς δύναμι θεῶν εἶχαν ἄνθρωποι!

16 Ἰουλίου 1887.

Πρόποσις για τὸν Σπαθάρη

ὡς ἀπάντησις εἰς τὸν ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ἔξογον πατηγηρικὸν του.

Τῆς μουσικῆς τὴ δύναμι καὶ τὴ μαγεία
ὄχι ἔς ἀνθρώπους μόνο, ἀλλὰ καὶ Σηρία·
τῆς μουσικῆς τὰ Σέλλγητρα τὰ τόσα
δὲν εἶ ἀρνηθῆ ποτε καμμία γλωσσο,
καὶ ὅλοι τοῦτο ἔξέρουμε κι' ὁμολογοῦμε
ὅταν τραγοῦδι· εἶτε ὄργανο ἀκούμε.

Ἄλλ' ὅταν ῥήτωρ πτερωτὸς ἔμπροστά σας,
καὶ νοῦ σας καὶ καρδιά με μιᾶς ἀρπάσας,
σᾶς ψάλλη δίγως νότα κι' ἀρμονία
τραγοῦδι· ποῦ καὶ ὄργανα μυρία
καὶ ἔξακουστὸ ὑψίφωνο εἰς σταματήση,
ποιὸς τὸν τραγοῦδιστὴ ἐκεῖνον εἶ ἀντικρύση;
... Ποιὸς μουσικὸς εἰς εἶχε τόση χάρι
νὰ παραβῆ προχθὲς με τὸν Σπαθάρη;
Ποιὸς εἶ ἀρνηθῆ πῶς ἔς τῆς καρδιάς τὰ φύλλα
δὲν τοῦμενε γλυκεῖα ἀνατριχίλα; ...

Ὅταν τὸ στόμα του ἔμιλοῦσε τὸ σπαθαῖτο,
ὅλοι βρισκούμασταν ἕψηλά· κανέννας κάτω·
κι' αὐτὸ ἔς τῆς μουσικῆς φρονῶ τὸ πλάι·
ὁ λόγος με ἔδρα δύναμι πετάει·
καὶ τὸ ποτήρι του καθεὶς ἄς πάρη
νὰ εὐχρηθῆ τὸν ῥήτορα Σπαθάρη. ...

(Ἀπηγγέλιθη ἐν τῇ συμποσίῳ τῆς Αἰθῆς ἐπιτηριῶδος τοῦ «ΕΡΜΟΥ», τῷ δοθέντι
ἀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐρωτήν, παρόντος καὶ τοῦ ῥήτορος αὐτῆς κ. Α. Σπαθάρη.)

ΤΕΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Δυὸ λόγια	5
Ἐς τὸν Ἑρμῆ	7
Ἕγνος Χαμηδιέ	41
Ἄντι προλόγου	42
Ὁ Σῆμος καὶ ἡ Φιλίω	45
Δὲν ἀγοράζεται· ὁ ἔρωσ	24
Διάλογος Στρατῆ καὶ Παντελῆ	35
Ὁ ἀδελφοκτόνος ἐραστής	40
Τὸ μυστικὸ	46
Ἡ κόρη τοῦ Καπτάν Περικλῆ	51
Ὁ δεκαετής βίος τοῦ ΕΡΜΟΥ	57
Πρόποσις εἰς δύο προέδρους	65
Προσφωνήσις τῷ μουσικῷ τμήματι τοῦ ΕΡΜΟΥ	66
Ῥοδὴ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν Ζάππαν	70
Οἱ πρῶτοι φίλοι τοῦ ΕΡΜΟΥ	75
Τὸ ταιριγιά· τὸ ζευγάρι	79
Πρόποσις Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου	84
» Τζώνη Χατζοπούλου	86
» γιὰ τὸν Ῥόδιο	87
Ἔλα ἔλα ἴδω σιμά	93
Ὁ ὕπνος τοῦ Βάρδου	95
Ἐρωτος Συσία	96
Εἰς ἀρχαῖον πύργον	97
Ὅλα πρόσκαιρα	98
Ὁ Μάρτιος	100
Ἐρως· Μονωδία ἐκ τοῦ Φλώρα Μιράμπιλις	101
Πάρτε κρασί	104
Πρὸς τὸ χωριό μου	105
Τὸ ναυτόπουλο	107
Νεότης καὶ γῆρας	108
Πρὸς τὴν Μουσικὴν	110
Γέλοια καὶ τραγοῦδια	112
Κυνηγὸς ἐρωτευμένος	115
Ὁ βοσκὸς καὶ ἡ φλογέρα του	116
Ἐς τὸν Βόσπορο!	118
Ἐνθυμοῦ	120
Ῥοδὴ εἰς τὴν Φιλαρμονικὴν Ἑταιρίαν Ἀθηνῶν	121
Προτίμησις	127
Πρὸς τὸν ποιητὴν Λαμαρτῖνον	129

Μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσι	Σελ. 130
Ὅ,τι ὄραϊον μὲ μαγεύει, ὑπὸ Ε. Ν.	» 132
(Ἀπάντησις.) Προσπάθει νὰ μαγεύης	» 133
Τί εἶνε ὁ βίος;	» 134
Τὸ ἄστρον τῶν μάγων	» 135
Εἰς τὰ πράσινα τῆς φύλλα!	» 136
Μανουὴλ Γεδεών	» 138
Ἡ γυνὴ ἐν τῇ ἔρωτι!	» 139
Δὲν εἶγες ἄδικο	» 141
Τῷ Χρῆστῳ Δανδόλω	» —
Γὰ ἔτη 1890-1891	» 142
Γὰ ἔμμορφα ἄματα!	» 143
Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἄραβος	» 144
Τραγοῦδι πνευμένου	» 148
Θάλασσα — Ἐκείνη	» 150
Σημειώσεις ἐνὸς ἐραστοῦ, 1886-1888. Ἀποσπάσματα	» 152
Πρόποισις γιὰ τὸν Σουρῆ	» 157
Τ' ὄνομά μου;	» 158
Πρὸ τοῦ νεκροῦ τοῦ Δ. Ἀντίπα	» 160
Εὐχὴ εἰς νεογύμνους	» 163
Ἀνάμεσα ἰς ἀγγέλους	» 164
Ἐπὶ τοῦ πάρου Ἄννης Α. Στεφοπούλου	» 165
Τὸ ἐπιτύμβιον τῆς	» 167
Ἐπιτύμβιον Διονυσίου Ροσολίμου	» —
Ὁ ἔρωσ μου ὑπὸ Δ. Κ. Σ.	» 168
(Ἀπάντησις.) Τὴν δεύτερη!	» 169
Ὁ χωρισμός σου	» 171
Μία στιγμὴ	» —
Γεωργίῳ Σαϊτανίδῃ	» 173
Ἐπὶ τῷ Σανᾶτῳ Στεφάνῳ Μαρκοπούλου	» 174
Τξῶν Δε-Τξάκομος	» 175
Τῷ φίλῳ Ἄλκ. Ἀνεμογιάννῃ	» 176
Σ τὸν πάρο τοῦ πατέρα μου!	» —
Υπομονή	» 178
Ἐργιούονται ὅλα	» 180
Σ τὸν Παναγῆ	» 181
Πρόποισις γιὰ τὸν Σπαθάρη	» 182

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ⁽¹⁾

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Ἄνωνυμος 60, Ἄνωνυμος 40, Ἄνωνυμος 30, Χρ. Χατζηγεώ-
στου 20, Ἄνωνυμος 20, Démosthènes Effendi Pétrides 20,
X. Δ. 12, Θρασύδουλος Κκαμαράδος 10, Στέφανος Ναρλῆς 10, Ἰά-
κωβος Λαγκάδης 10, Σπ. Σ. Χρυσομᾶλλης 6, Ζ. Ν. Ζερβουδάκης 6,
Ζ. Δ. Ζερβουδάκης 6, Δ. Δ. Εὐγενίδης 6, Δ. Ζαχαριάδης 6, Σ. Πα-
παδόπουλος 6, τῆ φροντίδι τοῦ ἰδίου 30, Θεόδ. Σταυράκης 6, Γ. Χα-
δούμογλου 6, Ν. Σαρρῆς 6, Ν. Ἰωαννίδης 4, Γ. Μοσχωνᾶς 4, Δ.
Κ. Ἀργυριάδης 4, Λεων. Κότσικας 4, Ἰω. Χ. Στεφόπουλος 4, Ἐμμ.
Ἀπολλώνιος 2, Ἀνδρέας Ρ. Φιορέντζης 2, Ἄλ. Ρ. Φιορέντζης 2,
Ἰω. Γ. Ἀρθανιτάκης 2, Ἀριστείδης Χατζόπουλος 2, Κλεάνθης Θεο-
δωρίδης ἱατρός 2, Γ. Μ. Πιτσιπιῦ Πασσᾶ 4, Α. Κ. Στυλιανίδης 2,
Α. Ἀλιμπράντης 2, Γ. Παπακωνσταντίνου 2, Ἀλέκος Μ. Κωνσταν-
τινίδης 2, Ι. Βιτάλης 2, Κοσμάς Βανιζανόπουλος 2.

(Κ. Μ.) — ⁽²⁾ **Ῥάϊνα Ἀσταρτζιέφ.** — Ἀναστασία
Ἀσταρτζιέφ, Κλεονίκη Μεζίκη, Αἰκατερίνη Μεζίκη, Ἀμᾶλθεια Μι-
σακηλίδου, Σοφία Κυριακίδου, Ἐλένη Κλινάδου, Ἐλένη Παπακων-
σταντίνου, Σμαράγδα Κυριαζοπούλου, Ἀγαθὸ Μιχαηλίδου.

(Κ. Μ.) — **Σοφία Δ. Παπαδοπούλου.** — Σαπεῶ
Ἀθανασιάδου, Εὐφημία Τσισιάδου, Φιλομήλα Τσιμπῆ, Χρυσῆς Δα-
γιαννῆ, Μαρίκα Δημητρακοπούλου, Θάλεια Φιορέντζη, Ἀγγελικὴ

(1). Ὁ κ. Κ. Ν. Μαρκόπουλος σὺν τῇ ἀφιερῶσει τῆς «Ἐνθυμήσεως» τοῦ
παρέδωκεν ἐν καταλόγῳ εἰς τὸν «Ἑρμῆν» ἅπαντας τοὺς διὰ τῶν ἐνεργειῶν
καὶ συστάσεων αὐτοῦ ἐγγραφέντας συνδρομητάς, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐλλείψει
χώρου δημοσιευθήσονται εἰς τὸ ἰδιαίτερον φυλλάδιον τῆς ἐκδόσεως.

(2). Τὰ διακεκριμένοις στοιχείοις ὀνοματεπώνυμά εἰσι τὰ τῶν προθύμως
ἀναλαβόντων κατὰ σύστασιν τοῦ κ. Μαρκοπούλου τὴν ὑπὲρ πῆς ἐκδόσεως
ἐγγραφὴν εὐγενῶν κυριῶν καὶ κυρίων, εἰς οὓς ὁ ΕΡΜΗΣ Σερμάς ἀπονέμει
εὐχαριστίας, ὡς καὶ πᾶσι τοῖς ἐγγραφεῖσι φίλοις τῶν Μουσῶν.

Καλφοπούλου, Τερψιχόρη Κριζιώτου, Μαριάνθη Ζαγλάρη, Ἐλευθερία Νικολαΐδου, Χαρίκλεια Μελανδινού, Λευκοθέα Καστοριάδου.

(Κ. Μ.) — **Ἀρετὴ Ν. Μαρκοπούλου.** — Ἄννα Ι. Ραφαηλίδου 2, Ἄννα Ἀσημακοπούλου, Μαριάνθη Χωριανοπούλου, Εὐρυδίκη Φακίρου, Θάλεια Π. Μορφιάδου, Βικτωρία Ι. Παρίση, Ἐλένη Ν. Μαρκοπούλου, Μαρίκα Π. Ζερβουδάκη, Μαρία Πετρίδου, Μαρία Ξάνθου, Μόσχα Ι. Μιτυληναίου, Ἐλένη Καμάρα, Παρῆ Ν. Μαρκοπούλου, Ματθίλδη Ζαννέττου, Ἐλδίρα Ἀναγνωστίδου, Ἐλένη Ι. Τσιρικτζόγλου, Ἀραλία Σεϊμίρη, Ἀρτεμισία Σεϊμίρη, Ἀντιόπη Παντελίδου, Εὐφροσύνη Φωτίδου, Marie K. Pasquali, Κορηλία Α. Δράκου, Ἀριάδνη Δράκου, Αἰκατερίνη Φωτιάδου, Ἐλένη Καβαδία.

(Κ. Μ.) — **Αἴνατ. Ι. Σεραϊδάρη.** — Βικτωρία Νιζώτη, Θεοδώρα Γεωργιάδου 2, Μαριάνθη Ζερβουδάκη, Ἰριγένεια Ζερβουδάκη, Thérèse Mounet, Λιόλιω Πετροπούλου, Σμαράγδα Πετροπούλου, Εὐδοκία Τζαύρα.

Γ. Α. Ξανθόπουλος, Ο. Ν. Σεϊμίρης, Μ. Ἀλμυράκος, Κ. Κουντούρης, Α. Γ. Βαρούχας, Γ. Σ. Φωκίς, Δημ. Νάτσιος, Ἰσιδ. Νάτσιος, Θ. Χριστοδουλίδης, Ν. Δημητρόπουλος, Γ. Παχτίκος, Ἀχ. Ἀγγελόπουλος, Δημ. Η. Πλυτῆς, ἈΘ. Δ. Παπαδόπουλος, Θ. Κ. Μακρίδης, Ἀλέξ. Μακρίδης, Θ. Βρατσούκας, Γ. Πλακωτάρης, Μ. Οικιάδης.

(Κ. Μ.) — **Γ. Ζαμᾶνος 4.** — Α. Γ. Χασηλιτζόγλους, Ἰω. Ι. Τελλόγλους, Ἰω. Τσιρικτζόγλους, Ἀναστ. Ι. Τελλόγλους, Δ. Ζαμᾶνου, Γ. Δ. Διδόλλης, Κωνστ. Τριλλιανός, Ἰω. Δικταπάνογλου, Χατζῆ Π. Χιτήρογλου, Δ. Ι. Γλοσότης, Νικίας Ν. Γλοσότης.

((Κ. Μ.) — **Κέμων ὁ Τέρπανδρος Μπέλλας** Ἑρμαϊκός, ἐν Χαλκηδόνι 2. — Lili-Bébé 2, Angèle Roupé, Νίνα Κάλρα, Θεοδώρα Κ. Μπέλλα, Ν. Φαληρέως Βέη.

(Κ. Μ.) — **Βιργενία Φ. Κοβαλακίδου.** — Φωκίων Κοβαλακίδης, Τιμολέων Κοβαλακίδης, Θεόφιλος Χρυσόστομος, Κ. Δημητριάδης, Θ. Παππαγιαννόπουλος, Εὐθαλία Κωνσταντινίδου.

(Κ. Μ.) — **Η. Γ. Γιαλούσκας** Ἑρμαϊκός. — Ἐμμ. Παπαδόπουλος, Ζημπούλης Κιουρατσῆς, François Haylita, Ζάν Ζεΐτας, Ἀλέξ. Σταυρινός.

(Κ. Μ.) — **Ἐπαμ. Δάγγουλας.** — Ἄννα Κυλίτη, Αἰκατερίνη Δάγγουλα, Φιλομήλα Βαρεΐδου, Πυθαγόρας Γουσόπουλος.

Β. Ἀφεντούλης, Ἑρμαϊκός, 6. — Κλεοπάτρα Πάσχου, Νικόλ. Θ. Ραϊτσόπουλος, Νικόλ. Σαραντίδης, Ἀριστείδης Ἀϊνατζόγλους, Κωνστ. Ξανθόπουλος, Ἀλέξ. Καλογερόπουλος, Ἐλευθ. Θεολογίδης, Εὐστρ. Δ. Ζαχαρία, Κωστής Δ. Καλοθέτης, Ἰω. Βασιλείου, Νικόλαος Σκευδέρης, Κ. Ν. Καρτσονάκης.

(Β. Α.) — **Δημήτριος Γ. Κυροδζόγλου.** — Βασ. Γλυνίδης, Γεώργιος Νοκοιάδης, Ι. Γ. Κόντης, Δ. Ταβουλάρης, Τερέζα Σπυρίδων Ἡπειρώτης, Τερέζα Παπακωνσταντίου, Νικηφόρος Κανδιανίδου, Ἰω. Π. Α. Σακελλαρίδης, Νεόφυτος Ἱερομ. Ῥωμονίδης, Μανουὴλ Μάστρας, Γεώρ. Ν. Παπαδοπούλος, Νικ. Θωμᾶ, Γ. Κ. Συμεωνίδης, Χαράλ. Κανάκης, Σπυρ. Τσαουσάκης, Χρυσὴ Κριτικοπούλου.

(Β. Α.) — **Ἰωάννης Βασιλειάδης.** — Γ. Ι. Λαμπρίδης, Ἰω. Νικολαΐδης, Θ. Γαϊτανάκης, Ἠλίας Κοέν, Κ. Κύριλλος, Ἀγισ. Κουτσογιαννόπουλος, Στέφ. Κρεμίζης, Στέφ. Καρπινιώτης.

Ἀλέξ. Χ. Στεφόπουλος, Ἑρμαϊκός, 6. — Χαράλ. Α. Στεφόπουλος, Ἰουλία Τριανταφυλλίδου, Ἐλένη Τριανταφυλλίδου, Ἀρτεμισία Λυόκη, Μαριάνθη Μαυράκη, Ἑρμηνία Στεφοπούλου, Κλειὴ Μαυράκη, Ἠλ. Γεωργιάδης, Α. Σ. Φραγκάκης, Γ. Π. Τζανέτος, Σπ. Λυόκης, Ν. Κρητικός, Δ. Βαφειάδης, Γ. Τοράκης, Γεώργιος Ῥήγας 2, Παντολέον Α. Καστανάκης, Ἐμμ. Α. Καστανάκης,

Κωνστ. Ν. Ζερβουδάκης, Ἑρμαϊκός, 6. — A. Rosenthal, Joseph Albini, Ἰω. Γ. Τσιῆρας, Ἐπαμ. Νησιώτης 2, Ἰωάννης Τζαύρας, Ἀρ. Νεδάλκος, Μ. Β. Μουράτης, Μωϋσῆς Μωϋσίδης 2, Ἀρκάδιος Γ. Μοστράτος 2, Ἰω. Α. Ἠλίδης 2, Ἰωάννης Γεωργιάδης 2, Ἀλέκος Σ. Σιηόσογλους 3, Θεαγένης Ἐνφιετζόγλους 3, An. Eng. 4, Φ. Θ. Ζαγοριανός.

Κωνστ. Ι. Σεραϊδάρης, Ἑρμαϊκός, 4. — Georges Cosma, Φ. Κέντρος, Α. Δερβίτογλους, Σ. Μπαριάμογλους, Ἀλέξ. Κωνσταντινίδης, Ἀθαν. Μπίου, Γ. Πεταβατζόγλους, Β. Ν. Βασιλειάδης, Β. Ι. Ἀντωνιάδης, Α. Χ. Κρισσόγλους, Ἰω. Τσουκάτος, Βίκτωρ Μ. Μαράσογλους, Ι. Φραντζέτης, Π. Μ. Γιαννησόπουλος, Σ. Βασιλάτος, Κ. Τσουγγρος, A. Collaro, P. Privilegio, J. Teriazo.

(Β. Α.) — **Κ. Ν. Κωνσταντινίδης,** ἐν Χάλκη. — Γεώργιος Ι. Ἀρβαντιδης, Ἀναστ. Α. Δεϊρμεντζόγλους, Π. Β. Θεοδοσιάδης, Ἐμμ. Α. Μανουηλίδης, Θεόδ. Α. Φωτιάδης, Georges

E. Cajdaglis, Christidès E. Hector, G. J. Gobrosky, Νικόλαος Κ. Καρόπουλος, 'Αθ. Κ. Νικολαΐδης, Περικλῆς Κ. Μπέριπης, Δημοσθένης Α. Θυμανάκης, Δ. Γ. Ξέρης, 2. Π. Β. Μουρέλλης, Πάτροκλος Δ. Φουντόπουλος, Χ. Γ. Μαζαράκης, Γ. Α. 'Αργυρόπουλος.

(Κ. Μ.). — **Ν. Κωνσταντινίδης**, φαρμακοποιός, 'Ερμαϊκός, 4. — Δ. Π. Κοντογεώργης, 2, 'Α. Κωνσταντινίδης, Α. Διαμαράκης, Η. Zanotti, 2, Γ. Κομισόπουλος, Σ. Βραχάκης. 'Αλ. Ευσταθιανός, Σπ. Τιβέριος, Ε. Ζερπούλης, Μ. Ψαλλίδα, 2, Δ. Συμυριαός.

(Κ. Μ.). — **'Επ. Ζαχαριάδης**, 'Ερμαϊκός, 2. — Geor. Stefanos, Φώτιος Στεφανίδης, 'Αθανάσιος 'Αδαμαντιδης, Μ. Α. Οικιαδης, Ν. Μ. Παπαδόπουλος, Δ. Γ. Μουζάκης, Γ. Π. 'Ιωαννίδης, 4. Α. Φ. Λογγοβάδης, 2, Α. Γ. Παπαδάκης, Εὐάγγελος Νικολαΐδης.

(Κ. Μ.). — **'Ιω. Ξάρχος**, 'Ερμαϊκός. — Σ. Κ. Μαραγκός, Ν. Μασκαρέλης, Σ. Δ. Σταματιάδης, Γ. Παναγιωτίδης, Χ. 'Εμφιετῆς, Ν. Θ. Πανταζόπουλος, Π. Χρ. Πολυζώης, Σ. Δούκας, 'Αλέξ. Πληγῆς, 'Αλέξ. Σάρας, 'Αριστοτέλης Νόιρος, Στέφ. Κάλφας, Γ. Χαρχακόπουλος, 'Αλέξ. 'Ακαστορίδης, Δ. Βασβόπουλος, Κ. Σουλτάνης.

(Κ. Μ.). — **Ν. Βαφειάδης**, 'Ερμαϊκός. — Π. Κομετζόπουλος 2, 'Ιω. Δημητριάδης, Κ. Βακαλόπουλος, Π. Κουρπᾶς, Ν. 'Επαινετός, Γ. 'Αρσενιάδης, Γ. Γαλάτης, Χρ. Πατρίκης, Μ. Π., Δημ. Τσαγγόπουλος 2, Καλλιὰς Καλλιᾶδης, Κωνστ. Καρακίσης, Εὐτέρπη Μιχαηλίδου, 'Αρετὴ Ματαράγκα, 'Ιω. Τσιμπῆς, Μιχαήλ Διάγγελης, 'Ιω. Μπάλτας, 'Αθ. Καλφόπουλος, Φ. Μαυρόπουλος, Ν. 'Αγαπατίδης, Γ. Τσελίκης, Θεοδώρα Σπανίδου.

(Κ. Μ.). — **Κ. Ν. Σερπίνης** 2. — 'Ερμ. Ν. Σερπίνης, 'Ερμ. Κυριακίδης, 'Αντ. Μοσχόπουλος, Θ. Χατζηγρήστου, 'Ανδρέας Κρητικόπουλος, Μιλτιάδης Ζησιάδης, 'Αναστάσιος 'Ιωσηφίδης, Σ. Γ. Φυλακτόπουλος, Ξενοφ. Γ. Γεωργίτσας, Χαρίλαος Κωνσταντίνου, Φώτιος Δ. Καλιοντζόγλου, 'Αναστ. Μιμηκόπουλος, Κωνστ. Π. Χιωτόπουλος, Δημ. Γ. Φυλακτόπουλος, 'Ιω. 'Αναγιάδης.

(Κ. Μ.). — **'Ερμ. 'Αργυριάδης**, 2. — Θεοδώρα 'Αργυριάδου, 'Ελένη Σπανοπούλου, 'Ανδρόνικος Μολφέσης, Θεόδωρος 'Ιωαννίδης, Τζών Μπερέ, Ν. Νικολαΐδης, Γ. Νικολαΐδης, Ν. Η. Φωκᾶς, G. Mancini, Π. Παπαδόπουλος, Αἰζάρος Σπύρου ἐφένδης, Διονύσιος Βασιλειάδης, Κλεόδουλος Σταματιάδης.

(Κ. Μ.). — **Π. Χ. 'Ερμεΐδης**, 2. — 'Αλέξ. Σκενδερίδης, Π. Σ. 'Αντωνιάδης, Θεμ. Εὐκλείδης, Γ. 'Αποστολίδης.

(Κ. Μ.). — **Μάριος Λαμπρινίδης**, 'Ερμαϊκός, 4. — Α. Α. Παππαδάκης, Περικλῆς Σεραφίδης, Georges Calavassy, Σεραφείμ Διαμαντῆς, 2, Γ. Μαρτίνος, Μ. Μωραΐτης, Simon Darola, Α. Λαμπρινίδης, Κ. Πρίντζης, Ν. Β. Σταματιάδης, Ε. Φίλιππας.

(Κ. Μ.). — **Δημ. Τάσος**, 'Ερμαϊκός, 4. — Γ. Τσιοβάρας, Ν. Γ. Παντιᾶς, 'Αθ. Α. Χαλάς, Σ. Ζ. Τζωτάκης, 'Ιω. Ε. Μοντεσάντος, 'Αλέξ. Γιάκοβιτς, Δ. Ν. Κεχαγιᾶς, Παναγ. Π. Σταυρόπουλος, Σ. Γ. Βλαστός, Π. Πλατυπόδης, Κωνστ. Δαμουλιάνος.

(Κ. Μ.). — **Γ. Λεμονίδης**, 'Ερμαϊκός. — G. Coeri, Μ. Γιαννόπουλος, Θεοφάνης Καρδομένης, Μιχαήλ Κρίκης, Γ. Χατζάρας, Δ. Παρρούσης. 'Αλκ. Μουστάς, Κωνστ. Παπᾶ 'Ηλίας, 'Ιάκωβος 'Ρίζος, Δημήτρ. Λαμιανίδης, Κωνστ. Νεόκοσμος.

(Κ. Μ.). — **Ν. Σπανέλλης**, 'Ερμαϊκός. — Δημήτριος Κουφόπουλος, Georges Roux, Κωνσταντίνος Τερζακόπουλος, Πρόδοτος Τζούστας, Σοφία Κοσμοδοπούλου, Georges M. Pitsipio, 4, Théodore Lazaroff, 2, Θωμᾶς Β. Καρχηαννάκης.

(Κ. Μ.). — **Α. Α. Παπαδόπουλος**, 'Ερμαϊκός, 5. — Γ. Ν. Παπαδόπουλος, Ν. Σ. Νικολαΐδης, Α. Α. Δεκόλης.

Λεωνίδας Νικολῆς, 'Ερμαϊκός, 6. — Κωνστ. Πασχάλιδης, Δ. Γεωργιάδης, Κωνστ. Βολανάκης, Ν. Μουτσάκης, Α. Σ. Λιάσκος, Γ. Κ. Ερίγας, Γ. Χαριστιάδης, 'Αμαλία Βαλσάμου.

(Κ. Μ.). — **Λαμπρινός Σφήκας** 4. — Δουλουδὴ Παγκάλου, Σοφία Σφήκα, Πασχάλης Κωνσταντινίδης.

(Α. Σ.). — **Ν. Β. Βουτσῆνος**. — Charles Pisani, Michel Eram, Γεώργιος Δανδόριος, 'Ερρίκος Πρατζιώτης.

(Κ. Μ.). — **'Αγγελος Σ. 'Ιωαννίδης** 3. — Μαρία Χ. Μιχαηλίδου, Λεσβία Κυριακού, Σοφία Σ. 'Ιωαννίδου, Ζαχαρίας Φυτίλης, Α. Α.

(Κ. Μ.). — **'Επαμεινώνδας Κούπας**. — 'Αριστέιδης Γ. Κούπας, Γ. Α. Πάσχος, Α. Μοσχόπουλος, 'Ανδρομάχη 'Αντωνιάδου, Εὐρυδίκη Λαγοπούλου.

(Κ. Μ.) — **Γεώργιος Δημητριάδης.** — Adamides Frères, Georges Soutakis, Léonidas Joannides, Jourdan M. Agathonidès, Charilaos Mavropoulos, Eustratius Eustratiades, G. Démétriades.

(Κ. Μ.) — **Γκριλλής Χατζηαρχαίου.** — Ρωξάνη Ε. Παπάζογλου, Νικόλαος Παπάζογλου, Ν. Κ. Παππᾶς, Ἰωάννης Ἀσημακόπουλος, Μ. Β. Μουράτης, Α. Γλοσότης.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

(Κ. Ζ.) **ΑΜΙΣΟΣ.** — **Μένανδρος Η.** **Ἐνφιετζόγλους.** — Πολύμνια Παξιμάδη, Μαρία Παξιμάδη, Ἐλένη Γ. Σισμάνογλου, Εὐδοξία Χρηστίδου, Πολυξένη Σερραφειμίδου, Δέσποινα Νικολαΐδου, Η. Μ. Μαιλιχιάδης, Η. Μαυρίδης, Empée, Ι. Κ. Κουδζούρης, Adéré, Γ. Δημητριάδης, Μ. Ζωγραφίδης, Α. Boyadjidis, Ν. Χ. Γεωργόπουλος, Ι. Π. Θωμόγλης, Ν. Ἀφθονιάδης, Γ. Πασχαλίδης, Θ. Κρίκης, Η. Κωνσταντινίδης, Γ. Τζανεπάτος, Η. Ἀρζόγλης, Θ. Ἀντωνιάδης.

(Κ. Ζ.) **ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.** — **Κ. Η. Βογιατζέδης 4.** — Γ. Η. Βογιατζίδης 2, Φωκίων Καρβουνίδης 2, Ἰω. Μ. Ἐνεπέκογλους 2, Ἐλευθ. Γ. Ἐνεπέκογλους 2, Καλυψὼ Ε. Ἐνεπέκογλου, Κ. Στυλιανόπουλος, Ἰορδ. Ἐνεπέκογλους, Γεώργ. Ἐνεπέκογλους.

(Κ. Μ.) **ΣΜΥΡΝΗ.** — **Ἀλέξανδρος Πετρίδης 20.**

(Κ. Σ.) **ΚΑΒΑΛΑ.** — **Γ. Ν. Βανδῆς.** — Δ. Λεβίδης, Ἰω. Κωνσταντινίδης, Νικ. Γ. Γενναρόπουλος, Νικόλαος Παύλου 2, Ἰω. Κ. Δακόπουλος, Μαρ. Σουκανιώφ, Ἰω. Παναγιώτου, Ἰω. Μισαηλίδης 4, Η. Μ. Φόσκολος, Γ. Ν. Βανδῆς, Ν. Δημητρίου, Βασ. Π. Στεργίδης, Π. Ἀντωνιάδης, Μ. Β. Δαναμπάσης, Ἀναστ. Σ. Χαρισιάδης, Γ. Ἀποστόλου, Ν. Γιάντση 2, Μικῆς Κωνσταντινίδης.

(Κ. Μ.) **ΜΙΤΥΛΗΝΗ.** — **Ν. Η. Εὐθυμιάδης 2.** — Γ. Ὀλύμπιος, Γ. Εὐστρατιάδης, Χ. Θ. Πλάτων, Γ. Γ. Μυρογιάννης, Ἀντ. Α. Σημανδῆρης.

(Κ. Μ.) **ΙΟΥΠΠΗ.** — **Ὀλυμπιάς Καρακάση 2.** — Θεανὼ Φιλήμονος 2, Σμαρῶ Φραγγῆ 2, Διαμαντοῦλα Σερδί, Ca-

thérine Mavromati, Νίνα Κοσσένα, Ἀμαλία Χούρη, Α. Καρακάσης 3, Α. Ψιλικός 2, Μ. Βουτσινᾶς 2, Θεόδ. Ν. Τάδρος, Γ. Μονογιούδης, Σ. Δ. Μονογιούδης, Ν. Βαλσαμάκης, Γ. Μ. Γριβελλῆς, Γ. Μισορλῆς, Ἰω. Φωκυλίδης, Κυρ. Ν. Στεφανίδης, Χρήστος Γαϊτανόπουλος, Κωνστ. Νερατζόπουλος, Ἀθ. Ἀνδρεάκης, Θ. Γ. Καπέλλας.

(Κ. Μ.) **ΠΥΡΓΟΣ** (Βουλγαρίας). — **Εὐάγγελος Τσίκας.** — Κυριακή Πέτρου, Ἰφιγένεια Πασχαλίδου, Γεωργία Παραλή, Ἰω. Η. Γεωργιάδης, Παναγ. Γ. Γώγος, Ν. Κόρακας, Α. Μαυρομμάτης, Η. Ἰωαννίδης, Μ. Οἰκονόμος, Ν. Γ. Νικολαΐδης.

(Κ. Μ.) **ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ.** — **Η. Γ. Γραμματόπουλος 2.** — Ἀνώνυμος, Ζωή Γ. Γραμματοπούλου, Ἀνώνυμος, Γ. Γ. Γραμματόπουλος, Ἀνώνυμος, Εὐτυχία Σταυρίδου, Ἰάκωβος Σταυρίδης, Κορνηλία Σταυρίδου, Ἀνώνυμος, Κ. Θ. Γραγγιλίδης 2, Πρόδρομος Γουναράς, Μαρία Πετρόφ, Etem H. Hassan, Βασίλ. Παλαμίδης, Γ. Τσάκωνας, Ἀθ. Σταυρίδης 2, Αικατερίνη Α. Σταυρίδου 2.

(Κ. Μ.) **ΙΝΕΠΟΛΙΣ.** — **Σ. Γ. Φρυδάς 4.** — Δημ. Ῥοδουκανάκης, Παναγ. Δ. Βάρκας, Ν. Σαντορινιῆς, Ἀδελφοὶ Ἰωσηρίδαι, Alfred Mantovani, Δημ. Η. Γουναρίδης, Χρήστος Η. Γουναρίδης, Φίλιππος Κ. Βαλαμπάνογλου.

(Κ. Μ.) **ΦΑΤΣΑ-ΒΑΔΗΣΑΝΗ.** — **Αἰζαρος Η. Τερζόπουλος 2** — J. Marcopoulo 2, Χατζῆ Α. Τερζόπουλος, Ζηχαρ. Η. Τοκαλίδης, Ἀναστ. Χ' Χρ. Τερζόπουλος, Γ. Ευγαλᾶς, Κωνστ. Τραπεζίτης, Ἡλίας Χ' Κ. Τερζόπουλος, Η. Στ. Κωτζαμανίδης, Ἰω. Χρ. Ευγαλᾶς, Βασ. Η. Γιαλμανίδης, Α. Τοκαλίδης, Ἀναστ. Χριστοφόρου, Παντ. Χ' Κ. Τερζόπουλος, Δημ. Σ. Καλαντίδης, Χ' Λεόντιος Γ. Καλεμκερίδης, Γ. Σ. Ἀστόπουλος, Κ. Χ. Μαλεξᾶς, Ἀλέξ. Σ. Παντελίδης, Πολυχρόνης Η. Γιαλμανίδης, Νικ. Χαμαλμπασης, Περσεφόνη Η. Τερζόπουλου, Ἰω. Θ. Τζόμογλους.

(Κ. Μ.) **ΒΡΑΪΛΑ.** — **Γ. Γ. Ῥοσόλιμος 5.** — Ἀνώνυμος 5, Η. Γ. Θεοφιλάτος, Μαρία Πετράκη, Μαρία Ῥοσόλιμου, Γ. Βέργης, Κ. Μονόπολις, Πολυξένη Πετράκη, Ἐλένη Ἰωαννίδου, Παναγιῆς Σκαρίμπας, Ἰω. Γαβριήλ, Ζωή Κουζούλη, Γ. Simo, Francis L. Ensor, Μ. Panayotopoulos.

(Κ. Μ.) **ΑΙΓΓΛΙΑ**-Manchester. — Α. Α. Alexandroff 3, C. Nomicos 3, Μ. Δ. Παπαρρήτωρ 2, Α. Α. Economo 2, Ν. Geor-

giadis 2, Ν. Σ. Σωτηρόπουλος, S. G. Stergiadis, F. Σουαζογλου, D. Muratti, L. N. Stelianidis, S. N. C. Joannidi, M. Δρῶσος, Κ. Μαλικόπουλος, Γ. Σταθακόπουλος, Γ. Γκίτζης, Κ. Προκοπίδης.

(Κ. Μ.) ΠΑΡΙΣΙΟΙ. — Θεολόγος Θ. Πλωτᾶς 4.

» ΧΑΒΡΗ. — Δ. Κοπελλακίδης 6.

(Κ. Σ.) ΛΕΙΨΙΑ. — Α. Μετούσης 10. — Ἰωάννης Κυρόπουλος 10.

(Κ. Μ.) ΟΔΗΣΣΟΣ. — Σ. Ἰγγλέσης 10. — Δ. Σ. Ἰγγλέσης 5, Γ. Ζευγολής 5, Ἄλξ. Γ. Ζωγράφος, Κυριακὸς Καρασαρίνης, Ν. Δημητριάδης, Π. Στάμογλους, Γ. Καλδέλης, Μ. Β. Νυκκατῆς, Γ. Ε. Καλονάρης, Αἰκατ. Βαλασοπούλου, Δ. Στασανάρης.

(Κ. Μ.) ΑΘΗΝΑΙ. — Ἡ Φιλαρμονικὴ ἐταιρεία 40.

(Κ. Μ.) ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ. — Α. Μαρκόπουλος 50. — Ν. Τρωγιάννος 10, Ε. Σταθᾶτος 10.

(Κ. Μ.) ΚΡΗΤΗ. — Χ. Θεοδορίδης 30. Ν. Σωτήρχος 10.

(Κ. Μ.) ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. — Κ. Ἀναστασιάδης 10. Τὸ βιβλιοπωλεῖον Π. Σαράντη 10.

(Κ. Μ.) ΚΑΙΡΟΝ. — Λεωνίδας Καλλιγέρης 20.

(Α. Ν.) ΠΟΡΤ-ΣΑΙΔ — Γεώργιος Κορώνης 2. — Ἀναστάσιος Κορώνης, Νικόλαος Πίστης ἰατρός, Ἰουλία Α. Κορώνη, Αἰκατερίνη Γ. Κορώνη, Ἀρτεμισία Α. Πίστη, Ἀμαλία Ἀλ. Σταματιάδου, Αἰμίλιος Ἀλ. Σταματιάδης.

4

476

Π.Χ.

21.54.20

